

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 230 (13.168)

Trst, nedelja, 16. oktobra 1988

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/773715

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Vlaki bodo danes skoraj redno vozili Minister vpoklical večino strojevodij

*Cobasi ovirajo pogajanja med uradnim sindikatom
in vlado - Uprava državnih železnic
prepočasi rešuje organizacijske probleme*

RIM — Železniški promet bo danes potekal skoraj redno in ne bo večjih zastojev na glavnih progah. Sindikat strojevodij, ki je oklical 48-urno stavko je bil prisiljen kloniti pod pritiskom ministra za prevoze Santuza, ki je vpoklical na delovno mesto kakih 3.500 strojevodij, včlanjenih v temeljne odbore cobasov. Ukrep je vzbudil veliko nezadovoljstvo in delavci, ki se bodo morali danes redno predstaviti na delovnem mestu, bodo v znak protesta nosili žalne črne trakove. S tem želijo opozoriti vlado, javnost in sindikat, da je dokončno umrla pravica do stavke. Ministrov ukrep pa je v skladu z zakonom oziroma s pravili, ki jih je osvojil tudi uradni sindikat CGIL, CISL, UIL o omejevanju stavkovnih gibanj.

Tiskovni urad ministrstva za prevoze je v zvezi s stavko in vpoklicom delavcev izdal noto, v kateri med drugim piše, da je bila stavka strojevodij oklicana v neprimernem času. V torek se bodo namreč ponovno sestali predstavniki vlade in

sindikata in razpravljali o možnostih takojšnje uvedbe tistih reform, ki so jih okvirno sprejeli tudi sindikati in ki se nanašajo prav na zahteve strojevodij. Po drugi strani pa so delavci državnih železnih v referendumu potrdili oziroma sprejeli okvirno reformo delovne pogodbe, ki je prav te dni predmet razprave. Minister Santuz je tudi poudaril, da si vodstvo državnih železnic in ministrstvo za prevoze ne moreta prevzeti vseh odgovornosti za nevednost, ki jih povzročajo stavke. »Naša dolžnost je tudi ta, da spoštujemo pravice uporabnikov,«
je poudaril minister.

Probleme delavcev na železnici pa zaostruje tudi finančni zakon. Strojvodje delajo večinoma s podaljšanim delovnim urnikom ne toliko zaradi pomanjkanja kadra, kolikor zaradi zgrešene zaposlitvene politike železniške ustanove, ki še ni uresničila napovedanih zaposlitvenih preusmeritev presežne delovne sile.

V prelomnem času za ljubiteljsko kulturo Občni zbor ZSKD poudaril kulturno vrenje v Benečiji

Mermolja: Naše misli naj prelomijo okove, ki omejujejo napredek in nas kot težka sidra vežejo na pretekli čas in pretekle tragedije

Predsedniška miza na sobotnem občnem zboru Zveze slovenskih kulturnih društev, ki je bil v Špetru v Beneški Sloveniji (foto Ferrari)

MARIJ ČUK

ŠPETER — Več prostega časa za kulturo, več kulture v prostem času. Pod tem geslom je bil včeraj v Špetru 27. občni zbor Zveze slovenskih kulturnih društev, ki je na svojevrstno plemenit način »z izbiro kraja«
poudaril kulturno vrenje in kulturni preporod v Benečiji. Ob tej zgodovinski izbiri pa je tematiziral tudi vsa vprašanja, s katerimi se v teh nenaklonjenih časih so- oča kultura in skušal nakazati pot našim ljubiteljski kulturni prihodnosti in izbi- ram.

Nedvomno je, da se bo morala ljubiteljska kultura (in kultura nasploh) odločiti za nekatere vsebinske spremembe in novosti, ki jih je v svojem poročilu opredelil predsednik ZSKD Ace Mermolja. Predvsem gre za ujetost v sodobni čas, saj smo glede tega na tr- hlih tleh, zato pa bo treba tudi nekaj tvegati, tvegati pogovor o kulturi in o njej razmišljati. Osnovna tema tega razmišljanja mora biti stremenje za kakovostjo ljubiteljskega kulturnega dela. Kakovosti pa ni brez izobrazbe in izobraževanja, modernizacije, progra- miranja in sodelovanja z najrazličnejši- mi ustanovami našega zamejskega ži- vljenja. Ena bistvenih postavk pa sta tudi preraščanje vrtičkarstva in odpira- nja, je dejal Mermolja: »Naj bodo naše misli sodobne, naj prelomijo okove, ki omejujejo napredek in nas kot težka sidra vežejo na pretekli čas in pretekle tragedije.«

Številni predstavniki družbenopoli- tičnih institucij iz naše dežele, videm- ske pokrajine, Koroške in Slovenije ter predstavniki naših najvišjih organizacij so nato v svojih pozdravnih nagovorih izrekli spodbudne besede in podporo delovanju Zveze, podčrtali so klenost in ustvarjalnost kulturnih delavcev ter zahtevali, da se Slovencem v Italiji končno le priznajo vse pravice in ena- kopravnost. Glede tega je občni zbor ZSKD sprejel resolucijo, ki apelira na italijanske oblasti, da sprejmejo zaščitni zakon.

Ob vsem, kar se dogaja na občnih zborih (volitive, razprava, razno, itd.), je včerajšnjega naše najpomembnejše in najbolj množične ustanove še posebej obeležila slovesna izročitev priznanj ZSKD zaslužnim kulturnim delavcem. Ta priznanja je prejelo štirinajst posa- meznikov, društev in skupin.

Včerajšnji 27. občni zbor ZSKD je bil torej predvsem delovnega in vsebin- skega značaja. Nakazal je nekaj smer- nic, o katerih bo morala v prihodnje steči široka razprava. Nesporo pa je potrdil (tudi glede na številno udelež- bo), da sta prisotna volja in iskateljsko prizadevanje naših ljubiteljev za živo, ustvarjalno in kakovostno kulturo, ki je temelj naše narodne biti.

Medtem ko srbsko vodstvo napada predsednika CK Šuvarja

Poziv Milana Kučana k razumu pred jutrišnjo sejo CK ZKJ

BOGO SAMSA

BEOGRAD — V ponedeljek se v Sava centru v Beogradu prične sedemnajsto zasedanje centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Dnevni red obsega kar osemnajst vprašanj: gos- podarsko reformo in njeno izvajanje, ustavno re- formo, položaj na Kosovu, bistvene kadrovske spremembe v CK in predsedstvu, zadnja točka pa se nanaša tudi na lik in delo preminulega predsednika Tita.

Prav okrog te zadnje točke se je v teh dneh razvnela ostra polemika med predsedujočim v predsedstvu ZK Jugoslavije hrvaškim komunis- tom Stipetom Šuvarjem in predsednikom srbskih komunistov Slobodanom Miloševićem. Polemika je dvakrat zanimiva: Prvič se nanaša na nekatera bistvena sporna vprašanja. Srbski tisk vodi že nekaj mesecev ostro kampanjo proti Titu in v njegovem času sprejeti avnojevski ustavni ure- diti z republikami in avtonomnimi pokrajinami. Obtožujejo ga, da je avtor gesla »šibka Srbija močna Jugoslavija«
in da se je že pred vojno na osnovi kominternovskih navodil usmeril k razbi- janju enotne Jugoslavije in kasneje k federativni ureditvi. Drugič pa se polemika očitno tudi na- naša na pravila igre in na zakonitost postopka,

ko se po eni strani skuša mobilizirati množice po drugi pa se vztraja na demokratičnem razgovoru in premagovanju spornih vprašanj.

V teh dneh so zasedali vsi centralni komiteji republik in pokrajin in sprejeli razčlenjena sta- lišča. Priprave so torej zelo podrobne in poglob- ljene.

Včeraj je predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan govoril o razumu. Skliceval se je na soglasno sprejeti poziv zvezne mladinske or- ganizacije, ki je na jugoslovanski ravni izdala poziv k razumu pred ponedeljkovo sejo in je tako odbila zahteve in poskuse vključevanja mladinske organizacije v prevratniške manevre, manifestacije in izgrede, ki naj privedejo do ob- sednega stanja, izrednih ukrepov in spremembe legitimne oblasti. Zanimivo je, da se v Vojvodini mladinci niso uklonili pritisku, da vodstva mla- dinskih organizacij niso odstopila in da so tre- nutno edina še legitimna pokrajinska in občins- ka vodstva, ki še delujejo v tej avtonomni po- krajini.

V ponedeljek in torek bo torej v Beogradu zasedanje centralnega komiteja ZKJ, v petek in soboto pa bo zasedala zvezna skupščina, ki naj uskladi še preostale odprte ustavne spremembe.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Štefan Korošec v Kopru

Ne pristajamo na stihijo!

KOPER — »Vaš prispevek k osvoboditvi Jugoslavi- je, Istre in Slovenskega Primorja vas lahko navdaja s ponosom, prav tako pa tudi vaše povojno delo pri graditvi socialistične samoupravne družbe. To je vaš razlog za odločno zahtevo, da skupno in vsak po svoji funkciji, delu in odgovornosti čimprej prebijemo seda- nje krizne razmere, zaupajoč v sposobnost in priprav- ljenost vseh narodov in narodnosti Jugoslavije za pre- hod v socializem po meri ljudi!«
S temi besedami je na včerajšnji proslavi v počastitev 45-letnice ustano- vitve 1., 2. in 3. prekomorske brigade, Baze NOV v Barju in drugih prekomorskih enot, sekretar predse- stva CK ZK Jugoslavije, Štefan Korošec, nagovoril več kot 800 bivših pripadnikov prekomorskih enot iz vseh

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Namizni tenis: ženska A liga
**Kras Globtrade
tesno izgubil
v Veroni**

Košarka: danes v B-2 ligi
**Jadranovci
na gostovanju
pri Petrarci**

NA 18. STRANI

Preventivno zaplenili Don Baxterjev Hespan

ANCONA — Na kardiološkem oddelku an- conske bolnišnice Lancisi je izbruhnila afeta, ki bo imela občutne posledice tudi v našem mestu. Zaradi vrste sumljivih smrti srčnih bol- nikov, ki so jim po operaciji vbrizgali v žile preparat Hespan, je ministrstvo za zdravstvo odločilo, da iz varnostnih razlogov zapleni vse zaloge osumljenega zdravila, ki ga proizvaja družba Don Baxter iz Trsta.

V časovnem razmahu med 12. septembrom in 11. oktobrom so v anconski bolnišnici umrli štirje srčni bolniki. Sodne oblasti so zasledile vrsto sumljivih podobnosti v krizah, ki so po- vzročile smrt bolnikov in so zato odprle preis- kavo, ki je zaenkrat še v začetni fazi, vendar kaže, da so pri vseh bolnikih uporabili prepa- rat Hespan. Smrt je nastopila zaradi naglega padca krvnega pritiska in upočasnitve srčnega utripa. Pacienti so bili vsi srčni bolniki moške- ga spola, stari od 48 do 68 let. Vsi so uspešno

prestali operacije, njihovo zdravstveno stanje pa se je naglo in ireverzibilno poslabšalo, ko so jim vbrizgali v žile nadomestek plazme Hespan.

Kot nam je obrazložil anesteziist dr. Igor Zadnik je Hespan najnovejši tip tako imenova- nih »plasma expanderjev«. Gre skratka za sin- tetično tekočino, ki poveča osmotske lastnosti krvnega obtoka in privabi v žile večjo količi- no vode. »Plasma expanderje«
uporabljajo obi- čajno v vseh primerih dejanske ali predvidene dehidracije. Zato ga najpogosteje rabijo prav pri zdravljenju hudih opeklin, šokov zaradi znatne izgube krvi, pa tudi pri kardioloških operacijah in v takrat ko je potrebna nagla rehidracija telesa. Dr. Zadnik nam je tudi po- vedal, da je Hespan visoko toleriran preparat, ki ne povzroča toliko alergičnih reakcij kot sorodne plazmatske tekočine kot so Macrodex ali Emagel. Prav zaradi tega ga uporabljajo

tudi za pripravo krvne rezerve pred pričetkom kirurških posegov.

Odločitev ministrstva za zdravstvo bo goto- vo močno odjeknila v Trstu, kjer proizvajajo osumljeno snov. Podjetju Don Baxer so že pred leti zaplenili pošiljke preparata za infuzije, v katerem naj bi zasledili sledove nedovoljenih snovi, a so nato ugotovili, da je bil sum popol- noma neutemeljen. V Anconi so preiskavo - ki jo je sprožil glavni anesteziist bolnišnice Lan- cisi - šele odprli, zato še ni mogoče ugotoviti, ali je Hespan res povzročil smrt štirih komaj operiranih bolnikov. Anesteziisti so namreč iz- javili, da so po nastopu krize vbrizgali korti- zonske preparate, pacienti pa so umrli v nekaj urah. Na kardiološkem oddelku anconske bol- nišnice vlada vsekakor uprečnejša zaskrblje- nost, saj bi lahko sodniki vložili tožbo proti zdravnikom in anesteziistom, ki bi bili v tem primeru obtoženi nenamernega umora.

De Mitov obisk v Sovjetski zvezi se nadaljuje

Gospodarsko sodelovanje osrednja tema pogovorov

MOSKVA — Obisk ministrskega predsednika De Mite v SZ se je tudi včeraj nadaljeval v sproščenem vzdušju, kot se je začel. Glasnik sovjetske vlade je izjavil, da je obisk popolnoma uspel v vseh pogledih. S posebnim naglasom je poudaril dogovor med Italijo in SZ o bodočem gospodarskem sodelovanju ter o posojilu, ki ga bo Italija nakazala za nakup nove tehnologije. Pozitivna pa je bila tudi politična vsebina pogovorov, saj so jih prepleta- li skupni interesi in problemi. Zbliževanje med Vzhodom in Zahodom pa je De Mita ocenil rekoč, da so ovire, ki so doslej veljale za železne, v resnici zelo krhke in lahko premostljive.

Ob priložnosti De Mitovega obiska pa so v Moskvi slovesno otvorili sejem

tehnologije in obrtništva Italia 2000, na katerem razstavljajo najuglednejši italijanski industriji. O možnostih sodelovanja na znanstvenem in raziskovalnem področju pa je italijanski gost govoril pred izbranim občinstvom znanstvene akademije. De Mita je predlagal, da bi gospodarsko izmenjavo med Vzhodom in Zahodom lahko usklajeval nekakšen »načrt Marshall«, podoben tistemu, ki je bil v veljavi v prvi povojni dobi. Včeraj se je De Mita na sedežu italijanskega veleposlaništva srečal tudi s Saharovom.

Mihail Gorbacov pa je prav včeraj potrdil, da bo prišel na uradni obisk v Italijo že prihodnje leto. Obisk je bil že dalj časa v načrtu, zaenkrat pa še niso določili datuma.

Genovski navtični sejem včeraj slovesno odprl vrata

GENOVA — Ob prisotnosti ministra za trgovsko mornarico Giovannija Prandinija se je včeraj v Genovi začel 28. mednarodni navtični sejem, največja tovrstna prireditev v Italiji, ki bo v ligursko glavno mesto privabljala ljubitelje morja, turistične in navtične delavce, vse do 24. oktobra. Kot običajno letošnji navtični sejem sovpada s sejmom potapljaške opreme.

V vseh priložnostnih govorih, tako odgovornih v združenju proizvajalcev turističnih plovil (Consornautica) kot krajevnih upraviteljev in ministra Prandinija, so vsestransko poudarjali pomen navtike za italijansko gospodarstvo. Po krizi leta 1986 se je ta panoga ponovno razvila, tako da je lani ustvarila kar 450 milijard lir prometa. Kljub novemu elanu in povečani proizvodnji pa se na obzorju že pojavljajo temni oblaki. Po prvih, še nepopolnih podatkih, se je namreč v Italiji občutno povečalo povpraševanje po tujih plovilih. Nič čudnega torej, da so vsi zahtevali, naj vlada razbremenijo navtiko in naj ji da sodobne zakonske in davčne norme, ki bodo v skladu z določili drugih članic Evropske skupnosti. Minister Prandini je priznal, da italijansko navtiko čaka izziv leta 1992, ki vlado obvezuje, da čimprej prilagodi svojo zakonodajo. Prav zato so predvčerajšnjim sprejeli zakonski osnutek, ki ureja vprašanje turističnih pristanov. Postopek o zakonskem osnutku, ki uvaža nova določila za navtiko, prav tako napreduje, tako da bi ga lahko odobrili pred božičem.

Glede samega sejma, o katerem bomo še izčrpno poročali, pa lahko že sedaj navedemo, da je letošnja prireditev z novo razstavno marino na evropski ravni, v marsičem pa celo prekaša tovrstne prireditve po svetu. Za navtične delavce je obisk sejma skoraj obvezen, za navadne smrtnike pa enkratna paša za oči.

VOJKO COLJA

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Poziv Milana Kučana k razumu

V soboto, 22. oktobra, pa bi moralo biti že tolikokrat napovedano in skrbno pripravljeno Miloševićevo zmagoslavno zborovanje. To so napovedi, ki pa se lahko seveda spremenijo, saj se položaj spreminja in je mnogo neznan. Zadnje vesti iz Beograda so soglasne, da se za ponedeljek ne pripravlja nič posebnega, da je na ulicah mirno in da so vse vesti o vpoklicih rezervistov in posebnih ukrepih preuranjene in netočne.

V tej zvezi je zelo zanimiva včerajšnja izjava komandanta zagrebške vojne oblasti generala Martina Špeglija, ki pravi, da armada ni in ne more biti arbitar in da ne more biti nad družbo in nad narodom. Armada je stabilni steber družbe in naroda in nihče si ne sme domišljati, da lahko zruši ali preuredi Jugoslavijo, enakopravnost narodov in narodnosti, demokracijo in svobodo, bratstvo in enotnost skovano v oboroženi revoluciji.

Pa vendar se v Beogradu že čujejo tudi drugačni glasovi. Član srbskega CK Vojko Petrovič je na univerzi izjavil, da je ponedeljkovo zasedanje že v naprej obsojeno na neuspeh, ker na njem ne bo prišlo do tistih sprememb, ki jih zahteva narod in še zlasti zaradi stališča Stipeta Šuvarja. Sklicevanje na narod in njegovo voljo pa ima zlovesni prizvok in je v konkretni jugoslovanski praksi niti preveč prikrita grožnja.

Pa vendar lahko pričakujemo, da bo v ponedeljek in seveda tudi kasneje, v Beogradu prevladal razum, da ne bodo prišla do izraza krajna nasprotja. Ni problem nagnati ljudi na ulice, resnična naloga je rešiti njih probleme. To pa ni mogoče brez demokracije, spoštovanja človekovih pravic, legitimnosti in ustavnosti.

● Korošec v Kopru

krajev Primorske in Istre ter iz zamejstva, ki so se zbrali na tovariškem srečanju v Kopru. V teh enotah se je borilo več kot 27.000 primorskih, istrskih in drugih borcev in več kot 6000 jih je pustilo svoja življenja na dolgi in težki poti boja za svobodo Jugoslavije.

Svečanosti so se udeležile tudi vidne osebnosti in starešine nekdanjih prekomorskih enot, med katerimi narodni heroj, komisar 3. prekomorske brigade Stane Bobnar, organizatorica ženske čete Vida Tomšič in drugi, med prisotnimi so bili poveljnik ljubljanskega armadnega območja generalpodpolkovnik Svetozar Višnjič, delegacija ANPI iz Trsta s predsednikom Arturo Calabrio, delegacija odbora italijanskega odporiškega gibanja iz Grenobla v Franciji, ki jo je vodil Clemente Vavassori, komandant italijanskega bataljona v prvih dveh prekomorskih brigadah, delegacija bivših borcev iz Piemonta in številni drugi predstavniki.

Po uvodnih pozdravnih besedah predsednika organizacijskega odbora srečanja, Alberta Kluna, in po enominutnem molku v počastitev spomina vseh padlih prekomorcev, je sekretar CK ZKJ Štefan Korošec, ko je obravnaval sedanji krizni družbenopolitični in gospodarski položaj v Jugoslaviji, dejal, da vse to »povzroča upravičeno nezadovoljstvo delavcev in občanov. Dramatično se zaostrujejo odnosi med ljudmi, narodi in narodnostmi, kar neposredno ogroža temeljne vrednote socialističnega samoupravljanja in ustvarja možnosti za protiuslavne in nezakonite postopke ter protisocialistično in nedemokratsko reševanje problemov. Pod pritiskom sedanjega materialnega položaja vse več ljudi povsem pozablja, od kje smo začeli svoj razvoj in kaj smo dosegli v 40 letih, pa tudi kdaj in zakaj smo zaustavili korak. V kratkem obdobju smo sicer bistveno spremenili ekonomsko, socialno in politično strukturo naše družbe, nismo pa uspeli vzdržati razvojne dinamike s svetom. Zato se med množico predlogov sedaj pojavljajo tudi take - je dejal Korošec - ki nas vlečejo za 20, 30 let nazaj, kot da ne bi že ustvarili podlag za povsem drugačne, bolj demokratične, svobodne in odgovorne postopke v ekonomiji in politiki.

Soglašamo z zahtevami ljudi po nujni spremembi sedanjih tokov - ekonomskih in političnih - v naši družbi, je dejal Korošec. Vendar se postavlja vprašanje načina in oblike

ostrenja zahtev, to, na kakšnih osnovah in s kakšnim namenom se postavljajo in kdo je njihov nosilec. Nikakor ne moremo pristati na stihijo, poskuse uveljavljanja nazadnjaštva, šovinizma in revanšizma, ali na težnje, ki vodijo v družbeno razsulo. Takšne pojave, nedemokratske pritiske, odločno zavračamo, ker ne ogrožajo samo pridobitev naše socialistične revolucije in povojnega ekonomskega in družbenega razvoja ter razkrajajo temelje naše ustavne ureditve, ampak vnašajo razdor med ljudi in narodi in narodnosti Jugoslavije, katerega najhujše oblike smo doživljali med vojno in jih ni mogoče izbrisati iz spomina, je dejal Štefan Korošec, svoj govor pa je zaključil z besedami: »Zaradi skupne preteklosti, sedanjosti in odgovorne bodočnosti do sebe in drugih, zaradi sebe in drugih v naši skupni državi, Socialistični federativni republiki Jugoslaviji, se moramo obnašati strpno, dostojno in pošteno. Potrebno nam je pa tudi veliko razuma, da bomo usmerili človeško energijo in ustvarjalnost ljudi v učinkovito reševanje ekonomskih, družbenih in socialnih problemov ter odločilnih razvojnih vprašanj v naši družbi.«

Arturo Calabria je pozdravil udeležence srečanja v imenu deželne in pokrajinske VZPI-ANPI, poudaril je vlogo prekomorskih in drugih enot NOV v skupnem boju proti fašizmu za zmago svobode, demokracije in bratstva med narodi in na koncu v imenu prekomorcev, ki živijo na Tržaškem in drugod v Italiji, izrazil vročo željo, »da bi Jugoslavija, ponosna na svojo preteklost in zvesta socialistični stvarnosti, lahko premostila sedanje težave in prispevala k graditvi nove Evrope, vedno bolj napredne, demokratične, v kateri se bodo vsi narodi čutili enake in bratske«. To - je poudaril Calabria - ustreza tudi obema našima sosednjima državama!

Govorom, ki so jih udeleženci srečanja večkrat prekinjali z odobravnjem, je sledil kulturni spored, ki ga je ob navdušenju zborovalcev izvajal Tržaški partizanski pevski zbor s solisti pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra, s petjem slovenskih, jugoslovanskih, italijanskih in partizanskih pesmi drugih narodov. (jk)

Italijanski politični ljudje o jugoslovanski krizi

RIM — Zaskrbljujoče vesti, ki prihajajo v teh dneh iz Jugoslavije, zlasti po zadnjih množičnih demonstracijah v Novem Sadu in v Titogradu so odjeknile tudi v italijanskem glavnem mestu. Italijanski tisk je posvetil jugoslovanski krizi kar precej prostora. Kroniko dogajanj so spremljali tudi razni komentariji, med katerimi naj omenimo mnenje Eugenia Scalfarija, ki je v nedeljski številki Republike pozval Italijo, naj ne bo indifereentna do hudih problemov, s katerimi se sooča njena jadranska sosedica. Vendar s strani italijanskih političnih predstavnikov ni bilo čutiti velikega zanimanja in pozornosti za usodo Jugoslavije.

Kaj pravzaprav o tem mislijo italijanski politiki? Obrnili smo se na nekatere najbolj reprezentativne, da bi nam povedali svoje mnenje.

»Italije ne more ne skrbeti, kaj se dogaja v Jugoslaviji,« nam je po kratkem razmisleku izjavil podpredsednik vlade Gianni De Michelis, ki smo ga vprašali za mnenje med eno od pavz neskončne parlamentarne debate o tajnem glasovanju. Na našo pripombo, da ni bilo videti še nobene posebne reakcije s strani italijanske vlade, je De Michelis takoj odgovoril, da »bomo morali z De Mito, takoj ko se vrne iz Sovjetske zveze, proučiti vlogo, ki jo bo morala Italija odigrati v Sredozemlju v okviru skupnega načrtovanja gospodarskega in družbenega razvoja, s posebnim ozirom na krizne situacije, ki so se izoblikovale v Jugoslaviji, pa tudi v Alžiriji in v Egiptu. Jugoslavija je naša sosedica in je sestavni del sredozemskega sveta. Stabilnost Sredozemlja pa je odvisna tudi od stabilnosti vseh njenih sestavnih delov. Zato ponavljam, da bomo morali razmišljati o vzpostavitvi tesnejšega sodelovanja z Jugoslavijo tudi na ravni obeh vlad, da bi našli in razvili skupne razvojne strategije.

Na osnovno vprašanje, kaj meni o sedanji hudi krizi, ki pretresa Jugoslavijo, pa je vladni podpredsednik odgovoril, da spremlja z zaskrbljenostjo dogajanja v Novem Sadu, Titogradu in v drugih krajih Jugoslavije, da pa vse to dogajanje spremlja s časopisja, zato se ne more spuščati v ocenjevanje kompleksnega položaja, ki ga ne pozna v podrobnostih. Velika kriza, ki je zajela gospodarski sektor in ki se prenaša v etnične in narodnostne napetosti pa po njegovem mnenju vsekaror kaže na velika nasprotja med Severom in Jugom, med razvitimi in nerazvitimi. »Ne morem se spuščati v sodbe o jugoslovanskem sistemu,« je

ob tem dejal, »vendar menim, da bo morala Jugoslavija marsikaj revidirati v svojem gospodarskem in političnem sistemu.«

Predsednik poslanske komisije za zunanje zadeve in predsednik demokristjanske internacionale Flaminio Piccoli nam je med drugim povedal: »Italijani ljubimo Jugoslavijo. Zato želimo enotno Jugoslavijo. Takšno Jugoslavijo, ki se z enotnostjo lahko izkoplje iz težav ter premaga gospodarsko krizo in probleme nasprotujočih si nacionalizmov. Ob tem želimo, da bi čimprej spet prevzela funkcijo povezovalnega člena tako v Sredozemlju kot v vzhodnem svetu. To funkcijo je vodila vedno, bodisi s Titom bodisi z njegovimi nasledniki. In vodila jo je vedno z velikim čutom za ravnotežje, z veliko previdnostjo in z neprekosljivo pravičnostjo.«

Na vprašanje, kaj namerava Italija narediti v tem pogledu, je Piccoli poudaril, da »smo Italijani dolžni pomagati jugoslovanskim oblastem, kjer je pač to mogoče. To je možno na gospodarskem področju. Z gospodarsko pomočjo se da olajšati marsikateri problem, ki je vsadil nemir v jugoslovansko ljudstvo.«

Tudi vsedržavni tajnik republikanske stranke Giorgio La Malfa je zaskrbljen nad položajem v Jugoslaviji, kajti eksplozija nacionalnih napetosti lahko usodno prispeva k še večji ošibitvi države, ki je nasprotno potrebna trdnosti enotnosti. Na vprašanje, kako Italija lahko prispeva k reševanju kriznih situacij v svetu, je La Malfa dejal, da se ne more spuščati v notranje zadeve drugih držav, da pa izreka Jugoslaviji iskrena voščila, da bi prevladala zmožnost sožitja ob ravnotežju različnih potreb in narodnih interesov.

Z veliko simpatijo nam je o Jugoslaviji spregovoril načelnik poslanske skupine Neodvisne levice Stefano Rodotà. »Ne bom se spuščal v detajle današnje situacije, ki je ne poznam dovolj. Toda bolj kot politik bi rad izrazil svojo zaskrbljenost nad dogajanjem v Jugoslaviji kot strokovnjak. V okviru študijev o civilnem pravu sem namreč od blizu spremljal jugoslovanski družbenopolitični in institucijski sistem in z zanimanjem sledil prepletanju institucionalnih in drugih dokaj protislovnih dogajanj, kot so etnična trenja, prehodi iz enega gospodarskega modela v drugega itd. Vsa ta prepletanja in protislovja vzbujajo veliko zanimanje in zato mi ne more biti vseeno, kako se bo ta sistem raz-

vijal. Tudi zato, ker smo z Jugoslavijo sosed. Preko meje se pretakajo množice v obe smeri. Pretakajo se gospodarski interesi, pa tudi ideje. Zato je Italija dolžna posvetiti Jugoslaviji več pozornosti.«

Daljši intervju smo imeli tudi z radikalnim evropskim parlamentarcem Marcom Pannello, ki je tudi član evropske parlamentarne komisije za stike z Jugoslavijo.

Na vprašanje, kako ocenjuje jugoslovansko krizo se zlasti po neredih v Črni gori je Marco Pannella odgovoril, da je položaj izredno napet. Zaskrbljen pa je toliko bolj, saj je takšne zaostritve predvideval, a mu ni uspelo, da bi preprečil Beograd, Bruselj in Rim, da bi jih preprečili. Spomnil je tudi na številne manifestacije, ki jih radikalci že dobrih šest let prirejajo v Jugoslaviji zato da bi razširili svoje ideje in spodbudili jugoslovansko vlado, da pristane na vstop v Evropsko skupnost oziroma v Združene države Evrope.

Kako pa bi bilo mogoče zaustaviti gospodarsko krizo, ki je sprožila tolikšen val nacionalizma? Pannella meni, da ne gre samo za hudo gospodarsko krizo. Kot v Italiji, tako tudi v Jugoslaviji in povsod drugje obstajajo vzroki, ki sprožajo šovinistične, rasistične in nacionalistične izgrede. Že Tito se je zavedal te nevarnosti, meni Pannella, toda brez prave osebne svobode je tudi politična svoboda manjšin in etničnih skupin nepojmljiva. Zgovoren primer je Južna Tirolska, kjer nemška skupnost uživa manj svobode od Italijanov. »Samo v sklopu Združenih držav Evrope bi bila možna zgodovinska rešitev tega problema. Že leta opozarjam, da španska vlada ne more odločati o Baskih, kot London ne o Irlih in Beograd o Kosovu. Prav tu je zvezna politika bila prešibka pred krajevnimi voditelji in albanskim ljudstvom. V tržaškem občinskem svetu sem nekoč zakričal, da sem Slovenec, zato danes vztrajam, da v Sloveniji slabo razumejo probleme jugoslovanskega juga in tudi v nekatere italijanskih deželah se to dogaja.«

Tudi Pannelli smo zastavili vprašanje, kako ocenjuje pomanjkljivo informacijo o dogajanju v Jugoslaviji s strani italijanskega tiska. »V tej volilni kampanji sem se predstavil na zelenih listah, obravnaval pa sem tudi ta problem. Žal pa tudi vi niste dovolj obveščali o politiki Radikalne stranke, vendar ste bili veliko bolj korektni od italijanskih kolegov. Menim pa, da niti vi niste primerno ocenili položaja v Jugoslaviji, mi pa smo v italijan-

skem in evropskem parlamentu že zahtevali razpravo o tem problemu.«

Tudi Giorgio Napolitano (KPI) z zaskrbljenostjo gleda na zaostritev položaja v Jugoslaviji, v kateri se prepletajo gospodarski problemi in neravnovesja v razvoju raznih predelov države. Botrujejo pa ji neresena vprašanja posameznih narodnosti in končno je tu tudi pomanjkljivost političnega vodstva na zvezni ravni. »Od zunaj težko določam težo vsakemu od omenjenih faktorjev,« je dejal Napolitano, »v tem trenutku pa bi bil odločilnega pomena skupen nastop Zveze komunistov.«

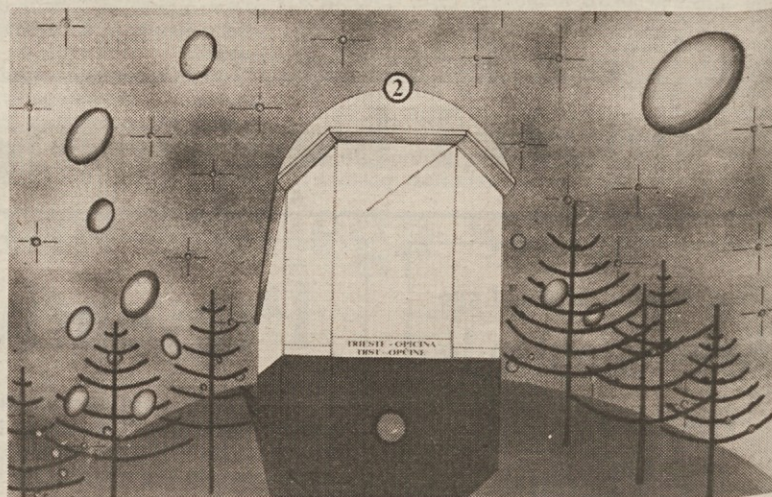
Napolitano se strinja, da jugoslovanski nacionalizem korenini daleč v preteklosti, in da ga je sedanja gospo-

darska kriza ponovno priklicala na dan. »Danes se je nacionalizem spremenil v objektivna interesna nasprotja in reakcije, katerih namen je zaslediti krivce in odgovorne za nastali položaj.«

O informacijah v italijanskem časopisu je Napolitano povedal: »Izredno negativno bi bilo, ko bi Italija in vsa Evropa zapirali oči pred nevarnostjo, ki jo jugoslovanska kriza lahko predstavlja za enotno Evropo v letu 1992. Na evropski ravni bi bilo treba o tem problemu obširno in tehtno razpravljati, Italija pa bi morala proučiti, v kolikšni meri in kako lahko pomaga svoji sosedji, tudi izven dogovora, do katerega je prišlo v začetku letošnjega leta v Rimu.«

DUŠAN KALC

KUPUJ NA OPČINAH VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE BOŽIČ 88

ZA VSAKIH 10.000 lir NAKUPA ZAHTEVAJ SREČKO!

1. NAGRADA 15.000.000 lir
2. NAGRADA 7.000.000 lir
3. NAGRADA 3.000.000 lir

IN 10 NAGRAD PO 1.000.000 lir

V zlatih žetonih žrebanje bo 5. jan. 1989

CASSA RURALE ED ARTIGIANA-OPICINA HRANILNICA IN POSOJILNICA-OPČINE

min. odobr. št. 4/69163

Pred 45 leti od 1. do 3. oktobra 1943

Slovenska državnost na zboru v Kočevju

Od 1. do 3. oktobra 1943 je potekal v Kočevju zbor odposlancev slovenskega naroda, ki je pomenil v tedanjem času pa tudi za današnje razmere novo poglavje v zgodovini slovenskega naroda. Na njem je prvič po svojih svobodno izvoljenih odposlancih spregovoril slovenski narod. Pred tem so dolga stoletja odločali o njegovi usodi, o njegovih pravicah, o njegovi svobodi, le drugi.

45 let je minilo od tega dogodka. Menimo, da je prav, da se te obletnice spomnimo tudi Slovenci v zamejstvu, da se je spomnimo z nekaj besedami tisti, ki smo v tistem usodnem času sodelovali, kot borci, aktivisti v odločnem boju proti nacifšizmu. Prav pa je, da priključimo s tem kratkim zapisom spomin na te dogodke tudi vsej ostali slovenski javnosti in to v trenutkih, ko se v matični domovini odvijajo težke zadeve, ki nas vse obdajajo s skrbjo in strahom. Prav je, da obudimo spomine na tiste zgodovinske dneve, ko so prvi, svobodno izvoljeni poslanci, izbrani iz vseh krajev tedaj še zasedene Slovenije, imenovani sredi najhujšega boja za narodni obstoj, izpo-vedali, v imenu vsega slovenskega borečega se ljudstva, da je slovenski narod končno veljavno stopil in krog suverenih narodov, kot je bilo zapisano v proglasu, ki je bil sprejet na tem zasedanju. Naša dolžnost je torej, da o tej obletnici na kratko spregovorimo, da osvežimo naše spomine, da pa predvsem seznanimo o pomenu tega zasedanja pred 45. leti današnjo mladino, saj so prav delegati tega zasedanja potrdili voljo vsega slovenskega naroda, da rase in zraste v samostojen svoboden narod, ki bo imel možnost za nadaljnji razvoj in obstanek.

Kočevje, ki je bilo še pred 9. septembrom 1943 močna postojanka okupacijskih sil v Sloveniji, je tisto jesen pred 45. leti, vse do 22. oktobra zadihalo svobodno, politično močno razgibano središče. Tu so se reševala vojaška, gospodarska, narodnostna in politična vprašanja. Kočevje je bilo v tistem razdobju središče sorazmerno velikega osvobodjenega ozemlja, ki je segalo od Kople do Ljubljanskega barja, tja do dela Notranjske in Dolenjske.

Kdo so bili ljudje, ki so na tem zboru spregovorili v imenu vsega slovenskega naroda. Bilo jih je preko 550, prihajali pa so iz vseh krajev Slovenije, tudi iz vseh krajev Primorske; bili pa so izvoljeni na svobodnih demokratičnih volitvah med prebivalstvom na osvobodjenem ozemlju, v krajih, ki pa so bili še pod okupacijo in kjer niso bile možne javne izbire, so organizacije osvobodilne fronte na skritih sestankih določile odposlance iz vrst svojih najboljših aktivistov, pa tudi borcev. Udeleženci kočevskega zbora niso bili torej izbrani po nekih strankarskih ključih, osebnih ambicijah, ali pripadnosti tej ali oni politični usmeritvi, temveč so si s svojo legitimacijo za vstop v to prvo svobodno slovensko narodno predstavništvo priborili z požrtvovanjem in junaštvom v osvobodilnem boju, z delom za svoje ljudstvo, ki se je za mnoge začelo še pred drugo svetovno vojno v revolucionarnem gibanju, v ječah, taboriščih, internacijah, konfinacijah, za nekatere pa celo na bojiščih Španije.

Zbor v Kočevju se je soglasno odločil za boj proti okupatorju, ne glede na žrtve ter je brez pridržka potrdil pravilnost boja osvobodilne

fronte, pa čeprav je ta pot terjala velike žrtve. Poudarjeno je bilo, da bo samo močna oborožena akcija rešila slovenski narod pred dokončnim poginom. Možna je bila tedaj samo ena in to borbena enotnost sloveskih ljudskih množic.

Ker so prav tedaj Nemci močno bombardirali več krajev v ljubljanski pokrajini, je Zbor odposlancev slovenskega naroda zasedal samo zvečer in ponoči. Čez dan so bili delegati v bližnjih vaseh, partizanske enote pa so kontrolirale bližnjo in daljno okolico, saj je poudaril večje koncentracije nemških sil. Prvi govornik na omenjenem zboru je bil Josip Vidmar, ki je poudaril dve značilnosti tega zbora: njegovo vsenarodnost in njegovo demokratičnost. Nismo si izbrali poti hlapčevske ponižnosti, je med drugim dejal, temveč smo šli na pot časti ter sprejeli odprt boj z okupatorjem. Po tej poti bomo nadaljevali. Drugi govornik na tem zasedanju je bil Edvard Kardelj, sledil je govor tudi Borisa Kidriča.

Glavno geslo, ki je prevladovalo na omenjenem zasedanju je bilo »narod si bo pisal sodbo sam«, ki je bilo napisano z velikimi črkami v dvorani, kjer je zasedal kočevski zbor.

Zbor odposlancev slovenskega naroda je prav ob tej priložnosti z velikim navdušenjem soglasno potrdil proglas o priključitvi Slovenskega Primorja k združeni Sloveniji. S tem je prišlo do zakonitve volje tega ljudstva, ki je toliko trpelo, bilo preganjano in dalo veliko žrtev za svojo svobodo. V Slovenskem Primorju je po kapitulaciji fašistične Italije nastopil čas »prve svobode«. Tako so se začeli ustanavljati organi

Berlusconi z veleblagovnico v Vidmu?

Znano je, da je pred kratkim televizij-ski in finačni mogotec Berlusconi kupil v Italiji široko razpredeno mrežo veleblagovnic Standa. Tudi v naši deželi je veliko teh veleblagovnic. Dve največji sta v predmestju Vidma. V Furlaniji je še cela vrsta drugih veleblagovnic koncerna Il Lavoratore. Zaradi nameravane odprtja novih, tudi združenih veleblagovnic, so videmski in sploh furlanski trgovci ostro protestirali.

V Vidmu je ponovno zavrelo v teh dneh potem ko se je razširila vest, da namerava Berlusconi tu odpreti še eno veleblagovnico, ki bi sicer sodila v drugo njegovo mrežo z naslovom Euromercato. Teh je veliko v Severni Italiji. Trgovski centri Euromercato niso navadne veleblagovnice, marveč prava trgovska mesteca. Sredi prihodnjega tedna se bo najbrž izvedelo ali so vesti o novi Berlusconijevi pobudi upravičene. 24. oktobra se bodo namreč v Milanu sestali vodilni ljudje trgovskih mrež Standa in Euromercato.

NEVA LUKEŠ

ENTE FIERA UDINE ESPOSIZIONI
SEJEMSKA USTANOVA V VIDMU

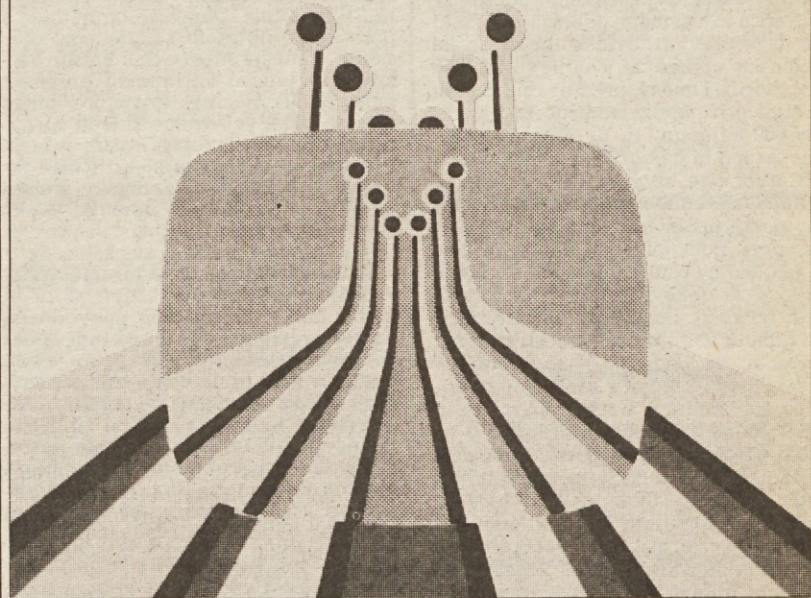
14.-17. OKTOBER 1988

SEIAC

SALON INFORMATIKE IN ELEKTRONIKE

URNIK:
od 10.00
do 19.00V nedeljo
odprto za
občinstvo

SEJMIŠČE CORMOR

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

Roma — Via G. B. Martini 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

Po izzrebanju, ki je bilo 10. oktobra 1988, ter v smislu zakonskih predpisov in pravilnika bodo 1. januarja 1989 unovčljive pri običajnih poverjenih bančnih zavodih obveznice, ki so vključene v sledeče serije:

naslov posojila

št. serije

6% 1969-1989 I. em. (Ampère)

7 - 28 - 57 - 60 - 88 - 98 - 100 - 112 - 113 - 114 - 130 - 140 - 141 - 146

7% 1973-1993 (Meucci)

11 - 18 - 36 - 57 - 72 - 106 - 120 - 142 - 148 - 149 - 161 - 182 - 222 - 280 - 287 - 291 - 296 - 306 - 308 - 319 - 322 - 324 - 334 - 336 - 345 - 348 - 354 - 385 - 386

Obveznice, ki bodo predložene v izplačilo, bodo morale biti opremljene s kuponom z zapadlostjo 1. julija 1989. Vsota morebitnih manjkajočih kuponov se bo odštela od vsote dolžnega kapitala.

Oglase pripravil

publiet

oglasni oddelek

telefon: (040) 7796688

WALL STREET ANGLEŠČINA

● BOLJ PRAKTIČNA

Inštitut je odprt celo leto, vpisovanje v tečaje in njihov začetek pa je možen vsak dan.

● PRILAGODLJIVEJŠA

Vsak si lahko iz dneva v dan glede na svoje obveznosti izbira učne ure.

● ZANESLJIVEJŠA

Stalen nadzor nad doseženimi rezultati in individualen ritem študija.

NEMŠČINA - FRANCOŠČINA - ŠPANŠČINA -
SLOVENŠČINA - ITALIJANŠČINA (za tujce)

50 SEDEŽEV V EVROPI:

GORICA - Ul. De Gasperi 40 - Tel. 0481/33620
TRŽIČ - Ul. Mazzini 34 - Tel. 0481/791395
TRST 1 - Ul. Udine 15 - Tel. 040/414733
TRST 2 - Ul. Flavia 60/1 - Tel. 040/825203

TIM

Prevedla
Breda KonteCOLLEEN
McCULLOUGH

80.

»Kakor želite, Mary. Vidimo se torej jutri zvečer.«
»Krasno. Mimogrede, hvaležna bi vam bila, če Timu ne bi preveč govorili o tem. Rada bi videla, da bi se sestal s tem človekom popolnoma nepripravljen.«

»Seveda. Na svidenje, draga moja.«

John Martinson je živel blizu svoje šole, v satelitskem mestu Penrith, ob vznožju Modrega gorovja. Tim, ki je bil navajen voženj proti severu, je užival v vožnji iz Sydneya v drugo smer. Na zahodni avtocesti je imel nos prilepljen na okensko šipo, ko je opazoval bleščeče razsvetljene prodajne salone avtomobilov, bifeje, kjer so vso noč prodajali hamburgerje, in kinematografe na prostem, kjer si filme gledal iz avtomobila.

Hiša Martinsonovih je bila velika, vendar prav nič baha. Zgrajena je bila iz lesa, rožnato pobarvana, in v njej se je razlegel vesel otroški smeh.

»Pojdimo ven na verando za hišo,« je predlagal John Martinson, ko je Mary odprl vhodna vrata. »Preuredil sem jo v svojo delovno sobo in tam nas ne bo nihče motil.«

Na hitro jima je predstavil ženo in tri najstarejše otroke, potem pa so šli naravnost v zadnji del hiše.

Martinson si je radovedno in z neprikritim občudovanjem ogledoval Tima. Prinesel je dve steklenici piva in ju med pogovorom delil s Timom. Sedel je v velikem naslanjaču, ki je stal poleg njegove delovne mize. Mary cele pol ure ni rekla nobene, medtem ko sta se možka lahko pogovarjala ob pivu. Timu je bil učitelj všeč in se je takoj počutil sproščenega. Klepetal je o letni hišici in njenem vrtu, o svojem delu pri Harryju Markhamu in se sploh ni zavedal, da ga ocenjuje strokovnjak.

»So ti všeč kavbojke na televiziji, Tim?« ga je končno vprašal John Martinson.

»O, ja, zelo jih imam rad!«

»No, z gospodično Hortonovo se moramo pomeniti o neki uradni zadevi, zato zate verjetno ne bo zelo zabavno, če boš moral sedeti tu z nama in naju poslušati. Kaj, ko bi stopila v hišo in bi ti pokazal svoje otroke? Čez nekaj minut se bo na televiziji začela odlična kavbojka.«

Tim je ves srečen odšel in ko se je Maryjin gostitelj vrnil, je lahko slišala Timov smeh neke iz notranjosti hiše.

»Vse bo v redu z njim, gospodična Horton. Moja družina je navajena na ljudi, kakršen je Tim.«

»Saj me ne skrbi.«

»Za kaj torej gre, gospodična Hortonova? Vas lahko kličem kar Mary?«

»Da, seveda.«

»Dobro! Meni pa recite John. Mimogrede, zdaj vidim, kaj ste imeli v mislih, ko ste rekli, da je Tim čudovit. Ne

spominjam se, da bi kdaj videl bolj čednega moškega, še na filmskem platnu ne.« Zasmel se je in pogledal svoje pre-suho telo. »Ob njem se počutim pravi revček.«

»Mislila sem, da boste rekli, kakšna škoda je, da je nekdo, ki je tako lepe zunanosti, duševno zaostal.«

Videti je bil začuden. »Čemu naj bi si mislil kaj takega? Nihče izmed nas se ne rodi brez nečesa lepega in nečesa nezaželenega. Priznam, da sta Timovo telo in njegova zunanost čudovita, toda kaj se vam ne zdi, da velik del te resnično presunljive lepote prihaja iz njegove duše?«

»Da,« je hvaležno odgovorila Mary. Razume jo, prav je imela, ko si ga je izbrala za pogovor.

»Tako sem lahko videl, da je očarljiv fant. Eden tistih prijaznih... Želite, da ga ocenijo še strokovnjaki?«

»Ne, to sploh ni razlog za moj obisk pri vas. Prišla sem, ker so me okoliščine postavile v kočljiv položaj, iz katerega ne najdem izhoda in res ne vem, kaj naj storim, da bi bilo najboljše. Strašno je zato, ker bo Tim prizadet, ne glede na to, kakšna bo moja odločitev, in to morda zelo prizadet.«

Temne modre oči niso zapustile njenega obraza. »To pa ne zveni preveč dobro. Kaj se je zgodilo?«

»No, vse se je začelo, ko mu je pred devetimi meseci umrla mati. Ne vem, če sem vam povedala, toda stara je bila sedemdeset let. Ron, Timov oče, je iste starosti.«

»Razumem, vsaj mislim si, da razumem. Jo Tim pogreša?«

Po sporazumu med petimi strankami

Richetti (KD) spet na županskem stolu SSk izključena iz politične koalicije

Člane novega občinskega odbora bodo volili šele čez deset dni

Demokristjan Franco Richetti je bil torej izvoljen za tržaškega župana na podlagi sporazuma petih strank (KD, PSI, PSDI, PRI in PLI), ki vodijo rimsko in tudi deželno vladno. Dobre tri mesece po upravnih volitvah je tržaška Občina dobila župana in novo politično koalicijo, občinski odbor (v katerem bosta KD in PSI imeli po šest predstavnikov, laične sile pa po enega) pa bodo izvolili šele čez deset dni. Nova koalicija lahko računa na podporo polovice članov občinskega sveta, Lista za Trst in Slovenska skupnost pa sta že dali vedeti, da ne bosta vodili »prejudicialne opozicije« do Richettijeve uprave. Melonarji so pred glasovanjem zapustili sejno dvorano, svetovalec SSK Lokar pa je glasoval za novega župana upoštevajoč njegove upraviteljske sposobnosti, istčasno pa je ostro protestiral zaradi izključitve stranke lipove vejice iz nove koalicije. Komunisti so glasovali za načelnika svoje skupine Pessata, zeleni in misovci pa so oddali bele glasovnice ali pa so jih razveljavili.

Richetti je bil v bistvu izvoljen na podlagi »preferenčnega« sporazuma med demokristjani in socialisti, k sporazumu pa so pristopili tudi republikanci, socialdemokrati in liberalci. Sporazum predvideva tudi »štafeto«, po kateri naj bi demokristjanskega župana leta 1991 zamenjal socialist, po vsej verjetnosti Augusto Seghene, ki bo do takrat ohranil mesto podžupana. Lista za Trst je bila po desetih letih končno izrinjena iz občinskega odbora, čeprav ga bo gotovo še negativno pogojevala, upoštevajoč, da lahko računa Richetti le na polovico preferenc v občinskem svetu. Iz koalicije je bila izključena tudi Slovenska skupnost, in to na izrecno zahtevo PSI, ki

očita stranki lipove vejice nelojalnost do Craxijeve stranke v devinsko-nabrežinski občini. Po tolikih letih torej ne bo več slovenskega predstavnika v tržaškem občinskem odboru, kar predstavlja seveda velik korak nazaj.

Petkovo razpravo je začela predstavnica Mestne laične zelene liste Adelaide Aglietta, ki je napovedala trdo opozicijo. Komunistka Anamarija Kalc, ki ji ni bilo dano, da bi pozdravila v slovenščini, je obširno govorila o vprašanih slovenske manjšine in o kočljivem problemu lokacije sinhrotrona pri Bazovici. Socialistom je očitala, da se preveč podreajo nacionalističnim težnjam LpT in dejala, da je sožitje eden temeljnih preizkusnih kamnov za novo upravo. Ostro je napadla nacionalistično politiko prejšnjega župana Staffierija in izrazila upanje, da bo novi odbor preklical znano županovo okrožnico o prepovedi slovenščine v poslovanju občinskih uradov. Glede sinhrotrona je obtožila Občino, da je popolnoma prezrla potrebe in zahteve kraškega prebivalstva.

Listarji Cecovini, Gambassini in Staffieri so očitali PSI, da je klonila pred demokristjani in dejali, da demokristjanski župan po njihovem mnenju ne predstavlja nobenega jamstva za bodočnost, »še manj jamstev pa nudi socialistom napovedana štafeta«. Kljub tem kritikam, pa si melonarji ne upajo v jasno opozicijo, saj so napovedali, da bodo novi odbor »sodili le po političnih in programskih korakih«. Listarji so jezni, ker je PSI sklenila »močno zavezništvo« s KD in s tem v bistvu premostila »preferenčno os« z melonarskim gibanjem. Socialisti Seghene in Perelli nista pokazala navdušenja nad sporazumom, naspromptno, napovedala sta, da se bo stranka borila za

vstop LpT v novo koalicijo. Žrtvovali smo našega župana na oltarju stabilnih in učinkovitih uprav — pravijo socialisti — za dobrobit Trsta, seveda v upanju, da bo KD spoštovala sporazum o »štafeti«.

Demokristjani so seveda navdušeni nad sporazumom in v prvi vrsti nad Richettijevo izvolitvijo, za katero so se borili od vsega začetka. Zelo razočaran pa je bil edini svetovalec Slovenske skupnosti Lokar, ki je ostro polemiziral s socialisti zaradi njihovega »veta« za vstop stranke lipove vejice v koalicijo. »Prav stranka, ki se je dosledno borila za vstop slovenskega socialista Dušana Hreščaka v občinski odbor, je sedaj nastopila proti izvolitvi slovenskega odbornika,« je poudaril Lokar, po čigar mnenju je nabrežinska situacija samo pretveza za odstranitev SSK iz tržaških uprav. Lokar pa je vseeno »ad personam« glasoval za Richettija, medtem ko bo novo upravo sodil po konkretnih dejanjih.

Demokristjan Pangher je obžaloval dejstvo, da v odboru po tolikih letih ne bo več slovenskega zastopnika, socialist D'Amore pa je spet potegnil na dan politični položaj v Nabrežini in rekel, da tam »Slovenska skupnost dosledno emarginira PSI«.

Pokrajinski tajnik KPI Costa je ob sklepu razprave podčrtal, »da so si demokristjani in socialisti v bistvu samo spretno porazdelili oblast in stolčke v upravah« in izrazil dvome, da bo lahko Richettijev odbor res ključoval problemom tržaškega vsakdana, tudi zato, ker bo podvržen stalnemu političnemu izsiljevanju LpT. Zeleni Bekar se iz protesta ni udeležil glasovanja, ker se je nova koalicija predstavila brez programa in brez jasne politične linije.

SANDOR TENCE

Jutri izvolijo novo vodstvo Pokrajine

Jutri zvečer se bo sestal tržaški pokrajinski svet, ki ima na dnevnem redu izvolitev predsednika in novega odbora. Na podlagi sporazuma med petimi strankami (KD, PSI, PRI, PLI in PSDI) bodo za predsednika izvolili enega izmed treh svetovalcev PSI, najbrž Crozzolija.

Vendar bo pokrajinski svet pred glasovanjem moral opraviti še eno dolžnost, in sicer sprejeti v vednost odstop liberalca Traunerja z mesta pokrajinskega svetvalca. Trauner je svoj odstop sporočil v petek, pokrajinski svet pa bo jutri moral na njegovo mesto (s tajnim glasovanjem) kooptirati novega svetvalca iz liberalnih vrst, saj je za izvolitev predsednika in odbora potrebno polno število svetovalcev. Na Traunerjevo mesto bo vsekakor prišel pokrajinski tajnik Liberalne stranke Berni.

Nova koalicija računa na podporo šestih svetovalcev KD, treh socialistov, liberalca in republikanca Cervesija (socialdemokrati niso več zastopani v pokrajinskem svetu). Razpolagala bi tako z enajstimi glasovi od 24, vendar je pričakovati, da bo za novega predsednika glasovali tudi svetovalec Slovenske skupnosti Zorko Harej.

Odobren načrt za ureditev izvirov Timave

Deželni tehnični odbor je na svojem zadnjem zasedanju pod predsedstvom podpredsednika deželnega odbora Gi-anfranca Carboneja odobril načrt, ki ga je pripravila devinsko-nabrežinska občinska uprava za ureditev območja ob izviri Timave pri Stivanu. S tem je tudi prižgana zelena luč za podelitev 300 milijonov lir deželnih prispevkov, ki naj bi omogočili začetek del.

Carbone je ob zaključku zasedanja tehničnega odbora poudaril, da ureditev parka pri izviri Timave predstavlja prvi pomembnejši poseg, ki bo uresničen na osnovi novega deželnega zakona za obnovo mestnih in primestnih območij. Podpredsednik deželnega odbora je ob tej priložnosti tudi napovedal, da bodo na osnovi pravkar omenjenega zakona v kratkem odobrili še dva načrta v tržaški pokrajini, in sicer enega v miljski in drugega v tržaški občini. Ta drugi zadeva območje Bošketa. Poleg tega je za tovrstne posege v tržaški občini v letu 1989 že nakazanih dodatnih 800 milijonov lir. Carbone se je nazadnje dotaknil tudi vprašanja kraškega parka. Dejal je, da deželna uprava čaka na rešitev politične krize na Pokrajini Trst za to, da bi lahko izdelali glavne smernice za ureditev parka na Krasu.

Rojeva se v Miramarskem morskem parku

Nov poklic - podvodni naturalistični vodič

V Miramaru se v teh dneh rojeva nov poklicni profil — podvodni naturalistični vodič. Danes se bo namreč s podvodnim obiskom zaščitenega morskega območja med Grljanom in Barokljami končal štiridnevni pionirski tečaj za »podvodne turistične vodiče modrih oaz Svetovnega sklada za naravo (WWF)«. Tečaj prireja Vsedržavno združenje potapljaških inštruktorjev (ANIS) in Miramarski morski park, ki ga po zakonu upravlja WWF, iz tečaja pa naj bi po načrtih prirediteljev sčasoma zrastle prava šola.

Kakšne lastnosti naj bi imel podvodni naturalistični vodič? »Biti bi moral dober poznavalec podvodnega naravnega okolja, hkrati pa tudi dober potapljač oziroma vodja potapljaških odprav,« nam je na včerajšnji predstavitvi tečaja povedal ravnatelj Miramarskega morskega parka Graziano Benedetti. »Prav zato se mi zdi posrečeno, da tečaj skupno prireja ta naturalistična in potapljaška organizacija. Kot pri vseh stvareh, ki so šele v povojih, pa bo tudi pri naših tečajih treba še marsikaj premisliti in izpopolniti,« je še pristavil.

Program tečaja, ki se bo po štirih dneh teoretičnih in praktičnih lekcij zaključil danes popoldne, je dokaj zahteven. Udeleženci spoznavajo razne

tehnike opazovanja in prikazovanja podvodnega okolja, urijo se v vodenju potapljaških skupin, pa tudi v iskanju pogrešencev oziroma v reševanju ponesrečencev. Tako so tečajniki ob včerajšnji predstavitvi precej prepričljivo simulirali rešitev potapljača v težavah.

Prvega tečaja se udeležuje deset tečajnikov, v glavnem sodelavcev Miramarskega morskega parka, ki so v preteklosti že vodili podvodne obiske. Prav iz njihove prakse se je porodila zamisel, da bi v Miramaru usposabljali podvodne naturalistične vodiče. Za to prvo deseterico tečajnikov so pripravili še posebno zahteven program, ker bi iz njihovih vrst morali priti tudi inštruktorji za bodoče tečaje oziroma šolo. »Dejansko bi hoteli odpreti pravo šolo oziroma akademijo, kot bi jo želeli poimenovati,« je pojasnil Benedetti. »Bila bi absolutna novost in vanjo bi prihajali tečajniki iz vse države, pa tudi od drugod. Organizacijsko bi jo v tem smislu učinkovito podprli ANIS in WWF, saj sta prisotna po vsej državi, zlasti drugi pa ima tudi veliko zvez na mednarodni ravni.« Koliko pa bo znašala vpisnina za tečaj? »Zaenkrat je še nismo določili, brez dvoma pa bodo morali tečajniki nekaj odšteti,« je odgovoril Benedetti.

Pred zapadom roka za prizive

Naravovarstveniki kritizirajo varianto za Sosljanski zaliv

Naravovarstvene organizacije WWF, Zveza za okolje, Amici della terra, Liburnia in Anita, so predložile vrsto prizivov na urbanistično varianto o turističnem razvoju Sosljanskega zaliva, ki jo je pred nekaj tedni odobril devinsko-nabrežinski občinski svet. Ekološki nasprotujejo predvsem načrtu o gradnji turističnega naselja v sosljanskem kampu »Mare Pineta«, kar bi po njihovem mnenju močno prizadelo naravno ravnoesje na tem obalnem predelu nabrežinske občine. Gre za »neupravičeno darilo« občinske uprave — pravijo naravovarstveniki — ki se ne strinjajo niti z novimi gradbenimi indeksi zazidljivih površin v zalivu.

Omenjene organizacije nasprotujejo tudi načrtovani gradnji novih cest, ki bodo povezovala državno cesto s Sosljanskim zalivom ter zahtevajo, da bi načrtovani kongresni center vključili v celotno zazidljivost območja. Nasprotujejo nadalje tudi vsem načrtovanim gradnjam pri Botanjku (Costa dei barbari) in v nabrežinskem Bregu, kjer bo treba po njihovem mnenju uvesti popolno krajinsko zaščito, kot jo določa Deželni urbanistični načrt. V tem predelu bo treba zaščititi interese kopalcev in določiti posebne (deloma že obstoječe) plaže za naturiste.

Ekološki — ki so svoje pripombe orisali na včerajšnji tiskovni konferenci — upajo in pričakujejo, da bo nabrežinski občinski odbor občutljiv za te kritike. Rok za vložitev prizivov na varianto o Sosljanskem zalivu zapade 18. oktobra.

Rektor Fusaroli na moskovski razstavi

Na veliki moskovski razstavi »Italia 2000« bo med drugimi predstavniki naše dežele nastopil tudi rektor Univerze v Trstu prof. Paolo Fusaroli. Na pomembni okrogli mizi z naslovom »Trst mesto znanosti: od njegove tradicionalne vloge trgovskega središča do ponudbe visoko kvalificiranih storitev« bo imel uvodno poročilo o vlogi Univerze v Trstu v znanstvenem raziskovanju za tehnološke inovacije, o sodelovanju s tehnološko razvitimi državami in o pretoku znanja v države v razvoju.

V torek se začne sezona v Rossettiju

Pirandellova Vsak po svoje bo letošnja prva premiera

V torek se bo s Pirandellovo komedijo Vsak po svoje začela tudi gledališka sezona Stalnege gledališča Furlanije-Julijske krajine. Predstava, ki sledi lanski Šest oseb išče avtorja in predlanski Nocoj improviziramo, bo letos sklenila Pirandellovo trilogijo, s katero so želeli uprizoriti najpomembnejše tekste, v katerih Pirandello razmišlja o gledališki umetnosti.

Namen režiserja Giuseppa Patronija Griffija je bil — kot je sam povedal — predstaviti na organski način osnovna vprašanja, ki jih postavlja Pirandellova umetnost: na prvem mestu dejstvo, da ni mogoče uprizoriti tega, kar je avtor napisal (s tem vprašanjem se je Pirandello spoprijel v igri Šest oseb išče avtorja). V igri Nocoj improviziramo pa izraža dramatik nasprotno prepričanje, in sicer, da se igralci tako vživijo v svojo vlogo, da ne morejo živeti lastnega življenja. Zadnje vprašanje — ki ga avtor izpostavlja v igri Vsak po svoje — pa je, ali ni več resnice v življenju, ki ga prikazujejo na odru, kot v resničnem življenju.

V letošnji postavitvi Pirandella nastopajo Mariano Rigillo, Ilaria Occhini, Giovanni Crippa, Laura Marinoni, Caterina Boratto in Vittorio Caprioli.

Ustanovili so novo posebno visoko šolo

Tudi živilstvo dobilo mesto na univerzi

V okviru departmaja za ekonomijo in vede o prirodnih dobrinah so na Univerzi v Trstu ustanovili šolo za izvedence v blagoznanstvu in v vodenju prehranbenega sistema. Študij na tej šoli, ki je popolna novost za Italijo, bo trajal dve leti. Po študijskem programu bodo med drugimi poučevali tudi naslednje predmete: analiza tržišča in obnašanja odjemalcev, živilska kemija, ekonomija živilskih podjetij, blagoznanstvo živil, ekonomija živilskih tržišč, organizacija in vodenje kolektivnih prehranbenih storitev, tehnologija in priprava živil.

V šolo se lahko vpišejo dijaki, ki so opravili diplomno višje srednje šole, namenjena pa je v prvi vrsti mladim tehnikom, ki bi se radi zaposlili na področju komercializacije industrijsko-prehranbenih proizvodov, v podjetjih s široko distribucijsko mrežo in v javnih službah za vodenje ter racionalizacijo živil.

Ob vpisu je predviden pisni in usni izpit iz aglenščine oziroma nemščine ali francoščine. Izpit bo 29. novembra 1988. V primeru, da bo število kandidatov za vpis presegalo število razpoložljivih mest, bodo kandidati morali opraviti sprejemni izpit,

ki bo 30. novembra letos. Prošnje za vpis morajo kandidati sestaviti na kolkovanem papirju (za 700 lir) in jih nasloviti na rektorja Univerze v Trstu.

Oddati jih morajo najkasneje do 19. novembra 1988 v tajništvo za šole s posebno usmeritvijo (Segreteria Scuole dirette a fini speciali). V prošnji morajo navesti študijski naslov, na kolkovanem papirju pa priložiti tudi overovljeno fotokopijo diplome višje srednje šole. Vse informacije dobijo zainteresirani v omenjenem tajništvu, ki odgovarja na telefonsko številko 5603182/3.

Assicurazioni Generali povečala delež pri Midiju

Zavarovalnica Assicurazioni Generali je še povečala svoj delež pri glavni francoske Compagnie du Midi, »da bi tako učvrstila lastni položaj znotraj pariškega holdinga«, kot pravi v svojem tiskovnem sporočilu. V njem sicer ne piše, koliko glavnic je odkupila, toda v Franciji pravijo, da gre za 1%. To je predvčeršnjim potisnilo vrednost delnic Midi na pariški borzi za kakšnih 5% navzgor, in sicer s 1.615 frankov dan poprej na 1.695 frankov. Tržaška zavarovalnica ima torej zdaj v rokah okrog 10% delniškega paketa Midi, vendar se delež povzpne do 15%, če upoštevamo novo operacijo in delnice, s katerimi razpolagata njena »zaveznika« Lazard in Mediobanca. Sodelavci predsednika Randoneja so (kot po navadi) zapeti, pojasnjujejo pa, da si AG ni zagotovila dodatnega deleža pri glavni Midi preko teh dveh zaveznikov, kakor trdijo v Parizu, temveč »čisto prozorno«.

Potem ko je francoski emisijski zavod izdal italijanski zavarovalnici pooblastilo, da sme še okrepiti svojo prisot-

nost v Midiju, si bo Generali lahko v enem letu pridobila do 20% delnic francoske zavarovalne družbe. Njeno vodstvo ne daje v zvezi s tem nobenih napovedi, vendar ne izključuje novega »naskoka«.

Če pri tržaškem kolosu ne mirujejo, pa tudi v Midiju niso križem rok. Kaže namreč, da se je pariški holding lotil celo finančnega velikana Compagnie financiere de Suez, ki je kot znano »rešila« bruseljsko SGB (Société generale de Belgique) pred ofenzivo Carla De Benedettija in s tem posredno dala razumeti, naj nihče ne kloni skušnjavi, da bi naskočil še njo. Midi očitno tega opozorila ne jemlje resno in nekateri trdijo, da zadnjega vzpona njenih delnic ne gre pripisati toliko tržaški AG kolikor — in še zlasti — prav njenim manevrom proti Suezu.

Jutri se zaključijo enomesečna operacija za povečanje glavnice Generali z 840 na 1.060 milijard lir, za katero so se odločili 28. junija letos. Obračun bo znan šele konec novembra, že zdaj pa se lahko reče, da je pobuda uspela. (dg)

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

OBVESTILO DELNIČARJEM

Upravni svet Tržaške kreditne banke sporoča, da je potekel rok, ki ga je določil občni zbor, za polog povišanja delniške glavnice.

Upravni svet je nadalje določil datum 11. novembra 1988 kot poslednji rok za pologe tistih delničarjev, ki so se izrekli za pravico do nakupa nevplačanih delnic. Zato vabi te delničarje, da se zgledajo pri direkciji banke za izpolnitev navedenih pologov v zgoraj določenem roku.

KONCERTNI ABONMA SEZONA 1988-89

Spored:
27. oktobra 1988
 SIMFONIKI RTV LJUBLJANA
 Dirigent: Anton Nanut
 Solist: Alojz Zupan, klarinet

8. novembra 1988
 DIMITRIS SGOUROS, klavir

7. decembra 1988
 v stolnici Sv. Justa v Trstu
 STEFANO BEMBI, orgle
 ZORAN LUPINC, rog

16. decembra 1988
 ELEONORA JANKOVIČ, mezzosopran
 NATAŠA KERŠEVAN, klavir

11. januarja 1989
 KVARTET
 Stelia Doz, sopran
 Giorgio Blasco, flauta
 Ennio Guerrato, kitara
 Patrizia Tassini, harfa

25. januarja 1989
 IGOR LAZKO, klavir

15. februarja 1989
 KOMORNI ORKESTER iz Budimpešte
 Dirigent: Giovanni Pacor
 Solist: Črtomir Šiškovič, violina

23. marca 1989
 SIMFONIČNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE
 Dirigent: Marko Munih
 Solista: Tatjana Ognjanovič, klavir
 Vojko Cesar, fagot

5. aprila 1989
 MPZ F. PREŠEREN
 Dirigent: Tomaž Faganel

Vpisovanje abonmajev v pisarni GM, Ul. R. Manna 29, do petka, 27. oktobra, od 10. do 12. ure.
 Abonenti lanske sezone lahko potrdijo svoj sedež do torka, 18. oktobra 1988.

I. de Felszegy

lastnik O. BETZ s.n.c.

ARTIKLI ZA ZOBOZDRAVNIKE

TRST
 TRG S. GIOVANNI 6
 I. nadstr. - Telef. (040) 767334/5

- Zastopnik IVOCLAR
- Vsi domači in tuji artikli za zobozdravniško rabo
- Zajamčeno zlato za zobe v vseh zlitinah

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Oscar Wilde

Važno je imenovati se Ernest

Režija: Marko Sosič

Igrajo: Vladimir Jurc, Tone Gogala, Anton Petje, Alojz Milič, Adrijan Rustja, Lidija Kozlovič, Stanislava Bonisegna, Lučka Počkaj in Bogdana Bratuž.

ABONMA RED A

PONOVITVE:
 danes, 16. oktobra, ob 16.00 — ABONMA RED C — prva nedelja
 v sredo, 19. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED D — mladinski v sredo
 v četrtek, 20. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED E — mladinski v četrtek
 v soboto, 22. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED F — druga sobota
 v nedeljo, 23. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED G — druga nedelja

Prodaja abonmajev in vstopnic od 10. do 12. ure vsak delavnik ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4 (tel. 734265).

1. RAZSTAVA-SEJEM ZNAČILNIH KMETIJSKIH PRIDELKOV KRASA

Gročana, danes, 16. oktobra 1988

od 9. do 18. ure

Program: ob 9. uri odprtje razstave - sejma
 ob 14. uri pozdravi in koncert GODBE NA PIHALA IZ RICMANJ

Obiskovalcem na razpolago tipične domače jedi: jota, zelje s klobaso, razne specialitete na žaru ter domače slaščice in kruh; ogled hlevov pri družinah Anton Petaros (Gročana 26) in Ivan Racman (Gročana 28) ter ogled raznih kmetijskih strojev in pripomočkov, ki bodo nameščeni po vasi.

Vabljeni!

kino

ARISTON - Zaprti.
 EXCELSIOR I - 16.30, 19.15, 22.00 L'ultima tentazione di Cristo, r. Martin Scorsese, □
 EXCELSIOR II - 17.45, 21.45 Good morning Vietnam, r. Barry Levinson; i. Robin Williams.
 NAZIONALE I - 16.00, 22.15 Il giovane Toscanini, r. Franco Zeffirelli, i. Thomas Howell, Elisabeth Taylor, Philippe Noiret, Franco Nero.
 NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Il ritorno dei morti viventi 2, □
 NAZIONALE III - 16.30, 22.00 Action Jackson.
 NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 L'impero dei sensi, dram., r. N. Oshima, i. M. Eiko, N. Aoi, □□
 FENICE - 16.00, 22.15 Coming to America - Il principe cerca moglie, kom.; i. Eddie Murphy.
 GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Mister Crocodile Dundee II, r. John Cornell, i. Paul Hogan, Linda Kozlovsky.
 MIGNON - 16.00, 22.00 La leggenda del Santo Bevitore, r. Ermanno Olmi, i. Rutger Hauer.
 EDEN - 15.30, 22.10 Urla di piacere, Vacanze particolari di giovani mogli, porn., □□
 VITTORIO VENETO - 16.00, 22.00 Attrazione fatale, porn., □□
 CAPITOL - 16.00, 22.00 Cenerentola, ris.
 LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 Tre scapoli e un bebe.
 ALCIONE - Zaprti.
 RADIO - 15.30, 21.30 Le provocazioni di Emanuela, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
 TRST Telefon 77-29-96

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 16. oktobra 1988

JADVIGA

Sonce vzide ob 6.23 in zatone ob 17.18
 - Dolžina dneva 10.55 - Luna vzide ob 12.29 in zatone ob 20.17.

Jutri, PONEDELJEK, 17. oktobra 1988

IGNAC

PLIMOVANJE DANES: ob 0.27 najvišja 12 cm, ob 4.45 najnižja -4 cm, ob 11.04 najvišja 35 cm, ob 18.41 najnižja -45 cm.
 PLIMOVANJE JUTRI: ob 2.14 najvišja 9 cm, ob 5.25 najnižja 5 cm, ob 11.33 najvišja 24 cm, ob 20.05 -31 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 19,2 stopinje, zračni tlak 1025,1 mb narašča, veter jugovzhodnik 5 km na uro, vlaga 80-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Maddalena Mura, Giulia Skerl, Edoardo Marchi.

UMRLI SO: 81-letni Arduino D'Agno, 83-letna Maria Rebulli, 85-letna Antonia Zaccaria, 88-letna Giuseppina Prodan vd. Flego, 61-letni Giulio Perosa, 86-letni Giuseppe Policardo, 70-letna Aurelia Nadali vd. Pecchiarich, 73-letni Aniceto Loredan.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 16. oktobra 1988
 Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).
 Dnevna služba - od 13.00 do 16.00
 Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
 Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).
 ZGONIK (tel. 229373) - od 8.30 do 13. ure in od 13.00 dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

Od ponedeljka, 17., do sobote, 22. oktobra 1988
 Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
 Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta di S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
 OPČINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
 Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta di S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
 Nočna služba - od 20.30 do 8.30
 Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
 OPČINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	87	76	2	69	9
CAGLIARI	44	36	63	3	40
FIRENCE	88	87	75	66	62
GENOVA	86	22	10	50	36
MILAN	71	43	26	35	82
NEAPELJ	52	58	40	76	13
PALERMO	57	85	80	40	2
RIM	44	67	89	12	59
TURIN	5	80	89	53	56
BENETKE	46	88	36	62	30

ENALOTTO

2 X 2	2 2 X	X X 1	X X 2
12	70.000.000.—		
11	1.495.000.—		
10	163.000.—		

gledališča

VERDI
 Jesenska simfonična sezona - Danes ob 18.00 (red B) ponovitev recitala pianistke Lillie ZILBERSTEIN. Izvajala bo skladbe Schumanna in Rahmaninova.

ROSSETTI
 Gledališka sezona 1988/89 - Od 18. do 30. t. m. bo Teatro Stabile Furlanije-Juljske krajine uprizoril delo L. Pirandella VSAK NA SVOJ NAČIN. Režija Giuseppe Patroni Griffi. V abonmaju odrezek št. 1. Rezervacije in predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev in potrditve starih.

CRISTALLO - LA CONTRADA
 Danes ob 16.30 ponovitev dela Carpinterija in Faragune MARINARESCA ali NEL PAESE DELLE MALDOBRIE. Režija Francesco Macedonio. Pri blagajni gledališča Cristallo (Ul. Ghirlandaio 12) so v teku vpisovanja novih abonmajev.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je odprta razstava z naslovom UMETNOST IN POHIŠTVO. Svoja dela razstavljajo: Nado Canuti, Pasquale Di Fabio, Federico Gismondi, Ali Al Jabiri, Paolo Pratali, Daniela Rancati in Tina San.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava ČLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravil jo je Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo Tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka ob 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 14. do 19. ure.

V Studiu PHI - Ul. S. Michele 8/1 - je na ogled do 23. t. m. fotografska razstava Alfreda DAVOLJA in Alda PALINA.

V galeriji Torbandena bo do 30. t. m. odprta razstava slikarja Edmonda DOBRANSKEGA.

V Palači Costanzi razstavlja do 23. t. m. slikar Ulisse SARTINI. Urnik: od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

V galeriji Cartesius je odprta razstava slikarke Rossdear.

koncerti

Glasbena matica vpisuje abonmaje za koncertno sezono 88/89 vsak dan, razen sobote, od 10. do 12. ure do petka, 27. oktobra, na sedežu v Ul. R. Manna 29. Abonenti lanske sezone lahko potrdijo svoj sedež do torka, 18. t. m.

razne prireditve

PD Mačkolje vabi na lutkovno predstavo z naslovom "FESTIVAL ROPO-TULJ, ZVONCEV IN KUHINJSKIH LONCEV" v izvedbi KPD ŠMIHELJ. Prireditve bo danes, 16. oktobra, ob 16. uri v srenjski hiši v Mačkoljah.

Slomškov dom vabi na lutkovno predstavo z naslovom "FESTIVAL ROPO-TULJ, ZVONCEV IN KUHINJSKIH LONCEV" v izvedbi KPD ŠMIHELJ. Prireditve bo danes, 16. t. m., ob 19. uri v Bazovici.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. V četrtek, 20. oktobra, ob 20. ure dalje vabimo žene in dekleta na razgovor: PLETENJE IN ŠE KAJ...

čestitke

Včeraj sta se poročila PAVLO in ANTONELLA. Vso srečo jima želi nona Ivanka.

V prvem razredu naš PETER sedi, ker jutri 6 let slavi, abecedo se uči za bodoče dni, ker šteti že zna ena, dva, tri... Da ne bi bila stolička pretrda in mnogo veselega učenja mu želi Irina in vsi, ki mu bomo pomagali ugasniti svečke.

Jutri praznuje 76. rojstni dan naša draga mama in nona MILA. Voščimo ji še mnogo drugih in veselih let med nami hčerke, vnuki in pravnukinja Federica.

Jutri bo naša draga mama EDVINA praznovala rojstni dan. Čestitava in želja ji mnogo zdravia in veselja v našem krogu Ingrid in David. Čestitkam se pridružujejo še vsi njeni.

Oglasni oddelek

sprejema oglase in razna obvestila
 vsak dan od 8. do 13. ure
 po tel. 7796-611

menjalnica

Ameriški dolar	1345.—	Japonski jen	9,70
Nemška marka	743.—	Švicarski frank	880.—
Francoski frank	216,50	Avstrijski šiling	105,30
Holandski florint	658.—	Norveška krona	198.—
Belgijski frank	35.—	Švedska krona	213.—
Funt šterling	2345.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1975.—	Španska peseta	10,50
Danska krona	191.—	Avstralski dolar	1050.—
Grška drahma	8,70	Debeli dinar	0,35
Kanadski dolar	1100.—	Drobni dinar	0,35

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
 TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
 Agencija Domjo 831-131
 Agencija Rojan 411-611

OKRAJNER

POHIŠTVO

TRST - Ul. Flavia 53

Čudovita jesen

300

sedežnih garnitur

po

neponovljivih cenah

PLAČILO NA OBROKE DO 60 MESECEV BREZ MENIC

LASTNO PARKIRIŠČE

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1
9.15 Dokumentarna oddaja: Kvarkov svet - Potovanje po rekah - Nil (ured. Piero Angela)
10.00 Maša iz Vatikana s papežem Janezom Pavlom II.
12.00 Nabožna oddaja
12.15 Ekološka oddaja: Zelena linija (1. del)
13.00 Dnevnik - ob enih
13.30 Dnevnik
13.35 Kviz: Toto TV (vodita Paolo Valenti in Maria Giovanna Elmi)
14.00 Variete: Domenica in... (vodi Marisa Laurito)
14.20 Športne vesti
15.20 Športne vesti
16.20 Športne vesti
18.10 Športne vesti: 90. minuta
18.35 Variete: Domenica in...
19.50 Vreme in dnevnik
20.30 Nadaljevanka: La stella di Calcutta (Queenie), (r. Larry Pearce, i. Kirk Douglas, Mia Sara, Gary Cady, 2. in zadnji del)
22.40 Športna nedelja (vodita Sandro Ciotti in Maria Teresa Ruta)
24.00 Dnevnik in vreme

RAI 2
8.00 Nanizanka: Lassie
8.25 Risanka: Thundercats
9.10 Nanizanka: Punky Brewster
9.00 Film: Totò Tarzan (kom., It. 1950, r. Mario Mattoli, i. Totò)
10.30 Otvoritev XIV. mednarodnih študijskih dnevov (iz Riminija)
11.40 Šport: atletika (iz Benetk)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.20 Športne vesti
13.30 Nanizanka: Saranno famosi
14.20 Glasbena oddaja: Mixitalia '88
15.15 Dnevnik - športni prenosi, vmes motociklizem in jahanje
17.00 Film: Una finestra sul cielo (dram., ZDA 1976, r. Larry Pearce, i. Marilyn Hasset)
18.50 It. nogometno prvenstvo A lige
19.45 Vreme in dnevnik
20.00 Športna oddaja: Domenica sprint
20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick
21.30 Variete: Videocomic
21.50 Dnevnik - kratke vesti
22.05 Rubrika: Mixer nel mondo
23.10 Rubrika: Protestantizem
23.10 Izobr. oddaja: Tehnike in okus
0.40 Glas. odd.: DOC - Jaco Pastorius

RAI 3
10.30 Koncert: Orkester Akademije S. Cecilia (Brahmsova Simfonija št. 1 v c-molu, dir. Carlo Maria Giulini)
11.30 Film: Lui e lei (kom., ZDA 1952, r. George Cukor, i. Spencer Tracy, Katharine Hepburn)
13.05 Nanizanka: Professione pericolo
14.00 Deželne vesti
14.10 Variete: Va pensiero
16.40 Film: Una corsa sul prato (kom., VB 1978, r. Bryan Forbes, i. Tatum O'Neal, Christopher Plummer)
18.35 Športna oddaja: Domenica gol
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželne športne vesti
20.00 Šport: jahanje (iz Turina)
20.30 Film: Ultimo Tango a Zagorol (kom., It. 1973, r. Fernando Ciccero, i. Franco Franchi, Franca Valeri)
22.05 Rubrika: Filmske novosti
22.15 Dnevnik - zadnje vesti, nato Carosello Carosello
23.00 Deželne športne vesti

RTV Ljubljana
9.35 Otroška matineja: Živžav
10.20 Nadaljevanka: Antilopina vrnitev (1. del, pon.)
10.45 Nanizanka: Cagney in Lacey (zadnji del, pon.)
11.30 Domači ansambli: Ansambel Rž
12.00 Kmetijska oddaja: Ljudje in zemlja
12.30 Video strani
14.20 Video strani
14.35 Nadaljevanka: Leto in dnevi tečejo (6. del)
15.00 Zabavna oddaja: Kolo sreče
16.45 Film: Hotel (kom., ZDA 1983, r. Jerry London, i. James Brolin, Connie Sellecca, Bette Davis, Shea Farrell)
18.15 Informativna oddaja: Slovenci v zamejstvu (s prispevkom s Tržaškega)
18.45 Risanka, Vreme
19.01 TV Mernik, TV Okno in Zrno
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.05 Nad.: Vrtince in kaktusi - In vse tako narobe (6. del)
20.45 Zdravo

TV Koper
10.30 Športna oddaja: Juke box
11.00 Kronika in reportaže: Šport spektakel
13.45 Dnevnik
13.55 Boks: za težko kategorijo, Holfield-Thomas
16.00 Hokej na ledu: finale za evropski pokal (iz Davosa)
18.00 Wrestling (iz milanskega Palatrussardija v Milanu, komentira Dan Peterson)
20.00 Športna oddaja: Juke box
20.30 Športna oddaja: A tutto campo
22.30 Dnevnik
22.45 Boks: Holfield-Thomas (pon.)

V okviru oddaje Slovenci v zamejstvu (na RTV-Lj ob 18.15) bo tudi prispevek o vrtnarjih, ki ga je pripravil dopisnik RTV-Lj Igor Gruđen z ekipo Agencije Alpe Adria. Zabeležil je med drugim, kako preživlja delovni dan eden od zadnjih vrtnarjev s Kolonkovca.

CANALE 5
9.00 Nanizanka: Alice
9.30 Rubrika: Block Notes, vmes Le dinastie del vino, Starbene, Il mondo del bebè, Magazine
10.30 Nanizanka: I Jefferson
11.00 Aktualno: Il Girasole
11.30 Nanizanka: Strega per amore, 12.00 Hotel
13.00 Glasbena oddaja: Superclassica show
14.00 Film: A braccia aperte (kom., ZDA 1964, r. Jack Lee Thompson, i. Peter Ustinov, Shirley MacLaine)
16.45 Aktualno: Forum
17.30 Nan.: Dallas, 18.30 Dynasty, 19.30 I Colby
20.30 Nad.: Due fratelli (dram., It. 1988, r. Alberto Lattuada, i. Massimo Ghini, Larry Lamb, 2. del)
22.30 Nan.: Top Secret
23.30 Film: Il seme dell'odio (pust., ZDA 1975, r. Ralph Nelson, i. Sidney Poitier)
1.30 Nan.: Sulle strade della California, 2.30 Sceriffo a New York

RETEQUATTRO
8.00 Nabožna oddaja
8.30 Dokumentarec: National Geographic

10.30 Šport: golf
11.30 Oddaja iz parlamenta
12.15 Nonsolomoda
13.00 Nanizanka: Detective per amore
14.00 Film: Gazebo (kom., ZDA 1960, r. George Marshall, i. Debbie Reynolds, Glenn Ford)
16.00 Film: 48 per non morire (dram., Meh. 1966, r. Gilberto Gazcon, i. Glenn Ford, Stella Stevens)
18.00 Nanizanka: Lou Grant, 19.00 Alfred Hitchcock presenta, 19.30 Gli intoccabili
20.30 Film: Missili in giardino (kom., ZDA 1958, r. Leo McCrey, i. Paul Newman, Joanne Woodward)
22.25 Nanizanka: Spenser
23.25 Šport: golf
0.30 Film: Roulette cinese (dram., ZRN 1976, r. Reiner W. Fassbinder, i. Ulli Lommel)

ITALIA 1
8.30 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Littlest, L'isola delle mille avventure
10.30 Nanizanka: Boomer, 11.00 Automan, 12.00 Manimal

13.00 Šport: Grand Prix
14.00 Glasbena oddaja: 1, 2, 3 Giovannotti
15.00 Nan.: Happy Days
16.00 Otroška oddaja: Bim bum, bam vmes risanke Memole, Holly e Benji, Prendi il mondo e vai, Ghostbusters
18.30 Nanizanka: Legmen
19.30 Risanke: Gli amici cercafamiglia, 19.45 Fofur, 20.00 I Puffi
20.30 Variete: Serata incredibile
20.40 Film: Explorers (fant., ZDA 1985, r. Joe Dante, i. Ethan Hawke, River Phoenix)
22.50 Aktualno: Dossier
23.10 Film: Best defense - La miglior difesa è... la fuga (kom., ZDA 1984, r. Willard Huyck, i. Eddie Murphy, Dudley Moore)
1.00 Nanizanka: Star Trek

TELEPADOVA
14.00 Dok.: Italia 7 per la vita
15.00 Film: Forzate il blocco (vojni, ZDA 1942, r. Robert Z. Leonard, i. Robert Taylor)
17.15 Nanizanka: Switch, 18.30 Trauma Center, 19.30 California
20.30 Film: La liceale, il diavolo e l'acquasanta

(kom., It. 1979, r. Nando Cicero, i. Lino Banfi, Gloria Guida)
22.30 Dok.: Afganistan
23.15 Šport: Fuori gioco
24.00 Film: Gli amici di Eddie Coyle (krim., ZDA 1973, r. Peter Yates, i. Robert Mitchum, Peter Boyle)
1.10 Nanizanka: Switch

TELEFRIULI
13.45 Film: Grog (kom., It. 1982, r. Francesco Laudadio, i. Franco Nero, Gabriele Ferzetti)
15.15 Nanizanka: Le adorabili creature
15.45 Rubrika: Župan in njegovi ljudje
17.30 Nanizanka: Angie
18.00 Dokumentarec: Storia nella storia
19.00 Športne vesti
20.00 Nanizanka: Il mio amico Bottoni
20.30 Film: Notte sulla città (krim., Fr. 1972, i. Alain Delon, Catherine Deneuve)
22.30 Nad.: Il perduto amore
23.00 Športne vesti
24.00 Inf. oddaja: News

TELEQUATTRO
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledarček; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Nedeljska matineja: Mladinski oder - Alica v čudežni deželi (Lewis Carroll, dramatičar Marko Sosič), nato Glasbeni listi; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Radijska igra: Črno ogrinjalo (Luigi Pirandello, režija Marko Sosič); 15.00-19.00 Popoldanski zbornik: Šport, glasba ter prenosi z naših prireditvev; 19.20 Sporedi za naslednji dan in zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.30, 17.00, 21.00, 22.00. 23.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Zdravo, tovariši vojaki; 8.07 Igra za otroke; 9.05 Še pomnite, tovariši; 10.05 Nedeljska matineja; 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.00 Na današnji dan; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Kmetijska oddaja: Za naše kmetovalce; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Nedeljska reportaža; 17.30 Amaterski zbori pojo; 18.00 Humoreska; 18.35 Operne melodije; 19.00 Dnevnik; 19.25 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Glasba za prijeten konec tedna; 23.05 Literarni nočno, nato Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)
10.30, 12.30, 14.30 Poročila; 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Nedeljski pregled dogodkov: Sosednji kraji in ljudje; 11.30 Kmetijska oddaja: Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 14.15 Zabavna oddaja: Vanka in Tonca; 14.45 Lestvica najpopularnejših popevk Radia Koper: Vročih 10; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Aktualna oddaja: Primorski dnevnik; 17.00 Glasbena oddaja: Nedeljski ritem; 18.00 Pregled aktualnih dogodkov in športnih rezultatov; 18.30 Humoreska; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00-7.15 Glasbeno prebujanje; 8.00 Tedenski radijski sporedi; 8.25 Popevka tedna; 8.45 Športne vesti; 9.30 Glasba; 9.45 Minute z ansambli Casadei; 10.00 Čudovitih sedem; 10.40 Družina; 11.00 Aktualna oddaja: Dogodki in odmevi; 11.15 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 14.33 Popevka tedna; 15.00 Glasba in športne vesti; 17.00 Made in YU; 17.33 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.30 Lestvica LP; 19.30 Dnevnik in športne vesti; 20.00 Nočni spored in prenos Radia Ljubljana.

RADIO OPČINE
10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 12.30 Oddaja z odborniki SKD Tabor z Opčin; 13.00 Glasba po željah; 15.30 Športna nedelja; 20.00 Nočna glasba, nato Nočni val.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.15 Aktualno: Uno mattina
9.35 Nanizanka: La famiglia Brady
10.00 Variete: Ci vediamo alle dieci
11.00 Nan.: Aeroporto internazionale
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Via Teulada 66
13.00 Dnevnik
14.00 Variete: Fantastico bis
14.15 Dok. oddaja: Kvarkov svet
15.00 Aktualno: Sedem dni v parlamentu
15.30 Športni ponedeljek
16.00 Aktualna oddaja: Mednarodni dan prehrane
17.30 Aktualna oddaja: Besede in življenje - Korenine
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.05 Kviz: Domani sposi
19.30 Aktualna oddaja: Knjiga, naša prijateljica
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Film: Lo squalo (dram., ZDA 1975, r. Steven Spielberg, i. Robert Shaw, Roy Scheider)
22.35 Dnevnik, nato Filmske novosti
24.00 Dnevnik in Danes v parlamentu

RAI 2
8.00 Nadaljevanka: Liszt (1. del)
9.00 Film: Non mi muovo (kom., It. 1943, r. G. C. Simonelli, i. Eduardo De Filippo, P. De Filippo)
10.20 Risanke in dokumentarec
11.20 Nanizanka: L'impareggiabile giudice Franklin
11.45 Nad.: Marco Visconti (1. del)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Nanizanka: Saranno famosi
14.30 Dnevnik
14.40 TV film: Nashville Detective
16.15 Film: Gli avvoltoi della metropoli (krim., ZDA 1962, r. Alfred Rode, i. Claudine Dupuis)
18.00 Aktualnosti: Spaziolibero
18.20 Dnevnik - športne vesti
18.35 Nan.: Il commissario Köster
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport
20.30 Nadaljevanka: Capitol
21.30 Aktualna oddaja: Incredibile
22.30 Dnevnik - nocoj
22.45 Variete: Il milionario
23.25 Dnevnik - zadnje vesti
23.45 Film: Isole nella corrente (dram., ZDA 1977, r. Franklin J. Schaffner, i. George C. Scott)

RAI 3
12.00 Informativna oddaja: Meridiana - Fatamorgana
14.00 Deželne vesti
14.30 Izobraževalna oddaja: Dante Alighieri - Božanska komedija
15.00 Informativna oddaja: O varnosti na cesti
15.30 Šport: hokej, Dolzan Fiemme-Brunico (iz Cavaleseja)
15.45 Šport: EP v ciklokrosu (prenos iz Bracciana)
16.00 Lahka atletika (iz Perugia)
16.30 Informativna oddaja: Popotovanje po Italiji
17.30 Dokumentarna oddaja: Geo
18.20 Nanizanka: Vita da strega
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželne športne vesti
20.00 Variete: Black and blue
20.30 Aktualno: Dan na preturi
21.30 Variete: La TV delle ragazze
22.20 Dnevnik - večerne vesti
22.30 Aktualno: Ponedeljkov proces
24.00 Dnevnik - zadnje vesti
0.15 Dok. oddaja: 20 let prej

RTV Ljubljana
9.50 Video strani
10.00 Aktualno: Naš utrip
10.15 Mozaik: Zrcalo tedna
10.30 Film: Pesem je rojena (kom., ZDA 1948, r. Howard Hawks, i. Danny Kaye, Virginia Mayo, Hugh Herbert)
12.20 Video strani
16.55 Mozaik: Naš utrip (pon.)
17.00 Aktualno: Zrcalo tedna
17.25 Otroška oddaja: Radovedni Taček - Roža
17.45 Otroška nadaljevanka: Druga izmena (prod. TV Skopje)
18.15 Dokumentarni spored: Družina šimpanzov (1. del)
18.45 Risanke
19.00 Vremenska napoved
19.01 Obzornik, TV Okno
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.05 Nadaljevanka: Dve gospe Grenvillovi (D. Dunne, ZDA 1986, r. John Erman, i. Ann Margaret, zadnji del)
21.00 Aktualno: Omizje
23.00 Video strani

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Športna oddaja: Juke Box
14.10 Hokej na ledu: finale za evropski pokal (pon.)
16.00 Dnevnik
16.10 Reportaže: Šport spektakel
18.50 Dnevnik
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji med drugim: TRST — Richetti - tržaški župan MILJE — Odstop občinskega odbora SPETER — Zapis s 27. občnega zbora ZSKD GORICA — Sejem novosti iz sveta motorjev ZGONIK — Športni krožek Kras-Globtrade v novo sezono Ponedeljkov športni pregled

19.30 TVD Stičišče
20.00 Nanizanka
20.30 Mednarodni nogomet
22.30 TVD Novice
22.40 Tednik: Sportime magazine
23.45 Boks: pomembna srečanja
0.15 Reportaže: Šport spektakel

CANALE 5
8.00 Nanizanka: Strega per amore, 8.30 La casa nella prateria, 9.30 General Hospital
10.35 Kviz: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.35 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle copie
15.05 Film: Arrivano le ragazze (kom., ZDA 1953, r. Claude Binyon, i. Bob Hope)
16.50 Kviz: Doppio slalom, 17.20 C'est la vie, 17.50 OK, Il prezzo è giusto!, 18.55 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.30 Film: Sapore di mare (kom., It. 1982, r. Carlo Vanzina, i. Jerry Calà, Marina Suma, Christian De Sica)
22.30 Nanizanka: Due come noi
23.30 Variete: Maurizio Costanzo show
1.00 Rubrika: Première
1.10 Nanizanki: Sulle strade della California, 2.10 Sceriffo a New York

RETEQUATTRO
7.35 Nanizanka: Mary Tyler Moore, 8.00 La pic-

cola grande Nell, 8.25 Il santo, 9.20 Adam 12
9.50 Film: Le sorprese del divorzio (kom., It. 1939, r. Guido Brignone, i. Bice Parisi, Armando Falconi)
11.30 Nan.: Cannon, 12.30 New York New York
13.30 Nad.: Sentieri, 14.30 La valle dei pini, 15.15 Così gira il mondo
16.10 Nanizanka: Dalle 9 alle 5 orario continuato
16.40 Nadaljevanki: Aspettando il domani, 17.00 Febbre d'amore
18.00 Nan.: Lou Grant
19.00 Aktualno: Dentro la notizia
19.30 Nan.: Gli intoccabili
20.30 Film: Sangue e arena (dram., ZDA 1941, r. Rouben Mamoulian, i. Tyrone Power, Rita Hayworth)
23.00 Aktualno: Biografija Rite Hayworth
23.15 Aktualno: Ciak, nato Dentro la notizia
0.25 Film: Benvenuta (dram., Fr.-It. 1984, r. André Devaux, i. Fanny Ardant)

ITALIA 1
7.15 Risanki: Belle e Sebastian, 7.45 Rascal

8.15 Nanizanka: Superman, 8.45 Buck Rogers, 9.30 La donna bionica, 10.30 Flipper, 11.00 Riptide, 12.00 Hazzard
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Family, Lady Lovely
14.00 Variete: Smile
14.30 Glasbena oddaja: Dee-jay television
15.05 Tečaj angleščine
15.30 Nanizanka: Family Ties
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.30 Nanizanka: Magnum P.L., 19.30 Happy Days, 20.30 Arriva Cristina, 20.30 Cinque ragazze e un miliardario, 21.30 La bella e la bestia, 22.30 Zanzibar
23.00 Variete: Dibattito
23.20 Nanizanka: Tre cuori in affitto
23.50 Rubrika: Première
24.00 Nanizanki: Samurai, 1.00 Star Trek

TELEPADOVA
12.30 Nadaljevanka: I Ryan
13.30 Risanke
14.15 Nadaljevanka: Una vita da vivere, 15.15 Ciranda de Pedra, 16.30 Piume e paillettes
17.30 Otroška oddaja: Bravestarr, vmes risanke

20.00 Nanizanka: Squadra speciale anticrimine
20.30 Film: Milano trema, la polizia vuole giustizia (krim., It. 1973, r. Sergio Martino, i. Luc Merenda)
22.30 Kviz: Colpo grosso
23.30 Športna odd.: Speedy
24.00 Nanizanka: Switch

TELEFRIULI
13.30 Nad.: Leonela, 14.30 Cuori nella tempesta
15.30 Rubrika: Parola mia
16.30 Glas. odd.: Music box
18.15 Nadaljevanka: Ritratto di donna velata
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Športna rubrika: Lunedì con l'Udinese
21.00 Nanizanka: Le adorabili creature
21.30 Dokumentarec: Storie nella storia
22.30 Dnevnik
23.00 Nanizanka: Il mio amico Bottoni
23.30 Rubrika: Sprint
24.00 Inf. oddaja: News

TELEQUATTRO
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi
23.45 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.40 Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Za vsakogar nekaj: Tigrova duša - spomini na Alberta Reja, Glasbeni listi in beležke; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi: (12.00) Kakor od vetra se trese moje srce, (12.40) Cecilijanka 1987; 13.20 V našem prostoru: Glasba po željah, Gospodarska problematika; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Zapisi in glasba; 15.00 Roman: Spomini na Rilkeja (16. del); 15.15 Glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Simfonični orkester RTV Ljubljana, pianist Vladimir Krpan; 18.30 Kmetijski tednik (pon.); 18.30 Glasbeni listi.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Glasbena lepljenka; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmice; 9.05 Glasba; 10.05 Tekoča repriza; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Godbe; 13.30 Melodije; 14.05 Krizemkraž; 14.15 Mladi glasbeniki; 14.40 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Braneta Klavžarja; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Zbori; 20.30 Vedre note; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Našim po svetu; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nočno.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Danes na valu Radia Kp; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Free shop; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Iz kulturnega sveta; 18.35 Popevke po telefonu.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.

»New York« v Stražicah bodo postopoma začeli obnavljati

Novosti iz avtomobilskih hiš, iz sveta motorjev, iz sveta športnih oblačil in opreme bodo teden dni privabljale množico obiskovalcev na sejmišče ob ločniškem mostu. Tu so včeraj dopoldne odprli 8. sejem Motor Expò Racing. Lani so na podobni prireditvi zabeležili okrog 100 tisoč obiskovalcev. To število naj bi letos presegle. Cilj je dosegljiv, kakor je bilo slišati na včerajšnji otvoritveni slovesnosti, saj so v obdobju od lanske prireditve predvsem na organizacijskem področju storili nove korake. Sejem si je pridobil odlično mesto med tovrstnimi prireditvami, ne samo v deželni, ampak tudi v državnem merilu.

Ob tem velja povedati, da je avtomobilski sejem nastal po zasebni pobudi h kateri so šele v zadnjem obdobju pristopile tudi javne ustanove. Tako je posebna agencija za sejemske prireditve pri Trgovinski zbornici tokrat šele drugi uradno prisotna. Pri realizaciji pa sodelujejo tudi nekatere druge javne ustanove, Avtonoma turistična ustanova, Goriška hranilnica, poleg Avtomobilskega kluba in nekaterih znanih sponzorjev kot trdka Marlboro in novogoriški Casino.

Kaj ponujajo obiskovalcu v treh razstavnih paviljonih, na približno sedem tisoč kvadratnih metrih in tudi na zunanem, nepokritem prostoru? Da se izognemo številkam in podrobnemu navajanju, pri čemer je nevarnost, da koga pozabiš, naj zapišemo, da so na sejem prisotne vse avtomobilske hiše, ki prodajajo na italijanskem tržišču, da so solidno predstavljene nekatere tovarne motorjev in da je zanimiva ponudba športnih oblačil in opreme.

(Foto Klemš)

Če hočete od ferrarija do mercedesa in japonskih znamk. Na ogled je tudi nekaj "muzejskih" vozil. Sejem bo odprt do nedelje, 23. t. m. Za obiskovalce so pripravili bogat spored raznih tekmovanj v akrobatski vožnji, z žrebom pa bodo izbrali dobitnika avtomobila peugeot 205, ki ga daje na razpolago novogoriški Casino.

»New York« v Stražicah bodo postopoma začeli obnavljati

V rajonskem svetu v Stražicah so v petek vzeli v pretres obnovitvena dela na področju ulic dei Torriani, Sile in Piave. Seje sta se udeležila občinski odbornik za urbanistiko inž. Fornasir in arhitekt Rocco, ki je skupno z arhitektom Capriolijem pripravil načrt za prenovo tega območja.

Odbornik Fornasir je uvodoma obrazložil, da namerava občinska uprava ovrednotiti nekatere mestne predele, ki jih je čas že močno načel. Med te spada tudi sklop hiš v Ul. Torriani, t. i. New York. Kdaj bodo s prenovo stanovanjskih zgradb in ulic začeli, še ni povsem jasno, saj bodo morali najprej potrditi načrt in nato poiskati finančno kritje.

Predstavniki Občine je nato obrazložil bistvene posege in kako namerava jo pri izvajanju le teh ravnati. Goriška občinska uprava bo v zgoraj omenjenem mestnem predelu Stražic uredila in posodobila greznično omrežje, ulice, pločnike in električno napeljavo. Kar se tiče gradbenega aspekta bo v ta popravila največ denarnih sredstev vložil zavod za ljudska stanovanja IACP, občina pa bo preuredila poslopja, ki so v njeni lasti. Na tem področju je tudi precej zasebnih hiš, ki so bolj slabo vzdrževane. Občina bo skušala v prihodnjih mesecih spodbuditi lastni-

ke, da bi pričeli z obnovitvenimi deli. Hiše bi lahko obnovili s posojilom, na podlagi dež. zakona št. 18.

Duo Kavakos - Mormone

S koncertom violinista Leonidasa Kavakosa in pianistke Stefanie Mormone se zaključuje program prireditve letošnjih Kogojevih dni. Glasbenika bosta nastopila jutri ob 20.15 v veliki dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici. Izvajala bosta skladbe Debussyja, Ravela in Bartoka. Napovedani koncert je tudi prvi v abonmajski sezoni — zeleni abonma.

Zaključek Koroških dni

Danes se bo zaključil goriški del letošnjih Koroških dnevov, ki jih prirejajo Krščanska kulturna zveza iz Celovca, Slovenska prosveta iz Trsta, Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice in kulturni krožek Studenci iz Čedad. Ob 11. uri bo lutkovna skupina iz Šmihelja prikazala igro Festival ropotulj, zvoncev in kuhinjskih loncev v Doberdolu, v župnijski dvorani, ob 17. uri zvečer pa bo v telovadnici ob Kulturnem domu v Gorici nastopil ansambel Drava.

Bone izročiti do 31. oktobra

Večina avtomobilistov na Goriškem je bone za gorivo proste cone že porabila, saj se leto nagiba koncu. Tisti, ki so bili bolj varčni, ali ki zaradi drugih razlogov razpoložljive količine goriva po nižjih cenah, niso utegnili porabiti, morajo bone do konca oktobra izročiti na črpalkah. Gorivo bodo nato lahko dvignili do konca leta. Tako javljajo s Trgovinske zbornice in dodajajo, da bodo bencinski boni v prostem obtoku po omenjenem roku izgubili vsakršno veljavo.

Urejanje grobov opraviti do 28. t. m.

Goriško županstvo obvešča, da je treba preurejanje in čiščenje nagrobnikov ter urejanje grobov opraviti do 28. t. m. Rok velja bodisi za glavno pokopališče, kakor za pokopališča v okolici.

Delavci tržiške ladjedelnice odobrili dopolnilno pogodbo

Delavci tržiške ladjedelnice so se večinoma izrekli za osnutek dopolnilne delovne pogodbe skupine Finacantieri, okrog katerega so zvezni sindikati in vodstvo družbe dosegli sporazum na vsedržavni ravni 30. septembra. Izide referendum med delavci tržiškega obrata in povezanih manjših podjetij so objavili v petek zvečer. Za osnutek pogodbe je glasovalo 1129 delavcev in uslužbencev, kar odgovarja 57 odstotkom veljavnih glasov. Proti jih je bilo 869 (42%), medtem ko bele in neveljavne glasovnice ne dosegajo niti enega odstotka. Glasovanje se je udeležil velik odstotek delavcev, kar 2016 od 2341 v tem obdobju dejansko prisotnih v ladjedelnici.

V sindikalnih vrstah so bili komentariji po objavi izidov različni. Predstavniki FIOM-CGIL in FIM-CISL so v glavnem ugodno ocenili potek in rezultat referenduma. Poudarjajo predvsem visoko udeležbo in ugotavljajo, da je izid ugodna osnova za uveljavljanje posameznih točk sporazuma, kar bo terjalo še veliko zavzetost sindikata. Nekoliko drugačne ocene prihajajo iz vrst sindikata UILM, ki je že v prejšnjih dneh negativno ocenil vsebino sporazuma. Predstavniki tega sindikata poudarjajo visok odstotek nasprotnih glasov, ki da zmanjšuje torej pomen izida. Res so bila mnenja deljena, poudarjajo pri ostalih dveh zvezah, vendar to je rezultat razdvojenosti že pri vrhu sindikatov.

V Števerjanu aretirali moža ki je grozil policiji s sabljo

Včeraj ponoči so agenti letkega oddelka kvesture v Števerjanu aretirali moža pod obtožbo groženj in posesti orožja. Agenti so na poziv sestrice aretiranega okrog 1.30 prihiteli k hiši v klancu št. 3. Ženska je poklicala policijo preplašena, ker naj bi ji bratranec, 59-letni Alojz Gabrovic, ki živi v isti hiši, grozil z dolgim nožem. Zdi se, da je prišlo do spora, pri katerem so Gabrovicu popustili živci in povzročili izbruh nasilja. Mož se je medtem zaprl v sobo. Agenti so ga morali nekaj časa priganjati, naj odpre vrata. Naposled jih je le odprl, toda na pragu se je pojavil z dolgo sabljo in jo vihtel proti agentom, grozeč, da jih vse pobije.

Nemalo truda je bilo treba, da so ga onesposobili in aretirali. Mož se je namreč upiral in s pestmi večkrat udaril agente. Policija je nato pregledala njegovo sobo in našla več nevarnih predmetov. Zaplenili so nož s 13-centimetrskim rezilom, skoraj meter dolgo sabljo (80 cm rezila) v odličnem stanju, zračno karabinko, prav tako v dobrem stanju ter dve stari ročni bombi, morda še iz časa prve svetovne vojne.

Gabrovica so pospremili v zapor v Ul. Barzellini. Najbrž mu bodo že v prihodnjih dneh sodili po hitrem postopku zaradi groženj in posesti orožja.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 9. do 15. oktobra 1988.

RODILI SO SE: Enrico Simeon, Daniele Visintin, Edoardo Pisani, Coramsha Scians, Damian Cuzit, Martina Degano.

UMRLI SO: 69-letna upokojenka Dionisia Ghio por. Baum, 64-letni uradnik Silvio Valle, 64-letna upokojenka Nives Panzera, 80-letna upokojenka Assunta Bressan, 79-letna upokojenka Isolina Merlo, 62-letni upokojenec Antonio Sirceli, 84-letna upokojenka Fede Bertogna vdova Bertogna, 80-letni trgovec Benedetto Tuzzi, 79-letna upokojenka Maria Brumat por. Medeat, 87-letna upokojen-

ka Luigia Brescia, 91-letna upokojenka Margherita Montena vdova Delchin, Alojzija Ponikvar por. Ponikvar, 90-letni upokojenec Alojz Tomsic, 79-letna upokojenka Emilia Lonzar, 87-letna upokojenka Emma Pividori vdova Minisini, 85-letni upokojenec Karlo Semolič, 67-letni upokojenec Renato Visintin.

razna obvestila

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Jamlje prireja v nedeljo, 23. t. m., tradicionalni piknik. Prišel se bo ob 15. uri in sicer pri poslopuj nekdanje šole na Palkišču. Prijave sprejemajo na sedežu sekcije (vprostorih sindikata CGIL, Drevored 1. maja 1/1) do jutri, 17. t. m.

Goriška sekcija VZPI-ANPI priredi 22. t. m. izlet na Reko in srečanje z borci. Izlet bo z avtobusi. Odhod ob 7. uri s Travnika. Predviden je ogled Opatije Trsata in nekaterih zanimivosti Reke. Prijave sprejemajo na sedežu sekcije (vprostorih sindikata CGIL, Drevored 1. maja 1/1) do jutri, 17. t. m.

Doberdolski 55-letniki so vabljeni jutri, 17. oktobra, ob 20. uri v gostilno pri Andreju na pripravljani sestank za skupno praznovanje 55-letnikov.

kino

Gorica

CORSO 15.30-22.00 »Mr. Crocodile Dundee II«.

VERDI 15.30-22.00 »Frantic«. Režija R. Polanski.

VITTORIA 16.00-22.00 »Chiamami, sarò la tua bestia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 14.00-22.00 »Good Morning Vietnam«.

Nova Gorica

SOČA 16.00-20.00 »Moderna dekleta«.

DESKLE 17.00-19.30 »Trije simpatični potepuhi«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Marzini - Korzo Italia 89 - tel. 531443. DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Centrale - Trg republike 26 - tel. 410341.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta in nonota

Alojza Tomsiča

(UŠARJA)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala naj gre g. župniku Marjanu Komjancu, zdravniku dr. Tommasiniju in vsem darovalcem cvetja.

Žalujoci sin in hčere z družinami Sovodnje, 16. oktobra 1988

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin našega

Karla Semoliča

darovali v dobre namene in ga pospremili na zadnji poti. Posebej se želimo zahvaliti zdravniku dr. Carloni za vso skrb in pomoč.

Družina Semolič

Jamlje, 16. oktobra 1988

Črtomir Šiškovič
violina
Igor Lazko
klavir

KONCERT ZA SKLAD MITJA ČUK

Kulturni dom - Gorica

Danes, 16. oktobra, ob 18. uri

KD OTON ŽUPANČIČ ŠTANDREŽ

prireja

PLESNI TEČAJ v Kulturnem domu A. Budala v Štandrežu

Pripravili bodo začetniški tečaj za mladino in odrasle, nadaljevalni tečaj za starejše, izpopolnjevalni tečaj za tiste, ki so zaključili nadaljevalni, tečaj za otroke od 7. do 10. leta. Vaje bodo ob ponedeljkih in sredo, začetek 19. oktobra ob 20. uri.

Vpisuje in nudi podrobnejše informacije Marta Zorn tel. 21407 (med uro kosila)

V telesno-kulturnih prostorih
KULTURNEGA
DOMA
V GORICI
(Ul. Brass 20)

se v sezoni 1988/89 odvijajo sledeče športne dejavnosti:

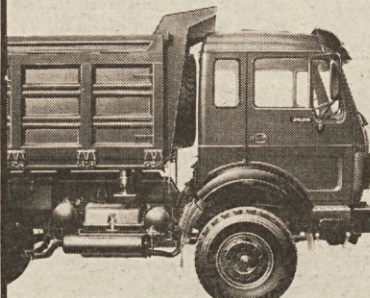
KOŠARKA in MINIBASKET
ODBOJKA in MINIVOLLEY
LOKOSTRELSTVO
ŠPORTNA
RITMIČNA GIMNASTIKA
ORODNA TELOVADBA
NAMIZNI TENIS
REKREACIJA (SPDG)
VADBA ZA STAREJŠE (Društvo slovenskih upokojencev)

Razni tečaji:

KARATE
YOGA
BALEJNI TEČAJ
TRIM KABINET

Podrobnejše informacije pri uravi Kulturnega doma (tel. 33288) ali uradu ZSSDI v Gorici (Ul. Malta 2, tel. 33029).

GRADBENA VOZILA MERCEDES-BENZ ORJAŠKA RAMENA ZA TEŽAŠKO DELO.

GERMACAR s. r. l.
Gradišče ob Soči - Tel. 0481/92900

Zastopniki Mercedes-Benz.
Zanesljivost ekskluzivnega odnosa.

World Championship Team

OUTLINE A.S.
ORGANIZZAZIONE

Motor Expò Racing '88

MOTORISTIČNA PRIREDITEV TREH BENEČIJ
SEJMIŠČE V GORICI
sobota, 15. OKTOBRA

SUPERBIKER TROPHY
MEMORIAL MAURO MICHELAZZI
ob 14. uri

PROGRAM

SOBOTA, 15. — ob 11. uri otvoritvena svečanost, ob 14. uri kvalifikacije in dodelitev trofeje Pole Position za SUPERBIKER TROPHY - MEMORIAL MAURO MICHELAZZI - EKSHIBICIJE TRIAL ACROBATICQUE.

NEDELJA, 16. — ob 14. uri SUPERBIKER TROPHY - MEMORIAL MAURO MICHELAZZI - VSAK DAN EKSHIBICIJE TRIAL ACROBATICQUE.
SOBOTA, 22. — ob 10.30 tehnično-sportna kontrola za »2. RALLYSTAR TREH BENEČIJ« - nagrada CASINO NOVA GORICA — ob 14.30 obvezne preizkušnje za »2. RALLYSTAR TREH BENEČIJ« - nagrada CASINO NOVA GORICA — ob 16. uri EKSHIBICIJA BODY BUILDINGA v organizaciji ZANELLA SPORT.

NEDELJA, 23. — ob 14. uri »2. RALLYSTAR TREH BENEČIJ« - nagrada CASINO NOVA GORICA — ob 16. uri PREDSTAVITEV SPORTNIH OBLAČIL ZANELLA SPORT

URNIK: ob delavnikih 18.00—22.00
praznik in predpraznik 10.00—22.00

VSTOPNINA: predpraznik - praznik 8.000 lir
ob delavnikih 5.000 lir

PRIDI NA SEJEM IN ZADENES
AVTOMOBIL PEUGEOT 205 GTI
V SODELOVANJU
Z IGRALNICO
NOVA GORICA

Proslava ob 10-letnici smrti F. Lupina za uvod v novo sezono KD Oton Župančič

Predsednica Sara Hoban ocenjuje uspehe in težave

Kultura, tako imenovana ljudska kultura, ima od nekdaj neprecenljivo vlogo pri ohranjanju naše narodne identitete. Še posebno pomembno je udejstvovanje na kulturnem področju v tistih krajih, kjer so najbolj prisotni asimilacijski procesi. Ta problem je še posebno pereč v Štandrežu, ki postaja vedno bolj del Gorice in izgublja značilnosti vaše skupnosti.

Toliko bolj pomembna je torej, prav v Štandrežu, naša prisotnost na kulturnem področju. Kulturno društvo Oton Župančič in druga društva, ki delujejo v kraju, imajo torej veliko poslanstvo. V okviru štandreškega društva Oton Župančič je prišlo pred dve letoma do večjega preobrata, v pozitivnem smislu, saj so prevzeli v roke delovanje mladi, ki so v tem času s sodobnejšimi prijemi precej poživili dejavnost in spodbudili zanimanje za kulturno udejstvovanje. Delovanje mladih Štandreževcev je bilo v zadnjih dveh sezonah dokaj pestro in razgibanost, označevali pa sta ga zagnanost in navdušenje, ki sta glavni značilnosti novega odbora. To nam je potrdila tudi predsednica KD Oton Župančič, Sara Hoban.

»Sprva smo se znašli v težavah, saj je bil odbor popolnoma prenovljen.

Pomanjkanje izkušenosti pa smo nadomestili z navdušenostjo. Vsi smo bili polni idej, želeli smo si novih, inovativnih oprijemov. Ta pristop je označeval tudi naše Prešernove proslave, kjer smo na nekoliko netradicionalen način proslavili dan slovenske kulture. Naš trud je bil poplačan, saj je občinstvo z navdušenjem sledilo proslavi.

Tudi tradicionalni Jesenski praznik je bil deležen izrednega uspeha. Prisotnost je dosegla višek na koncertih country glasbe, ko smo gostili, v domu Andreja Budala, najbolj priznane jugoslovanske country skupine. Lani je nastopala skupina Plava trava zaborava, letos pa so bili na vrsti člani skupine Pohorje Express.

Ob vsem tem ne smemo pozabiti na avtorally Argoš, ki je ponovil lanski uspeh, tako da smo se odločili, da bomo s to pobudo nadaljevali. Veliko zanimanja pa je tudi za rekreacijske dejavnosti, predvsem pa za tenis. Veliko navdušencev se zbira vsak večer v našem domu med poletnim časom, še posebno živahno pa je ob priliki turnirja, ki ga prirejamo za naše člane.

Ob lepih in vzpodbudnih uspehih so seveda tudi težave, ki pa jih bo mogoče z dobro voljo in odločnostjo pre-

gati. Sama predsednica nam je povedala, da začetna zagnanost počasi pojenja, da ožji odbor sicer še aktivno deluje, opaziti pa je pomanjkanje samoinicijative, tako da sloni skoraj vedno odgovornost na njih in istih osebah. Zamrlo je, upati je, da samo začasno, tudi delovanje fotoodseka. Precejšnje težave so se pojavile pri mešanem zboru.

Kljub tem težavam, pa je delovanje za letošnjo sezono že načrtano. V soboto 22. oktobra bo proslava ob 10. obletnici smrti Franca Lupina, ki je dolgo let vodil pevsko dejavnost v vasi. Začel pa se bo tudi plesni tečaj, ki bo namenjen tako začetnikom kot že izkušenim plesalcem.

»Pri vsem tem pa ne zanemarjamo družabnosti. Mislim, da bo treba prav temu aspektu posvečati v bodoče večjo pozornost, saj teži dandanes človek vedno bolj k privatizaciji svojega življenja. V tem smo morda tudi sami malce pomanjkljivi, morda bi bilo boljše če bi imeli v domu oskrbnika. Dom bi ostal tako vedno odprt in bi lahko postal zbirališče za vaško mladino. Kar se tiče družabnosti, pa nameravamo prirediti društveno martinovanje, pripravili bomo tudi silvestrovanje.« (M. L.)

Upokojenci na izletu v Istri

Pogostoma poročamo o pestri dejavnosti društva slovenskih upokojencev na športnem, kulturnem, izletniškem in rekreacijskem področju. Na pobudo telovadnega krožka, kjer imajo glavno besedo telovadkinje, so prejšnjo nedeljo pripravili zanimiv, predvsem pa prijeten izlet v Istro z ogledom zanimivosti v Poreču in Rovinju. Tokrat so se odločili za prevoz z ladjo. S posebnim zanimanjem so si ogledali znane turistične objekte, zgrajene v povoj-

nem obdobju in ki so bistveno prispevali gospodarskemu razvoju nekdanjega območja.

Udeleženci izleta se bodo še dolgo spomnili zares prijetnega srečanja in sprejema, ki so ga bili deležni s strani mladinske folklorne skupine iz Bohinja, ki je zaplesala venček znanih slovenskih ljudskih plesov in poskrbela za pravo razpoloženje.

Ob tako lepem zaključku izleta seveda ni smela manjkati slika za spomin.

KULTURNI MLADINSKI ODBOR SKGZ

in

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV

prireja

OPROSTI, NE JURIŠ?

kabaretni večer s Sergijem Verčem in Borisom Kobalom

V četrtek 20. oktobra ob 20.30 v veliki dvorani
Kulturnega doma v Gorici

V soboto v Šempasu zborovanje ob 120-letnici ljudskega tabora

Slavnostno besedo bo imel Viktor Žakelj

V Šempasu je bilo 18. oktobra 1868 veliko politično zborovanje — tabor, ki se ga je udeležilo okrog deset tisoč ljudi. Glavni pobudnik tabora, ki so ga pripravili le nekaj tednov za podobno manifestacijo štajerskih Slovencev v Ljutomeru, je bil dr. Karel Lavrič, ki je bil poleg dr. Josipa Tonkliča in dr. Josipa Vošnjaka tudi glavni govornik. Zelo jasno je bila postavljena zahteva po zedinjeni Sloveniji in po zagotavljanju takih razmer v druž-

bi, ki bi slovenskemu narodu zagotavljala nemoten vsestranski razvoj.

Ob obletnici tabora bo v Šempasu, v soboto, 22. t. m., veliko ljudsko zborovanje. Slavnostno besedo bo imel podpredsednik RK SZDL Viktor Žakelj.

Prireditve bo ob 11. uri na prostoru ob osnovni šoli v Šempasu. Krajša slovesnost ob spominskem obeležju na Veliki Otavi (poleg magistralne ceste) bo že jutraj, na pobudo krajanov.

Spominsko obeležje so postavili ob 100-letnici tabora, leta 1868.

Na obisku predstavnika združenja Paneuropa

Glavni tajnik združenja Paneuropa (gre za združenje, ki si prizadeva za združitve držav v Evropi) dr. Vittorio Pons se je te dni mudil na obisku v Gorici, kamor sicer pogosto in zelo rad prihaja, kakor sam pravi. Tokrat je goriskemu županu dr. Scaranu predstavil ugodnega gosta dr. Gerarda Bauerja, nekdanjega ministra švicarske vlade. Bauer je predsednik ustanove Coudenove - Kalergi. Župan Scarano je v krajšem pogovoru obrazložil številne pobude, ki se odvijajo v Gorici in na Goriškem v duhu evropskega zblizovanja in združevanja. Predstavnika združenja Paneuropa sta ponudila sodelovanje te ustanove pri razvijanju in organiziranju teh dejavnosti.

Vizije (ali prividi?) goriskega fotografa Spolverinija

Mati božja vsak dan na desnem bregu Soče

Najbolj zaskrbljeni so najbrž v potovalnih agencijah. Doslej so odlično uspevali posli s potovanji v Medjugorje, kamor so tudi iz Gorice in okolice trumoma drvele množice vernikov in radovednežev. Sedaj obstaja resna nevarnost, da bo dotok denarja iz tega zlatega piskrčka usahnil. Mati božja naj bi se namreč odločila, da pride naproti pobožnim Goričanom in da se jim prikaže zraven doma. Namesto turističnih operaterjev bodo najbrž prišli na svoj račun prodajalci biciklov, upoštevajoč dejstvo, da postaja množica na kraju domnevnih prikazovanj nekaj kilometrov izven Gorice iz dneva v dan večja in da že primanjkuje parkirišč za avtomobile.

Kot smo poročali, je "videc" goriski fotograf Vittorio Spolverini, bolj poznan v mestu z vzdevkom Dani. Marija se mu - kot sam svečano zatrjuje - prikazuje vsak dan točno ob 14.30 od 19. septembra dalje. Izbira ure je dokaj posrečena: zgodnji popoldanski pas je prikladen za javne uslužbenke, dijake in šolnike, celo za trgovce, ki so takrat prosti delovnih obveznosti. Kraj prikazovanj je oddaljen niti sto metrov od Soče: kdor se vozi po Majnici proti Fari naj nekaj sto metrov pred odcepom ceste proti Villanovi krene levo po kolovozu, ki pelje proti Soči. Sicer pa je že na državni cesti vsak dan več parkiranih avtomobilov, ki povzročajo težave prometu in skrbi karabinjerjem. Tik pred koncem kolovoza je na levi travnik. Tam je na malce nagubanem

zemljišču, poraščenem z grmičevjem, Spolverini imel svoj prvi stik z nadnaravnim.

»Bilo je 19. septembra«, pravi že popularni Dani vsem, ki ga sprašujejo o videnjih. »Bil sem precej potrj zaradi življenjskih težav in sem iskal sprostitve ob Soči. Takrat sem v mislih nagovoril Devico Marijo: "Če res obstajaš, zakaj dopuščaš, da lahko človek tako trpi?" In glejte! V tistemle grmu sem zagledal komaj razločen obris ženske. Sprva sem mislil, da se mi blede, tako sem se podal na pregled v bolnišnico.«

Toda štiri dni kasneje je bil naš videc spet na istem kraju pri Soči. Neankrat je kleknil na kolena: pred seboj je imel Devico Marijo, ki ga je tokrat nagovorila. Ubogi grešnik je padel v nezavest. Spominja se, da je bila zelo lepa, visoka nekaj čez 160 cm (tudi sam videc ni bolj postaven), oblečena v belo in modro haljo, rožnate kože, temnolasa in nasmejana. Na vprašanja radovednežev pristavi, da ni bilo nobenega oblčka zraven, pač pa je Marija lebdela v zraku 70 cm od tal, in spremljal jo je vonj po mimosah...

Naslednji dan je bil spet tam ob isti uri in tako odtlej vsak dan. Doslej naj bi mu Mati božja dala tri sporočila, po vrsti 2., 7. in 9. oktobra, četrto - najbrž glavno - pa napoveduje jutri, točno ob 14.30. Ob nekakem izvlečku osnovnih katoliških verskih prepisov naj bi izrazila željo, da bi na mestu prikazovanj sezidali cerkev posvečeno angelom varuhom. Med dosedanjimi sporočili, prerokuje Dani, je tudi napoved tragičnega dogodka, ki se bo še pripetil. Kaj več o tej zaskrbljujoči napovedi pa nam grešnikom zaenkrat še ni dano vedeti.

Na kraju videnj so nadebudni fotograf in njegovi zamaknjeni spremljevalci, ki jih je vsak dan več, postavili nekaj oltarček z Marijinim kipcem, svečami in cvetjem. Z belimi kamni so na tleh zarisali križ in črko M. Pobožnežev, ki vsak dan po kosilu delajo družbo goriskemu vidcu, je zadnje dni že nekaj sto, čeprav je pravih gorečnejšev, ki drdajo rožne vence in intonirajo himne Mariji, zaenkrat le nekaj desetih. Drugi so mlačnejši, nekateri majejo z glavo, dosti ljudi hodi tja zgolj iz radovednosti. Ko smo se te dni tam potikali navdani z zdravim laičnim skepticizmom, smo med ljudmi lahko zabeležili tudi sledeče odlomek pogovorov. Stara, nekoliko sključena ženica: »Jo je videl, mu je danes kaj rekla?«. Druga ženska: »Seveda, dejala je, da nas ima vse v svojem srcu in naj molimo«. Možakar, ki je očitno manj prežet z mističnim duhom se posmehljivo ozre na klečečo skupino in po furlansko zamrmra nekaj nečednega na račun "di chel talian" (misleč na južnjaško poreklo vidca) in vseh, ki mu verjamejo. Dve priletni ženski se po slovensko sprašujeta, kako to, da Marija to pot ni izbrala kakega nedolžnega otroka in se je prikazala dedcu srednjih let.

Posredno jima nekaj minut kasneje odgovori prav Spolverini, ki je vse dotlej klečal s pogledom zazrtim v večnost. »Vidite, načrti božje previdnosti so nepredvidljivi. Še sam ne vem, zakaj sem bil izbran, ko pa sem še do pred kratkim Marijo imenoval samo v kletvah in celo nameraval ustanoviti združenje proti vsem, ki sem jih imel za lažne vidce, v Medjugorju in drugod. Sedaj pa je izbrala ta pretresljiv način, da me je spreobrnila. Vsem vam pa pravi, molite! In pripeljite s seboj otroke, čimveč otrok.«

Tako vzhičeno govori Dani. S čela mu tečejo kaplje znoja. Mistična napetost ali zgolj soparno jesensko popoldne? Morda bolj slednje, saj je fotograf v sončnem popoldnevu elegantno (ni pozabil niti na zlato sponko kravate, preden klecne na kolena pa položi predse pregrinjalo, da si na travi ne bi umazal hlač), vendar nekoliko preobilo oblečen. Ljudje pa kar strmijo v njegove ustnice in so pripravljeni sprejeti kot resnično vsako njegovo besedico. V tem malce neresničnem vzdušju nekdo, ki se očitno hoče razlikovati od ostalih, zatrjuje, da se je pred dnevi sonce razdvojilo in da je na nebu videl znak. Toda videc, ki najbrž noče izgubiti svojega monopola, opozarja ljudi, naj ne strmijo v sonce in naj počakajo, da jim on pove, kdaj bo čas, kdaj bo Devica napovedala znak na nebu.

Okrog Spolverinija je že prava gneča, ljudje se ga spoštljivo dotikajo, iščejo tudi sami stik z nadnaravnim. Videc je vsakomur na razpolago,

v skrajnem zanosu pa menda že napoveduje čudeže: naj ljudje pripeljejo pohabljenke, bomo videli, morda se bo kaj dalo urediti.

Ko najbolj goreči intonirajo še poslovilno himno, si neverni Tomaži v zunanjem krogu gručo izmenjujejo primombe in domneve. Ali res kaj vidi? Je mož popolnoma udarjen? Vleče vse skupaj za nos? Mnenj je še in še. Tudi mi imamo svoje, vendar sodbo raje prepuščamo bralcem. Toliko v vednost le še nekaj podatkov o 48-letnem Vittorio Spolveriniju - Daniju, doma iz Viterba, vendar že več let nastanjenem v Gorici, kjer je v zadnjih letih imel nekajkrat opravka s pravico. Sicer pa bi slednja okoliščina lahko govorila njemu v prid, saj je obče znano, da so izgubljene ovčice Vsemogočnemu najbolj pri srcu.

Toda mož je pred kakim mesecem pritegnil pozornost Goričanom na nesrečen konec ljubezni, ko je dal po vsem mestu razobesiti lepake, na katerih je rotli mlado ljubljeno dekle naj se vrne k njemu. Med vzroki ločitve naj bi tudi bil njegov skepticizem glede prikazovanj v Medjugorju, v katere je dekle verjelo. Dani trdi, da je nanjo že pozabil in da ima sedaj opravka z dosti večjo, nadnaravno ljubeznijo. Resnica ali tolažba zavrnjenega ljubimca? Bomo še videli. Za jutri pa fotograf pričakuje - in z njim vsi njegovi privrženci - četrto, najpomembnejše Marijino sporočilo.

MARKO MARINČIČ

Vittorio Spolverini

Druga letošnja premiera Slovenskega stalnega gledališča

Važno je imenovati se Ernest

Komedija Oscarja Wilda se v režiji Marka Sosiča kaže kot duhovita in razgibana uprizoritev, polna paradoksov in konverzacijske virtuoznosti. Ansambel SSG, okrepljen z gosti, spet dokazal visoko raven skupinske igre, ki bo, po vsem sodeč, privabila v dvorane številno občinstvo.

MARIJ ČUK

Važno je imenovati se Ernest. Da, lahkotna komedija nekega angleškega pisatelja, bi lahko rekel gledalec, polna domislic, zabavna je, ves čas spodbuja čeljustne mišice, a ne v zehanje, temveč v hihitanje, ki pa se le redkokdaj sprevrže v gromki smeh. Pravzaprav se je treba dobri dve uri le smehljati in ko zapuščamo dvorano, presenečeni ugotovimo, da se nas nasmešek oprijema še na stopnišču v temo Petronijeve ulice. Da, da, bomo rekli, res lep dogodek v Kulturnem domu. Za tem dogodkom pa seveda stoji in preži filozofija nekega časa, literature in pisatelja Oscarja Wilda, katerega ime je ovito v že anekdotične skrivnosti, ki vredne ustvarjalce pospremijo še daleč v čas po njihovi smrti (v Wildovem primeru je smrt zarezala v leto 1900).

Priznam, Oscar Wilde je med mojimi najpriljubljenejšimi angleškimi književniki. Kar naprej mi že leta pada v oči in zavest Slika Doriana Graya, prvovrstnega romana (res da tu in tam malce raztresene-ga in površnega), ki je bil napisan dobesedno za stavo, saj so takratni londonski literarni krogi Wildu očitali, da nikoli ne bo zmožen napisati daljšega proznega teksta. Pa ga je! Vanj je vnesel toliko estetskega duha, ki je bil pravo nasprotje takrat prevladujočemu francoskemu naturalizmu, da je bralce osupnil. Vnesel pa je tudi vse tisto, zaradi česar Wilda prepoznamo na prvi pogled, že po prvem stavku: mojstrsko oblikovanje paradoksov, lahkotnost jezika, »izum« svojstvene življenjske morale, nevsiljiv humor, kritičen pregled angleške aristokratske salonske družbe (v katero je izjemno rad zahajal), poskočno in kratkočasno konverzациjo... Odkrival pa je tudi dvojnost človekovega bivanja, nekakšno ujeto med dva pola — med božanskega in demoničnega — ter ugotovil, da mora biti človek, tak kakršen pač je, drugače propade, uniči ga lastna narcisoidnost, ugonobi ga zagledanost v samega sebe. Mnogi so Wildu očitali lap-purlartizem (nekaj tega pri njem gotovo je), preveliko estetičistično poigravanje in pokvarjeno nrav, vendar nikakor mu niso odrekli blestečega izražanja in mojstrskega oblikovanja.

Vsi naštetni elementi Wildovega umetniškega izraza so tudi v komediji *Važno je imenovati se Ernest* (*The Importance of Being Earnest*), čeprav na novi ravni. V delu, ki je

premierno zaživel v petek v Kulturnem domu, je Wilde skoraj dokončno opustil psihološko obdelavo likov in iskanje zapletenih situacij, ki bi nemara vodile celo v katarzičnost, posvetil se je estetske-mu barvanju in konverzácii, katero je povzdignil do prefinjenih besednih iger in ustvaril posebne vrste komiko, ki »drži« od začetka do konca. V komediji ne gre iskati globokih življenjskih resnic, bralec in gledalec se morata prepustiti popolnosti dialogov in odkril bo — užitek. Da to natančneje opredelimo, bi morali najbrž sedaj popisati odsko dogajanje. In to bomo na kratko storili. Vse dogajanje je v znamenju bunburiranja, to se pravi, da se junaka v komediji pretvarjata glede na okolje, v katerega zaideta. Tako je John Worthing na deželi stric Jack, v mestu pa Ernest, Algernon Moncrieff pa v mestu Algi in na deželi Ernest. Oba se hočeta poročiti z brhkima dekletoma in prav izmišljeno ime Ernest je ključ do sreče. Seveda, to bunburiranje ne more dolgo trajati, na dan prihaja resnica, ki sprva oba para zelo prizadene, a vse skupaj se, po spletu nekakšnih nadrealističnih okoliščin, dobro konča: John je res Ernest, Algernonov starejši brat, ki odkrije celo svoje poreklo in prežene zli duh rojstva v potovalki, ki je bila najdena na neki železniški postaji. Skratka, zaroki sta tu in vse je veselje.

Režijo te briljantne komedije je z debutom na velikem odru kakega profesionalnega gledališča avtorsko podpisal Marko Sosič. Poudarjam da avtorsko, ker se vseskozi kaže Sosičevu hotenje ustvariti delo, ki naj bi bilo v vseh elementih odrskega izražanja čim bolj popolno in komedijsko obarvano. Medtem ko je do skrajnosti potencial estetsko-humorno stran predstave z duhovitimi in domišljjskimi gagi, je treba v isti sapi pristaviti, da s tem ni pretiraval, kar potrjuje misel, da je znal uprizoritev koncentrirati v pravo smer okusa in radoživosti. Pa tudi odmik iz angleškega salonskega miljeja v nekakšno indijsko nirvansko in ekscentrična stanja je bil skladen in nevsiljiv, tako da smo gledali duhovito prepletanje različnih odskih prijemov, pri čemer je treba na prvem mestu poudariti predvsem ritem uprizoritve. Ta nikoli ni nihali, vseskozi je ohranjal izhodišni nivo in pospešek je bil viden samo v končnih replikah, ko je bilo treba seveda malce pritisniti na plin. Skratka, opazna režiserjeva obdelava, ki je narekovala tudi scenografsko in kostumografsko opredelitev. Scena Andreja Pisani-ja je namreč podčrtavala ekstravagantno okolje bunburiranja, pa naj se je dogajanje udejanjalo na mestnem ali podeželskem prizorišču, in prav tako so stvari izpostavljali kostumi Alenke Bartl, medtem ko je glasba Alda Kumarja neobremenjeno poudarjala splet različnih situacij.

Nemara ne bo odveč, da ob tej predstavi opozorimo na odlično skupinsko igranje članov Slovenskega stalnega gledališča in tokratnih gostov. Čeprav sta bila v fokusu Tone Gogala (Algernon Moncrieff) in Vladimir Jurc (John Worthing), igralca nista nikoli dajala občutka, da bi hotela prerasti druge, kar je bilo za disciplino in uspeh postavitve odločujočega pomena. Vsi igralci so imeli enakovreden delež,

kar je nesporen dosežek. S tem bi lahko sedaj zaključili in postorili veliko krivico nastopajočim. Tako pa je treba zapisati, da je Tone Gogala ustvaril svojevrsten lik angleškega dandyja, lahkomišelnega in zasranjenega uživača, ki se predaja življenjskim strastem nonšalantno in neodgovorno, vseskozi efeminirano in nasladno. Vladimir Jurc pa, ki je bila osrednja podoba komedije, je z velikim naporom in občutkom za dogajanje ohranjal zavidljiv nivo, kajti prav lahko bi njegov lik zapadel naivnosti. Pa ni, saj je v iskanju porekla, žene, ljubezni in vsega drugega venomer

težil k ohranjanju dostojanstva in pravega gentelmskega obnašanja. Stanislava Bonisegna (Gwendolen Fairfax) in Lučka Počkaj (Cecily Cardew) sta bili »srečni« bodoči nevesti. Obe sta ustvarili lep ženski par, ki se je razlikoval v tem, da je bila Bonisegna aristokratsko hudomušna in muhava, razpoložensko večplastna, Počkajeva pa mladostniško razposajena, sanjavska in radoživa, pripravljena na spontane ljubezenske izbruhe kot tudi na narejeno užaljenost. In spet drugi par — Bogdana Bratuž (gospodična Prism) pa Anton Petje (pastor Chasuble). Duhovita zveza, za katero si je Bratuževa nekako boječe, a odločno prizadevala, Petje pa se je v ta jarem pustil voditi z velikim zadoščanjem, seveda v skladu z njegovo duhovniško službo. Dokaj posrečen in komičen lik je ustvarila tudi Lidija Kozlovič (Lady Bracknell), ki je vedrila nad usodo mladih parov. Bila je zadrtja in stroga teta Avgusta, vse podvržujoča zakonom družbenega in družabnega obnašanja, pravzaprav utelešenje lahkomišelnosti salonske družbe. »Služabnika« Alojz Milčič in Adrijan Rustja sta bila v stilu sveta in diferenciacije le-tega znatraj uprizoritve in zaključila igro na bizaren način.

Lahko torej rečemo, da je komedija *Važno je imenovati se Ernest* v mnogoterih odtenkih prvovrstno uglasena igra, ki bo nemara vzbudila pri gledalcih pozornost, saj stopa mednje neobremenjeno, duhovito in odsko izrazito. Skoraj ne gre dvomiti o njenem uspehu in simpatiji, s katero bo sprejeta.

V četrtek v Mariboru start 23. Borštnikovega srečanja

V mariborskem gledališču se bo v četrtek spet dvignil zastor nad Borštnikovim srečanjem. Ta največja prireditev slovenskih profesionalnih gledališč bo na sporedu že triindvajsetič in bo, kot vedno, zbrala v desetih dneh trajanja domala vse teatre, ki oblikujejo umetniško dramsko podobo slovenske Talije. Borštnikovo srečanje je namreč taka institucija, ki šarmira s svojim dogajanjem in pomembnostjo, je dogodek, ki ga gledališča nočejo zamuditi.

Podoba letošnjega srečanja bo zaradi finančne stiske sicer nekoliko okrnjena, kar pa ni niti tako slabo, saj se bodo lahko občinstvo in kritiki intenzivneje posvetili uprizoritvam. Le-te bodo letos (po izboru Franceta Vurnika) predstavile najkakovostnejšo slovensko gledališko raven prejšnje sezone, kar bo seveda prišlo največ do izraza v tekmovalnem sporedu. Tega bodo sestavljala dela: *Vojaki* zgodovine Borisa A. Novaka (Drama SNG Maribor), *Ljudožerci* Gregorja Strniše (PDG Nova Gorica), *Antigona* Dominika Smoleta (Prešernovo gledališče Kranj), *Savannah Bay* Marguerite Duras (EG Glej Ljubljana), *Dedalus* Draga Jančarja (Drama SNG Ljubljana), *Gospod Puntila* in njegov hlapec Matti Bertolta Brechta (Drama SNG Ljubljana), *Zgrabite Sganarello* Moliera (SLG Celje), *Kralj na Betajnovi* Ivana Cankarja (SSG Trst), *Klementov padec* Draga Jančarja (MGL Ljubljana), in *Služkinji* Jeana Geneta (AGRFT).

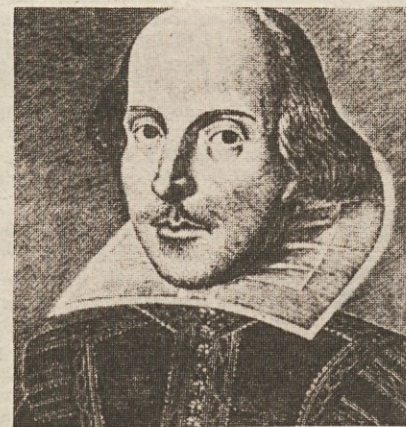
Ob tem glavnem, tekmovalnem sporedu, pa bo tudi še spremljevalni program, ki predvideva gostovanja tujih gledališč in manjših skupin, mitinge, recitale, srečanja, predstavitve knjig in avtorjev itd. Največjo novost letošnjega srečanja pa predstavlja »Dan slovenskega igralca«, ki bo na kupu zbral slovenske dramske umetnike, za kar so si prireditelji Borštnikovega srečanja že dolgo prizadevali.

radijski odmevi - radijski odmevi - radijski odmevi

Kakor vam drago Williama Shakespeara

Nedvomno je nujno zabeležiti tudi drugo delo iz radijskega ciklusa William Shakespeare: Tri tragedije - tri komedije in sicer komedijo *Kakor vam drago*, ker so pač komedije tega izjemnega avtorja posebne, skorajda več kot vedra ali zabavna zvrst, nedvomno izstopajoče iz preproste razlage te gledališke oziroma literarne zvrsti. Spet polurna oddaja v priredbi in spremni besedi Bogdane Bratuž, ki izbrane prizore izvaja skupaj z Antonom Petjetom, je v realizaciji Nataše Sosič poskrbela za naravnost razigrano in tako rekoč razposajeno atmosfero, ki pa je po avtorju v nekem smislu dvorezna. Gre namreč za igro svetlega in temnega, kjer pa prevlada svetloba, gre za vrtoglave zaplete, preobleke in nesporazume, ki pa se na koncu srečno razrešijo. In ne nazadnje gre za ljubezen in še enkrat ljubezen, ki vzburi v komedijskih junakih lepoto in nežnost, čisto slo in pa tudi globinsko jasnovidnost, kar je sicer značilno za to čudežno doživetje. Pa tudi za akorde smrti gre, ki na koncu odide s prizorišča praznih rok, ali nemara tudi raznežena in zatorej dobra — seveda, smrt se sama umakne, ker smo vendar v čarobnem svetu komedije.

Poglejmo zgodbo: v ardenski gozd se zateče cela vrsta izgnancev, Orlando hoče umoriti lastni brat Oliver. Tu

William Shakespeare

bo Orlando srečal Rozalindo, ki jo sicer ljubi, vendar se mu bo prikazala v preobleki pastirja Ganimedea. Nesrečni zaljubljenec bo tolikanj medlel za svojo izvoljenko, ki je v preobleki ne prepozna, da se bo z njo, se pravi z Ganimedom, igral ljubezen, kot bi v resnici bil s svojo ljubeznijo v neposredni bližini. Na videz zgolj burkaški motiv preobleke služi Shakespearu za pogled v nenavadna, opojna brezna ljubezni, saj Rozalinda izza preobleke lahko nemoteno opazuje svojega ljubimca, ga preizkuša, se pogovarja o

sebi, se pravi Rozalindi, pri čemer prihaja do poetičnih in seveda tudi humornih osvetlitev tega vsemogočnega čustva, ki mu je Shakespeare posvetil doberšen del svojih razmišljanj in pesniškega peresa in fantazije.

Bogdana Bratuž in Anton Petje sta zares sproščeno opravila svoj sprehod skozi komedijski svet dramatika z Otoka, realizacija pa je umestno uvedla tudi t.i. mračno glasbeno témo, ki pač ponazarja že citirano misel, kako je med tragedijo in komedijo le en korak, pravzaprav zasnovan v izhodišču oziroma srečnem ali nesrečnem koncu. Razlika bi bila nemara tudi v občutku, da se v resnih igrarh osrednje osebe neposredno spoprimejo z življenjem in njegovimi silami, mu pogledajo iz oči v oči, pri komedijah pa ima bralec oziroma poslušalec ali gledalec vtis, da so osebe po svoje daleč od bistva in da se nekdo od zgoraj poigrava z njimi, v našem primeru je to ljubezen, jih potisne na sam rob prepada, nato pa v hipu odreši v najsrečnejši zaključek. Samo v takšni komediji je npr. mogoče, se pravi v igri srečnega razpleta, da se zli vojvoda, ki drugim streže po življenju, na koncu spreobrne, da se naši junaki veseli vrnejo iz izgnanstva. Bogatejši za ljubezensko srečo.

JANEZ POVŠE

NOVE KREACIJE

DIAMANTI

LEPI IN DRAGOCENI
VAS PRIČAKUJEMO
OD 18. DO 22.
OKTOBRA 1988

Večni in nezamenljiv čar diamantov izstopa iz novih zamisli sedemindvajsetih mladih designerjev. Obiščite razstavo "NOVE KREACIJE DIAMANTI 88", ki bo v naši draguljarni od 18. do 22. oktobra t.l.

draguljarna malalan

NARODNA UL. 28 - OPČINE TRST

Od 5. do 10. oktobra je bil v Frankfurtu knjižni sejem Arhimedova točka založništva?

MIRAN KOŠUTA

Fürs Buchgeschäft der archimedische Punkt

Kurzivni slogan ob glavnem vrodu frankfurtskega knjižnega sejma se mi med množico knjigarjev, razstavljalcev, časnikarjev, kulturnikov, intelektualcev in študentov z vseh koncev sveta zaleskeče kot samovšečni izliv mitične nemške podjetnosti: dajte mi Frankfurt in dvignil bom založništvo! Da je bilo treba parafrazirati samega Arhimeda za letošnje jubilejno štirideseto Buchmesse?

Odgovor mi je na dlani čez nekaj trenutkov, ko vstopim na minibus, ki obiskovalce brezplačno zapelje po sejmišču od prve do desete dvorane (vsaka ima poleg prtiličja še dve nadstropji in prostora za kak trg Unità), kjer je v nepreglednih vrstah stojnic razstavljena letošnja založniška trgatev: približno pol milijona knjig.

Najbrž da res, si pravim. Verjetno je to tisti Arhimedov vzvod, ki bo vsaj do naslednjega oktobra koval usodo knjige v svetu. Tu sklepajo založniki kupčije, prodajajo intelektualni trud avtorjev na kavici v kavarni Specchi ali med kosilom v Alte Frankfurt, tu ponujajo tiskarne svoje usluge in si najeti kritiki ali zveneči kulturniki izmišljajo najplemenitejše floskule za ta ali oni naslov, enega ali drugega avtorja, tu vohljajo med panoji in policami literarni talent-scouti ali bestsellers-makerji, tu skušajo razstavljalci privabiti kupca z nasmeškom hostese, videoklipom, diapozitivi ali s kozarčkom šampanjca, sem rinejo ministri, ki odpirajo razstave, kramljajo s prireditelji in strežejo ugledu zastopane države, tu navsezadnje obnemore sredi neskončnih hodnikov - rosa pulchra et rarissima - tudi kak vedoželjni bralec. Babilon jezikov, kultur, ras, ki se je tu v Frankfurtu zbral »in nome della rosa« - v imenu te rože, v imenu bralca.

Toda ta bralec, ki je vaju intimističnih zatišij poezije, ki skrbno prelista novost svojega proznega miljenčka ali se zapiči celo v opombarski petit znanstvenega teksta, je pred »grozno ogromnostjo« sejma kakor okrepnel. Tone potiskanega papirja ga zmedejo, lakirane platnice in neoni nad razstavljenim ga zaslepijo, naenkrat se pred njim odpre na tisoče svetov, ki jih ni slutil in ki jih ne bo mogel nikoli do konca spoznati. Tako se mu knjiga - tisto, zaradi česar je sem sploh prišel - pravzaprav odtuji, izneveri. Roland Barthes bi mogoče zapisal, da se je njen logos izčrpal in prehaja v svojo antinomijo. Jaz bom preprostejši: Arhimedova točka založnikov se za bralca razblini v vesolje kaosa.

Kennst du das Land wo die Zitronen blühen?

To vesolje je imelo letos v Frankfurtu svojo zvezdo: Italijo. Schwerpunkthema, osrednja tema prireditve je bila tokrat dežela, po kateri se je Goethe spraševal v gornjem verz.

Da bi jo nemški in svetovni javnosti čim slovesneje predstavili, so italijanske oblasti, založniki in kulturne ustanove izprsi svoj najvišji tenorski »do«: v Kongresshalle si si lahko ogledal impozantno scenografijo Garbuglie, nekaj razstav, knjižnico tekstov o Italiji, cikleuse filmov, videoprojekcije, set Imena rože, prisostvoval si lahko debatam avtorjev in založnikov; v Alte Oper si užival ob gala predstavi Capriccio italiano, ob ariah Ricciarellijeve, Brusona ali Cupida, šansonu Vanonijeve, plesu Fraccijeve, branju Albertazzija in ob hladnem buffetu za tisoč povablencev; v mestnih muzejih si občudoval Bodonijeve tiskovine, etruščanske izkopanine, Brunelleschija in Modiglianija, najstarejše izdaje Božanske komedije ali fotografije Alinarijev; v Schirn Saal ali v teatru am Turm si lahko prisluhnili Ecu, Sanguinetiju, Del Giudiceju, Magrisu, Tommiziju; v dvoranah z univerzaldecim malno katalogizacijo 4.2 in 6.1 si lahko prelistal razstavljene knjige štiristo italijanskih založb. Cena: 15 milijard lir tout compris (ali skoraj)...

Toda v predračun te sicer zgledno prirejene kulturne parade so Stefano Rolando in ostali organizatorji »Italijanskega dnevnika« po-

zabili vključiti menda najpomembnejšo postavko, meso in kri italijanske kulture: avtorje. Natresli so sicer sem in tja po domovini nekaj vabil, vendar pri tem dokaj netačno pristavili, da bodo morali literati porovati v Frankfurt na lastne stroške. In še pred sejmom je bila tu polemika. Aldo Busi, Alberto Moravia, Enzo Siciliano, Francesca Sanvitale in še številni drugi pisci so ostali doma. Marsikdo izmed njih je izjavil, da ne bo za oprodo Ecu. Pa tudi še kaj drugega je zasenčilo lesk italijanske zvezde: nemška severnica npr. (domačini so bili založniško daleč najmočnejše zastopani), s Suhrkampom & Co., ameriški knjižni orjak, londonska Penguin in Octopus, pariška Gallimard in Hachette, podjetni Španci, iznajdljivi Japonci, simpatični Zairčani...

Iz Italije, kjer se je globalni zasluge knjižnega trga povečal lani kar za 4,5 odstotka, pa se vendarle širi nadih nekakšne založniške renesanse. Ljudje berejo, zatrjuje vzhiteno založnica Inge Feltrinelli. Medlejša je bila v Frankfurtu slika vzhodnih založb, med njimi tudi jugoslovanskih, ki ponujajo zvečine grafične in tiskarske usluge, manj pa avtorskih in ilustratorskih izdelkov. Ugotovitev bi bila lahko izhodišče za krokodiljesolno jamranje o neuspešnosti tržnih sistemov v realnem socializmu, za novo (in upravičeno!) knjigotrško nerganje čez jugoslovansko ekonomsko krizo, pa je treba vendarle odstrti zavoso videza in pogledati globlje v stvari. Kako? S preprosto primerjavo: v Jugoslaviji je ta hip okrog 130 založb, skoraj polovica teh je razstavljala v Frankfurtu; od skupnih 2033 založb pa je na istem sejmu zastopalo Italijo komaj 400 založnikov, manj ko petina. Tržni pogoji, distribucijski monopol, bistvenost reklame, vse to ni dovolilo ostalim štirim petinam italijanskega založništva, da bi se udeležile knjižnega sejma v Frankfurtu in enakovredno z velikimi razstavile svojo prav tako (če ne še bolj) kvalitetno produkcijo. Ampak ve se, morala je seveda ena sama: čim boljše se je treba prodajati, važen je videz, lesk in blišč, čeprav se je zvezda, ki tako ščemeče sveti, mogoče že zdavnaj razpočila...

Autoren am Stand

Njen najtoplejši žarek se je na sejmu imenoval Umberto Eco. Šestindesetletni profesor semiologije je bil z romanom Foucaultovo nihalo v sržu največje reklamne akcije zadnjega desetletja. Založnik Bompiani je zadevo zrežiral fellinijevsko skrbno: ščepec skrivnosti in suspensa pred izidom, 300.000 izvodov v prvi nakladi (od tega 27.000 knjig prodanih že prvi dan), 27 že domenjenih prevodov

in vrsta opcij, kopica člankov, esejev, napovedi, televizijskih reportaž, bombastična frankfurtska predstavitev. In knjiga? Založniška prefinjenost ne pozna meja: po sejmu kroži le en izvod knjige (naj se vidi razkošje!) in Mario Andreose, glavni urednik Bompianija, mi zagotavlja, da bom moral počakati na ponatis, čeprav si kak dan pozneje mirno nabavim roman v naši Tržaški knjigarni. Ironija ironij je seveda avtor, ki ga am Stand - na razstavišču sploh ni, na predstavitvi pa z ovčjo nedolžnostjo razlaga, kako je prišel v Frankfurt, da bi plediral za prijatelja Franca Ferruccija (resnično založniško »odkritje« tega sejma), in da je Foucaultovo nihalo zanj že lanski sneg, zadeva ad acta. Zato ga jemljem v roke s kančkom nezaupanja: je mogoče tako nonšalantno odpraviti nekaj svojega? Antikomformistična gesta? Bo takšno kot avtor tudi besedilo? Ali se bo naslanjalo na že preverjeni kalup Imena rože?

V semioloških in tekstnih raziskavah razlikuje Eco dva tipa bralca: vzornega (lettore modello) in dejanskega, »naivnega« (lettore empirico). Če je skušal v svojem prvem romanu streči obema okusoma in ju organsko spojiti v besedilo à cléf, ki omogoča tako globinsko kot površinsko branje, je v zdajšnji zgodbi o treh urednikih, ki si omislijo svojvrsten Načrt bolj malo Van Dineja. Prej ko epistemološki labirint je Foucaultovo nihalo od-

sev Ecove oceanske erudicije, zanimanja za Kabalo in templjarje, koketiranja z eksaktnostjo znanosti in word processorja, prozno udejanjanje njegovega semiološkega modela »strukture svetov«, koncesija postmoderni citatološkosti po pisateljevi znani maksimi: »un libro parla sempre di altri libri« (vsaka knjiga govori vedno o drugih knjigah)...

S preprostimi, neecovskimi besedami: »naivni« bralci prejšnjega romana bodo ob tem najbrž razočarani.

Frankfurt pa ni bil le Eco. Italijanska beletristika je razstavila na policah plejado drugih zanimivih piscev in del. V deželi Maradone in Gullita bi bilo najbrž upravičeno sestaviti nekakšno odbrano »literarno« enajsterico: pesniki - Luzi, Giudici, Sanguinetti; prozaisti - Romano, Bassani, Ginzburg, Tabucchi, Malerba, Nigro (z delom I fuochi del Basento) in Sgorlon (z romanom iz romovskega sveta Calderàs), dramatik - Magris (s komedijo o Goethejevem majordomu Stadelmannu). Rezerve bi bili najbrž pisci uspešnik kot Bevilacqua, De Crescenzo, Alberoni, ki se z esejistike in publicistike vse bolj nagibajo k pravemu pripovedništvu. Trener? Nihče drug kot Italo Calvino, ki je bil s svojimi Ameriški predavanji pred Ecom literarni kazus leta.

A ker je sosedova trava vedno bolj zelena, je bilo treba poškiliti

še v bližnje paviljone, kjer si našel - ob poplavi publicističnih odzivov na sodobno dogajanje alla Scholl-Latour - tudi kaj literarno obetavnega, intelektualno izzivajočega. Denimo pri Avstrijcih Ransmayerjevo preinterpretacijo Ovidovih Metamorfoz v romanu Die letzte Welt in Auroro Ericha Hackela, pri Sovjetih kakega Fasila Iskanderja, pri nemško pisocih avtorjih pa imena kot so Vesper Guntram, Ismail Kadare ter že klasična sodobnika Handke (letos na sejmu brez knjižne novosti) in Süskind. V izlozbi nemške založbe Greno te zamilka zbirka esejev H. M. Enzensbergerja in Mittelmass und Wahn; pri ameriških založbah si razočaran nad uplahlostjo minimalistične mode Leavitta in tovarišev, nad uspehom osladnega Chabona Pittsburghskih skrivnosti; pri Francozih te preseneti uspeh prevodne literature, še posebej Bartolovega Alameda, ki ga je založba Phebus natisnila v 22 tisoč primerkih. In še in še... Zdi se, da ti preobilica avtorjev in naslovov govori o novi knjižni Arkadiji, o apoteozi Gutemberga, o Zlati krogli Blatnikovih Plamenic...

Bücher sind Waffen. Nimm sie in die Hand!

Čemu tolikšen razcvet? So morali bralci zaslužiti vso žgočo aktualnost Brechtovega priporočila? Bralci ne, a kdo drug že. Industrijci, finančniki, poslovneži. Veliki kapital je odkril založništvo, knjigo še posebej. Zaveda se vpliva tiskane besede v svetu, kjer imajo ljudje čedalje več prostega časa za branje, izobrazevanje, za beg iz tukajšnje, nevrotične stvarnosti v ono idealno, pripovedno. Zato investira vse bolj v časopise, periodiko, založništvo. Zato plačuje Marquezmu milijarde za odkup novega romana in prireja v Frankfurtu razstave z naslovom Knjiga med podjetništvom in kulturo.

Toda vse to neizogibno preoblikuje, presnavlja funkcijo in strukturo knjige. Posrednica estetsko-umetniškega doživljanja, znanstvene ali kakršnesibodi druge informacije, zakladnica fantazije in svobodne misli postaja skoz tržno ideologizacijo nov duhovni quid. »Kar se tu dogaja z umetniškim delom, ne pomeni neobveznega zavajanja s prave poti, ampak njegovo temeljito spremembo, izbris njegove preteklosti do te mere, da bi stari pojem, ko bi ga znova sprejeli, ne spominjal več na stvar, ki jo je nekoč zaznamoval«, pravi o tem Bertold Brecht.

Zato se mi ob povratku v s tremi knjigarnami obdarjeni Trst samo po sebi ponuja za mitično nemško podjetnost hudomušna dilema: če bo kdaj prihodnjič pisalo na sejmskih izlozbah Fiat, Olivetti ali Coca cola in bo knjiga kvaziknjiga, avtor pa psevdoavtor, ali bo Frankfurt še vedno arhimedova točka založništva? In naposled: ali bom sploh vedel, kdo je bil Arhimed?

Tudi Magrisov dramski prvenec

Med avtorji, ki so se predstavili na letošnji frankfurtski Buchmesse, je bil tudi tržaški pisatelj, esejist in germanist Claudio Magris. Na prestižnem knjižnem sejmu je Magris predstavil nemški prevod Donave, hkrati pa je predstavil tudi svoje najnovejše literarno delo, ki se krepko razlikuje od vsega, kar je napisal doslej. Gre za gledališki tekst z naslovom »Stadelmann«, po imenu Goethejevega služabnika, ki je dober del svojega življenja posvetil nemškemu pesniku in veliko prispeval k njegovi teoriji barv.

Svojega novega junaka nam je v pogovoru predstavil sam Magris: »Nikoli poprej nisem čutil potrebe, da bi pisal za gledališče. S Stadelmannom sem se začel ukvarjati precej časa od tega, njegova usoda me je tako prizadela, da sem posvetil precej svojih energij raziskavam v arhivu. Začetno nisem sploh mislil na to, v kateri obliki in kako bom izkoristil ta lik. Nazadnje pa sem začutil potrebo, da sem njegovo usodo izrazil v gledališki obliki, naenkrat sem imel pred seboj vso prvo sceno in sem jo napisal, začel sem pisati skoraj frenetično. V enem mesecu sem napisal dramo, šele nato sem jo dokončno izpilil. Ko sem opravljal to delo, sem celo ugotovil, da sem v mrzlici ponekod izpustil besede in cele stavke. K sreči sem v preteklosti prevedel precej gledaliških tekstov, kar mi je veliko pomagalo zlasti pri tem, da sem upošteval morebitno postavitev. Ko bi napisal novelo, bi bila zgodba preveč melanholična, temačna in senčna, Stadelmann pa je bolj »falstaffovski«, tako da se mu je bolje prilagajala gledališka izraznost.«

»Stadelmann je bil dolga leta Goethejev služabnik in mu je služil z veliko vdanostjo kljub temu da je vselej ohranil svojo osebnost. V tem pa je doživljal neko življenjsko tragiko, tako da je veliko pil, kar je privedlo do tega, da ga je Goethe odslavil. Tudi njegova smrt je vsa pod vplivom velike Goethejeve osebnosti, saj se je Stadelmann obesil, potem ko so ga leta 1844 povabili v Frankfurt na odkritje Goethejevega spomenika. Moja drama se odvija vsa v tem poslednjem obdobju Stadelmannovega življenja in sicer tako, da junak v spominih obnavlja svojo preteklost. Dramska struktura je podobna Büchnerju, saj pripoved njegove preteklosti napreduje s »flashbacki«, Goethe pa se pojavlja samo obrobno, saj je junak drame Stadelmann, ki je sicer živel pod vplivom pesnika, ne Goethe. S to dramo nisem skušal povedati nekaj novega o nemškem pesniku, drama je samo pesnitev o starosti in osamljenosti, o osnovnih bivanjskih vprašanjih. Zato je tudi popolnoma drugačna od vsega, kar sem napisal prej. V prejšnjih delih je vedno prisotna velika intelektualna prizadetost, ukvarjal sem se s kulturnimi vprašanji. Moja nova drama pa je skoraj gola pripoved.«

»Dramo so ponatisnili v dvojezični izdaji, v italijanski in nemščini (Garzanti in Hanser), in v majhnem številu. Na italijansko tržišče jo bodo plasirali novembra, na nemško pa januarja. Odličan nemški prevod, ki ga je prispevala Victoria von Schirach, bo verjetno izšel tudi pri Theaterverlag.«

BARBARA GRUDEN

Pospeševanje obrtnih dejavnosti s krediti zavoda Artigiancassa

Že v sami ustavi italijanske republike je bil dan velik poudarek socialni in gospodarski vlogi obrti. V skladu s temi določili je bil na podlagi zakona 949/52 ustanovljen denarni zavod Cassa per il credito alle imprese artigiane, splošno znan kot Artigiancassa. Določila vsedravnega zakona so bila povzeta tudi v zakonodaji dežele F-JK leta 1982 (zakon št. 51).

Z leti je vloga in nastopanje zavoda Artigiancassa zado- bilo sodobnejše oblike in pristope. Prvotno je bilo zamišlje- no, da bo zavod odobril kredite neposredno prosilcem. Ugotovljeno je bilo, oziroma, praksa je pokazala, da je tak način poslovanja neprimeren za obrtna podjetja, ki nimajo svoje upravne strukture, in ki zaradi tega ne posegajo po teh kreditih. Tako je prišlo do posrednega posega Artigian- cassa preko posojilnic in poslovnih bank, ki podpišejo po- godbo o sodelovanju z osrednjim zavodom.

Prosilec se obrne na svoj zavod, ki pripravi vso potrebno dokumentacijo, ugotovi kreditno sposobnost prosilca in po- sreduje pri osrednji ustanovi. Na tak način je postopek skrajšan na minimum, brez nepotrebnih birokratskih spon. Artigiancassa vzame v svoje breme tudi del neizterjanih kreditov, če denarni zavod dokaže, da je prevzel vse po

zakonu predvidene mere za izterjavo dolga. Upravni odbor Artigiancasse določa s svojim pravilnikom, kaj morajo pro- silci storiti, oziroma maksimalni plafon kreditov.

Oglejmo si predvsem, za katere pobude je možen poseg Artigiancasse:

1. nabava strojev, opreme ter orodja in vozil za potrebe podjetja — odplačilna doba 5 let;

2. nabava zemljišča ali obratov, v katerih teče obrtna dejavnost pa še novogradnja ali razširitev obstoječih objek- tov — odplačilna doba 10 let;

3. financiranje nabave zalog ali polizdelkov, potrebnih za redno proizvodnjo — najvišji možen odobren kredit 80 milijonov lir.

V ostalih primerih je maksimalno možni odobren kredit 400 milijonov lir, vendar izgleda, da bodo to vsoto v do- glednem času povišali.

Koristnost tovrstnih kreditov je v tem, da bodo obrtniki plačali nižje obresti. Pristojno ministrstvo namreč vsaka dva meseca določa uradno obrestno mero, ki je lahko tudi različna od tiste, ki jo nudijo svojim klientom denarni zavo- di. Obrtnik bo plačal na omenjene olajšane kredite 60% vsedravnne obrestne mere; odstotek je še ugodnejši za manj razvita območja, saj znaša le 48% srednje obrestne mere.

Obstoja še specifična ugodnost za obrtne konzorcije, če so seveda konzorciji vpisani v posebne sezname pri trgo- vinskih zbornicah. V tem slučaju prejme konzorcij kredite do 400 milijonov lir na vsakega včlanjenega obrtnika, če posreduje za potrebe članov; v kolikor konzorcij naprosi kredit za skupne potrebe, lahko dobi še nadaljnjih 400 mili- jonov lir.

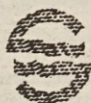
ODO KALAN

Posojilnice na Opčinah, v Nabežini, Doberdobu in Sovodnjah ter Tržaška kreditna banka in Kmečka banka v Gorici so že pred leti podpisale konvencijo z zavodom Artigiancassa. Sleherni obrtnik se lahko torej obrne na zavod, s katerim že itak posluje in ki ga pozna, da mu bo svetoval najprimernejšo rešitev.

SLOVENSKI DENARNI ZAVODI V BANČNI SEKCIJI SDGZ

za razvoj gospodarstva
in v pomoč prebivalstvu

KMEČKO-DELAVSKA HRANILNICA
IN POSOJILNICA V SOVODNJAH

HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPCINE - TRST

Kmečka banka
Gorica

KMEČKA IN OBRтна HRANILNICA
IN POSOJILNICA V NABEŽINI

KMEČKO OBRтна HRANILNICA
DOBERDOB

TRŽAŠKA KREDITNA
BANKA

gospodarski dopis iz slovenije

Na drugi breg brez politike

Jugoslovanske finance že dolgo vr- sto let pretresajo najrazličnejši izbru- hi, ki jim ekonomska politika ni kos. Nikakor npr. ne zna rešiti vprašanja, kaj storiti s tečajnimi razlikami, ki se vsako leto bolj povečujejo in so letos dosegle 28.000 milijard dinarjev, kar predstavlja že 36% družbenega pro- izvoda. Nikakor ne zna rešiti vpraša- nja, ki tudi usodno določa položaj podjetij: kar 80% jugoslovanskih podjetij je povsem odvisnih od ban- čnih sredstev in če bi jim banke ot-egnile posojila za tekoče poslovanje, bi morali zapreti tovarniška vrata in ustaviti stroje. Z veliko težavo uspe- va gospodarski politiki mašiti izvirne sive emisije denarja (nelegalnega iz- dajanja denarja z vrednostnimi pa- pirji ali kako drugače) in celo sama natiskuje več denarja, kot bi ga sme- la. Nikakor ne uspe doseči, da bi se izboljšala likvidnost v gospodarstvu, hkrati pa so banke prepolne denarja, saj so zdaj npr. celo kosovske in čr- nogorske banke izjemno likvidne; njihovo gospodarstvo pa je skorajda bankrotiralo. Ugotavljajo pa, da npr. v Srbiji gospodarstvo kar 90% obres- ti ni moglo poravnati v predpisanim času...

Preveč podrobno prikazovanje stan- ja na finančnem področju bi nas pe- ljalo predaleč. Umetno pa je vpraša- nje: Ali v Jugoslaviji res ni nihče sposoben narediti reda v finančnem poslovanju in preprečiti nediscipli- ne? Vprašanje je toliko bolj umestno, ker vladni predstavniki (ne glede na to, da se menjujejo) vedno znova ugotavljajo, da je utrjevanje finančne discipline najosnovnejša naloga gos- podarske politike. Najprej je treba seveda ugotoviti, da je notranje fi- nančno stanje precejšnja neznanica. Za tuje dolgovce že dokaj natančno vemo, kako jih bomo odplačevali, ko- likšni so in kolikšne so obresti, kdo jih bo odplačeval... Ta red so nam pravzaprav naredili tujci, ki so nam pred leti natančno izračunali, kje smo zadolženi in za koliko. Za tako imenovane notranje zadolžitve pa niti ne vemo natančno, kolikšne so. Ni jasno, kakšno je stanje v narodni banki, še manj je jasno, kako je s fi- nančnimi plusi in minusi v poslovnih bankah, a tudi finančno stanje podje- tij ni realno. Finančni strokovnjaki v glavnem le slutijo, kakšno je stanje, in opozarjajo, da je katastrofalno. Do- volj katastrofalen je podatek, da je v Narodni banki Jugoslavije za 36% družbenega proizvoda tečajnih raz- lik, ki niso nič drugega kot velikan-

ski dolg, ki ga je treba na nek način financirati. Denar za vzdrževanje ta- kega dolga je treba nekje jemati. Na- rodna banka zato zahteva, da poslov- ne banke pri njej hranijo precejšnjo denarno rezervno, ki pa jo skorajda ne obrestuje, hkrati pa tem bankam iz- daja posojila, za katera je obrestna stopnja visoka. Z razliko nekako vz- drži stroške za razne dolgovce, ki so se nabrali pri tej banki. Poslovne banke morajo te stroške, ki jim jih povzroča narodna banka, tudi neka- kovo pokriti, zato večajo razliko med pasivnim in aktivnim obrestmi. V nekaterih primerih je zato realna ob- restna mera skočila na 30-40%, pone- kod celo na 60%. Podjetja, povsem odvisna od bančnega denarja, nima- jo prav nobene druge možnosti in najemajo tudi taka posojila, stroške pa prelijejo v cene (in s tem povzro- čajo visoko inflacijsko rast) in pokri- vajo z zmanjševanjem plač (zato re- alna vrednost plač pada).

Takih povezanih krogov je veliko. Do njih prihaja zato, ker je finančni sistem postavljen popolnoma napač- no. Narodna banka, ki bi morala opravljati funkcije centralne banke, teh funkcij nima in je zato najmoč- nejša jugoslovanska poslovna banka. Poslovne banke niso poslovne banke, ampak nekakšni izpolnjevalci pred- pisov, saj jim je npr. celo izjemno na- tatančno predpisano, kakšna potrošniš- ka posojila lahko dajejo, komu in za kakšne izdelke. Za tak finančni sis- tem je najprimernejša oznaka: real- socialističen. Je popolnoma naspro- ten finančnemu sistemu, kakršnega imajo tržna gospodarstva. Takšen etatističen sistem se je obdržal nekaj desetletij zato, ker se je vse primar- kljaje pokrivalo bodisi z tujim, sposo- jenim denarjem, bodisi z močnim prerazporejanjem dohodka in lastni- ne v državi. Ker zdaj te možnosti ni več (viri so izčrpani), se je začel sis- tem rušiti kar sam od sebe. Zdjaj je trenba priti na drugi breg, pravi zna- ni ljubljanski finančni strokovnjak dr. Ivan Ribnikar: »Pod zdajšnjim stan- jem je treba narediti črto in postavi- ti most.«

Zal pa vprašanje, kako priti na drugi breg, ni samo strokovno, am- pak tudi izrazito politično. Na drug- em bregu so namreč samo tržno za- stavljene finance. Spet smo pri resni- ci, ki smo jo omenili že večkrat: poli- tika se mora umakniti iz financ.

JOŽE PETROVČIČ

VALUTE IN DEVIZE NA MILANSKI BORZI

Valute	Efektivne valute		Devize	
	7.10.88	14.10.88	7.10.88	14.10.88
Nemška marka	745,20	745,05	745,20	745,05
Nizozemski gulden	661,25	660,92	661,25	660,92
Belgijski frank	35,568	35,521	35,568	35,521
Danska krona	193,90	193,16	193,90	193,16
Norveška krona	201,55	201,48	201,55	201,48
Švedska krona	217,66	217,90	217,66	217,90
Ameriški dolar	1392,80	1358,65	1392,80	1358,65
Kanadski dolar	1148,70	1545,65	1148,70	1545,65
Španska pezeta	11,269	11,258	11,269	11,258
Portugalski eskudo	9,049	9,03	9,049	9,03
Grška drahma	9,181	9,107	8,50	8,50
Avstrijski šiling	106,042	106,007	106,042	106,007
Francoski frank	218,60	218,40	218,60	218,40
Švicarski frank	877,78	882,65	877,78	882,65
Japonski jen	10,412	10,635	10,412	10,635
Funt šterling	2359,00	2368,50	2358,00	2368,50

ZLATI KOVANCI IN ŽLAHTNE KOVINE

	7.10.88	14.10.88		7.10.88	14.10.88
F. šterling zlat	138.000	137.000	Zlato (gram)	18.100	17.950
Napoleon	107.000	107.000	Srebro (gram)	293,50	284,80

TEDENSKI PREGLED TEČAJEV TEMELJNIH DRUŽB NA MILANSKI BORZI

Družbe	Datum		+ — %	Družbe	Datum		+ — %
	7.10.	14.10.			7.10.	14.10.	
Alleanza	47.900	49.450	+3,2	Italmobiliare	130.500	136.150	+4,3
Assitalia	15.430	16.700	+8,2	Mediobanca	20.900	21.310	+2,0
Bca Comm. It.	2.720	2.799	+2,9	Montedison or.	2.014	1.998	-0,8
Bco Roma	6.810	7.100	+4,3	Montedison ris.	962	930	-3,3
Bastogi	315	318	+1,0	Olivetti oriv.	9.689	10.030	+3,5
Benetton	10.640	10.950	+2,9	Olivetti priv.	5.885	5.880	-0,1
Nuovo Bco A.	2.923	3.220	+10,2	Pirelli S.p.A.	2.795	2.950	+5,5
Cigahotels	4.899	4.849	-1,0	RAS	42.570	45.150	+6,1
Cred. It.	1.314	1.425	+8,4	Rinascente	4.731	5.064	+7,0
CIR	5.870	6.170	+5,1	SAI	20.700	19.810	-4,3
Eridania	4.860	5.140	+5,8	SIP	2.781	2.840	+2,1
Fiat ord.	9.772	9.875	+1,1	SME	4.699	4.699	—
Fiat risp.	5.794	5.990	+3,4	SNIA Viscosa	2.580	2.680	+3,9
Generali	42.100	42.010	-0,2	Standa	17.700	20.010	+13,0
IFI risp.	18.450	19.390	+5,1	STET	3.921	4.069	+3,8
Iniz. Meta	—	—	—	Toro ord.	20.450	23.000	+12,5
Italcable	13.100	13.740	+4,9	Toro priv.	13.100	13.800	+5,3
Italia Assic.	10.795	11.470	+6,2	Unipol	14.900	15.550	+4,4

Značilno za borzne pogodbe v tem tednu so obširna nihanja tečajev. Seje so imele navadno tak potek: začetnim nakupom je sledil val prodaj, v končnici pa spet povpraševanje. Dnevni obračun je beležil na splošno le skromne premike. Izjemi sta bila tork in četrtek, ko je promet krepko presežal 200 milijard lir. Okrepitvi dejavnosti je botrovalo najprej pričakanje, nato pa izid glasovanja v parlamentu. GENERALI so ugodno zaključile višanje glavnice. Delničarji so skoraj v celoti izkoristili opcijske pravice. Operaterji zdaj napovedujejo, da bodo na vrsti še druge podob- ne možnosti. Skoraj za gotovo naj bi prišla v postev družba RAS. Močan vzpon tečaja omenjene družbe naj bi bil znak, da se nekaj pripravljajo. Investitorji izkazujejo svojo naklonjenost in so tudi pripravljali finančno podpreti pobudo. J.Braddasi

(V sodelovanju s Tržaško kreditno banko)

BLAGOVNE BORZE

KOVINE

New York (stotinke dolarja za funt)

Baker wirebars	134,625 - 141
Baker elektrolitičen	138,80-139,30
Bakrovi odpadki št. 2	93
Cink high grade	59,50 - 70
Cink elektrolitičen	69 - 70,50
Paladij 99,9	123
Platina (v dolarjih za unčo troy)	530 - 531
Železni odpadki (v dolarjih za tono)	117 - 118
Srebro 999 (stotinke dolarja za unčo troy)	634

London

Svinec bel dry fob UK	756
Aluminij 99,5%	—
Nikel high purity	—
Jeklo v palicah	—
Cinkova pločevina	—
Živo srebro v jeklenkah po 76 funtov	290 - 300

SEMENSKO OLJE

Rotterdam (v dolarjih za tono cif)

Zemeljski lešniki november, december	615
Soja iz Nizozemske november, januar	93
Palmovo olje Sumatra oktober, november	435
Sončnica oktober, november	485
Kokosovo olje Filipini (v dol. za long ton)	—
november, december	560
Laneno olje oktober, januar	700
Ricinovo olje (ex tank) november, december	990

ŽITA

Winnipeg (kanadski dolarji za tono)

RŽ oktober	149
RŽ december	152,50
RŽ marec	157,50
Oves oktober	158
Oves november	157,50
Oves december	161
Ječmen oktober	126,50
Ječmen november	127,40
Ječmen december	130
Pšenica oktober	169,50
Pšenica november	164,30
Pšenica december	160

BOMBAŽ

New York (stotinke dolarja za funt)

December	55,80
Marec	55,50
Maj	55,40

Aleksandrija (stotinke dolarja za funt fob)

Giza 45 fg extra	225,72
Giza 45 g	216,79

SVILA

Jokohama (jenov za kilogram)

Takojšnja dobava	11,270
Oktober	11,605
November	12,880
December	12,999

SKUPNI INVESTICIJSKI SKLADI

ITALIJANSKI (v lirah)		7.10.88 14.10.88		7.10.88 14.10.88		7.10.88 14.10.88		
Ala	11.964	11.976	Fondimpiego	11.422	11.418	Phenixfund	10.032	10.102
America	11.702	11.785	Fondinvest 1	12.178	12.206	Primecapital	23.865	24.158
Arca BB	19.449	19.616	Fondinvest 2	14.244	14.380	Primecash	12.467	12.484
Arca RR	11.754	11.772	Fondo Centrale	14.423	14.539	Primeclub Azion	9.655	9.730
Arca 27	9.617	9.746	Fondo Profess.	28.250	28.451	Primeclub Obbl.	10.858	10.871
Aureo	15.938	16.069	Genercomit	16.964	17.121	Primerend	18.144	18.288
Aureo Previdenza	11.096	11.202	Genercomit Rend	10.523	10.532	Promofondo 1	10.287	10.436
BN-Multifondo	11.084	11.141	Geporeinvest	10.302	10.408	Redditosette	15.170	15.227
BN-Rendifondo	11.076	11.087	Geporend	10.293	10.309	Rendicredit	11.088	11.116
Capitalcredit	10.329	10.436	Gestielle B	10.158	10.251	Rendifit	11.582	11.594
Capitalfit	12.505	12.608	Gestielle M	10.647	10.664	Risp. Italia Bil.	16.385	16.505
Capitalgest	14.400	14.576	Gestiras	17.991	18.024	Risp. Italia Redd.	13.923	13.966
Cashbond	10.477	10.493	Imi 2000	11.663	11.695	Rologist	10.938	10.948
Cash Management F.	12.828	12.959	Imicapital	24.094	24.286	Rolomix	10.245	10.315
Centrale Capital	10.828	10.931	Imindustria	9.595	9.673	Salvadanaio	20.448	10.471
Centrale Global	10.250	10.225	Imirend	44.250	14.306	Sforzesco	11.406	11.416
Centrale Reddito	11.100	11.185	Interbancaria Azion.	17.251	17.416	Venture-Time	11.151	11.303
Commercio Turismo	9.691	9.786	Interbancaria Obbl.	14.387	14.432	Verde	11.420	11.445
Corona Ferrea	11.077	11.172	Interbancaria Rend.	14.822	14.827	Visconteo	15.162	15.308
Eptabond	11.627	11.629	Investire Azion.	10.791	10.915			
Eptacapital	10.473	10.557	Investire Bil.	10.571	10.668	TUJI (v dolarjih)		
Euro Andromeda	15.871	15.987	Lagest Azion.	11.240	11.312	Capital Italia	29,84	30,26
Euro Antares	13.156	13.183	Lagest Obb.	10.640	10.653	Fonditalia	66,47	68,15
Euromob. Cap. Fund.	10.481	10.554	Libra	16.815	16.965	Interfund	33,95	34,81
Euromob. Redd.	10.784	10.781	Money-Time	10.369	10.370	Int. Securities	24,34	24,69
Euro Vega	10.813	10.821	Multiras	17.043	17.160	Italfortune	37,95	37,95
Fiorino	23.256	23.381	Nagracapital	14.580	14.553	Italunion	20,86	20,81
Fondattivo	11.308	11.439	Nagrarend	12.502	12.507	Mediolanum S. F.	32,96	34,20
Fondersel	25.270	25.481	Nordcapital	10.021	10.076	Rominvest	30,56	31,58
Fondicri 1	11.303	11.330	Nordfondo	12.122	12.132	Fondo Tre R. Lit.	37,485	37,615
Fondicri 2	10.271	10.436						

Jugoslovanski turizem se bo odslej v svetu predstavljaval z enotnim znakom. Gre za znak, na katerem vidimo golo dolgo laso mladenko, pod sličico pa večbarvni napis »JUGOSLAVIJA — pod slobodnim suncem«.

Novi znak so izdelali v ljubljanskem Studiu marketing Delo. Čeprav je znak že prej bil znan in so o njem obširneje pisali nekateri specializirani časopisi, so ga nekako uradno predstavili konec prejšnjega tedna v Portorožu, na 2. mednarodnem shodu ITACA (International Tourism Advertising Campaign Awards).

V auditoriju v Portorožu so tri dni jugoslovanski ter tuji strokovnjaki razpravljali o turistični reklamirani. Tja so prišli ljudje, ki lahko z dobro zastavljenimi propagandnimi akcijami skozi različne medije usmerjajo turizem v mnoge, velikokrat še neznane kraje sveta.

Na posvetu je bil govor o propagandnih akcijah v številnih evropskih deželah in tistih na drugih celinah. Od propagande je veliko odvisno, kam bodo množice turistov potovale v prihodnjih letih. Temu je sicer treba dodati še dobro organizacijo tour operaterjev in seveda tudi dobro organizacijo v kraju, kamor dosepejo turisti. Ni namreč vseeno, če se turist dobro počuti v kraju, ki si ga je izbral za letovanje, ali pa če se okolica zanj sploh ne zmenja. Ni namreč mogoče, da dobi turist le hotel, izven njega pa nič drugega. To sicer velja le za nekatere ekskluzivne

kraje, za tiste turiste, ki si žele izključno mir in ekskluzivno, ne pa za široke množice turistov, ki si žele hotel, morje, goré, ljubeznivo okolico, trgovine, gostinske lokale, spominke itd.

Za vse to mora skrbeti široka paleta ljudi in ustanov.

V Jugoslaviji se turistični delavci marsikaj jezi, da jim ne uspe prepričati turista, da bi v obmorskem kraju v Istri ali Dalmaciji ali še kje drugje pustil kaj več denarja. Resnici na ljubo moramo reči, da turist velikokrat sploh nima možnosti razsipati denarja. V turističnih krajih so trgovine odprte kot kjerkoli drugje v državi. Sploh ne upoštevajo dejstva, da turisti gredo na pohajanje po mestnih ulicah šele zvečer. Isto velja za marsikateri tako imenovani butik v hotelih. Trgovine so odprte takrat, ko so ljudje na plaži, ne pa takrat, ko se sprehajajo po ulicah.

Vrh vsega je v zadnjem času gospodarska kriza v marsikaterem Jugoslovancu vzbudila prepričanje, da je tujec privilegirani, ker lahko pride na počitnice v to deželo v poletnem času. Zaradi tega marsikdo na tujca gleda z zavistjo in mu ne ustreže tako, kot bi bilo treba.

Letos bodo v Jugoslaviji od tujcev - turistov najbrž iztržili dve milijardi dolarjev. Brez dvoma bo še precej drugega denarja ostalo v žepih zasebnikov, saj marsikje moraš storitve plačati v dolarjih, markah ali lirah, saj dinarje le neradi sprejemajo.

In vendar bi Jugoslavija lahko iztržila več, veliko več tujega denarja.

Potrebne pa so premišljene propagandne akcije doma in v širnem svetu.

Sem sodi tudi novi reklamni znak, o katerem je bilo govora v začetku tega prispevka.

V Ljubljani, kot smo čuli na portoroški predstavitvi znaka, so preučili enotne znake drugih držav, od evropskih pa do tistih na drugih kontinentih ali na raznih otokih.

Upoštevali so razloge, ki so druge države privedli do enotne propagandne akcije za turistične storitve, do enotnega znaka, ki so ga ljudje vzljubili. Ko ga vidijo na televiziji ali tiskanega v kakem časopisu, takoj vedo, za koga gre. Takoj lahko vedo, če se jim izplača prebrati to, kar je napisano v večjem reklamnem prospektu.

Jugoslovanski turistični delavci menijo, da bo tudi zanje imel enoten spoznavni znak ugoden rezultat. V reklamo bi morala Jugoslavija vložiti veliko več od tega, kar je dajala doslej. Vse leto je treba še zlasti v specializiranih listih delati veliko reklame, saj se večina ljudi že veliko časa prej odloči, kje bo preživela svoje počitnice.

Najbrž bo prav uvedba novega znaka prepračala odgovorne na turističnem področju, da je treba dati več denarja za reklamo. To pa prav gotovo ni in ne bo še vse. Turistu je treba tudi nekaj nuditi. Nekaj več kot drugi, predvsem pa prijaznost. (mw)

Cenejše storitve čez zimo v Benetkah

Tudi v Benetkah, kot v kateremkoli drugem kraju, je pozimi manj turistov kot v drugih letnih časih. Benetke pa imajo svoj čar, saj romantičnega tujca prevzamejo tudi takrat, ko so trgi in uličice preplavljene z »acqua alto«, ko se lahko po ulicah mirno sprehajaš, ne da bi se porival v pisani množici turistov, in čuješ okrog sebe le prijetno beneško narečje, ko lahko obiščeš muzej ali razstavni prostor, ne da bi ure in ure čakal v vrsti, preden lahko vstopiš v stavbo.

Seveda so pozimi tudi cene primerne nižje od tistih v veljavi v drugih letnih časih. V Benetkah bo torej sedaj prijeten mir tja do predpusta in pusta, ko bodo v mesto sredi lagune spet vdrle trume enodnevnih turistov.

Kako privabiti v tem zimskem času tujce v Benetke? Že nekaj let deluje konzorcij Promove, v katerem poleg hotelirjev in gostincev sodelujejo tudi krajevne ustanove. Turistom, ki pridejo v zimskem času v to mesto (od 1. novembra do 15. marca) in ki prenočijo v hotelih, ki so člani konzorcija, nudijo karnet popustov v nekaterih restavracijah, v igralnici, zastojnsko vstopnico v nekatere muzeje, zastojnsko parkiranje na Tronchetto in še kaj drugega.

Letos bodo tistim, ki bodo v Benetkah vsaj dva dni ob koncu tedna, ponudili tudi izlet na Terrafermo, povezan z obiskom nekaterih vinskih krajev in nekaterih palač.

Hotelirji si pač prizadevajo, da bi kaj zaslužili tudi v zimskem času.

Nad 80 milijonov oseb z vlečnicami na Bocenskem

Na Južnem Tirolskem je 442 smučarskih vlečnic. Pri teh je zaposlenih 2.600 oseb. S temi vlečnicami je omogočen dostop k smučiščem, proge so dolge kar 670 kilometrov.

V lanskem letu so v gradnjo novih vlečnic ali obnovo ter vzdrževanje že obstoječih vložili 22 milijard lir. V zimi 1987-88 so od uporabnikov unovčili 130 milijard lir. Prepeljali so nad 80 milijonov oseb.

Podatke je novinarjem posredovala Zveza vlečnic v bocenski pokrajini. Obljubljajo, da bodo v tej zimi imeli na razpolago še več žičnic ter vlečnic.

Treviso vabi skozi odprta vrata

»Treviso porte aperte« je naslov večje turistične prireditve, ki jo v Trevisu prirejajo ob vikendih v oktobru. Ob sobotah in nedeljah bodo odprti muzeji, trgovine, gostišča pa bodo ponujala domače specialitete.

Prireditve je letos že v drugo. Ob sobotah in nedeljah tja do konca oktobra bodo trgovine odprte. S tem hočejo ljudi že sedaj opozoriti na nakupe pred božičem.

Odperti bodo vsi muzeji v Trevisu. V njih bo poskrbljeno tudi za vodiče. V raznih krajih so odprte tudi razstave

slik in dokumentov o nekdanjem življenju v Trevisu.

V tako obsežni akciji ne manjkajo gostinci. Treviso z okolico je gurmanom znan kot eden tistih krajev v Italiji, kjer si najboljše postrežen. Domače gostilne in restavracije bodo ponujale tipične jedi.

Na tak izlet ob koncu tedna v Trevisu vabi tamkajšnja letovišarska ustanova, ki hoče tako opozoriti na lepoto in zanimivost tega mesta, ki je ne daleč od Benetk.

Praznik kostanja tudi v Špetru

V teh dneh v raznih krajih po Italiji prirejajo praznike kostanja. Tega je v raznih krajih države kar precej in v nekaterih predelih ima še danes prav tako važnost in gospodarski pomen, kakršnega imajo drugod jabolka, grozdje, hruške in drugi gozdni sadeži.

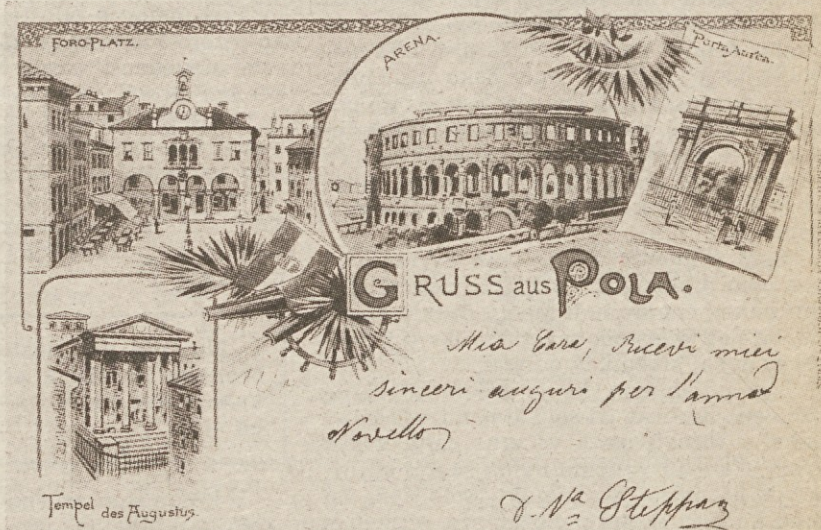
Tak praznik bo danes tudi v Benetkah, v Špetru. Prireditve, ki je postala že kar tradicionalna, privabi v Špetr veliko ljudi. Izlet v Benetčijo nam nudi tudi priložnost, da se ustavimo v kaki domači gostilni in pokusimo okusne gobe.

Krajevne zanimivosti v zajetni knjigi

Pulj na starih razglednicah

Gotovo ste bili že v Pulju in gotovo veste, da je bilo to mesto še kako važno vojaško пристanišče za časa Avstro-Ogrske, da je med obema vojnama bilo pod Italijo in da je danes v SR Hrvaški. Morda veste, da se v njem govori hrvaško in italijansko. Ta njegova burna zgodovina se zrcali v sami podobi mesta. Razni njegovi koti in kottički so se še kako spremenili, a nekeje je videti, kot da se je čas ustavil, pravzaprav, kot da je zadnjih sto let obšlo marsikatero ulico ali trg. Morda bo površni turist, ki si želi le počitka ali zabave, prezrl današnji utrip Pulja in se ne bo zmenil za njegovo bujno narodnostno in kulturno zgodovino. Škoda, saj je mesto vredno, da ga spoznamo bolje in da njegovo zgodovino oziroma usodo primerjamo z našo, goriško in tržaško. In končno, če hočemo spoznati Pulj v tem smislu, lahko to opravimo tudi v razmeroma mirnem, »izvensezonskem času«, ko so tudi cene storitev bolj primerne za naše »zahodnjaške« žepce.

In prav zato se nam zdi pravilno opozoriti na bogato štirijeznično knjigo, ki je izšla letos v 4500 izvodih, a bo gotovo doživela ponatis. Naslov ji je **Pulj na starih razglednicah** (oz. v

originalu: Pula sa starih razglednica - Pula sulle vecchie cartoline illustrate - Pula auf alten Ansichtskarten - And then the postcard arrived in Pula). V njej niso le reprodukcije razglednic, zvečine izdanih pred letom 1918, z ustrezno razlago, saj nas bogat spre-

mni tekst popelje iz davne, rimske preteklosti do današnjih dni.

Skratka, gre za knjigo, ki jo toplo priporočamo, ker nam bo nudila obilo užitka in informacij, da se ne odpravimo v Pulj in njegovo okolico na slepo, kot kulturni analfabeti. (-SCH-)

V njej je moč pokusiti najboljša vina Furlanije-Juljske krajine

Enoteka v Gradišču bo imela več prostora

V enoteki La Serenissima v Gradišču ob Soči že celih 23 let zbirajo najboljša vina, pridelana v Furlaniji-Juljski krajini. Vsako leto priredijo razstavo vin. Nanjo sprejmejo le tiste vzorce vin, ki jim posebna komisija prisodi določeno število točk. Vsako leto vinogradniki pošljejo približno 400 vzorcev vin. Le dve tretjini sta taki, da lahko pridejo v poštev za razstavo, ki nosi naslov Gran Premio Noè. Na razstavo pripuščena vina morajo biti na voljo skozi vse leto. V tem je garancija, da vinogradnik pridelava večje količine kvalitetnega vina, ne pa samo majhne količine, ki bi zadostovale za prisotnost na izbirnem tekmovanju. Garancija je tudi v tem, da je to vino na voljo v enoteki skozi vse leto.

Enoteka v Gradišču si je pridobila tak sloves, da iz vse Italije prihajajo naročila za najrazličnejša vina naše dežele.

Že od vsega začetka je enoteka La Serenissima imela precejšen pomen za naše vinogradništvo. Takrat niso briška vina, še manj pa nižinska, imela današnjega slovesa. Prav v času, ko se je v Gradišču odpirala enoteka, so si briška ter furlanska vina pričela utirati pot v svet. Enoteka je s svojimi razstavami in drugimi pobudami veliko doprinesla k spoznanju vin naše dežele. Vsi danes zelo znani vinogradniki, ki morda niti ne potrebujejo več take reklamne poti, so dobili priznanja v enoteki v Gradišču.

Natečaj je bil tudi letos. Tudi letos se je nanj prijavilo veliko vinogradnikov. Poleg tistih že uveljavljenih iz Brd, iz Vzhodnofurlanskih gričev ter iz nižinskih predelov, tako furlanskih kot Posočja, si sedaj utirajo pot v svet tudi kraška vina. Tudi kraško območje je dobilo priznanje zaščitenege porekla, tudi na Krasu so se nekateri vinogradniki lotili intenzivnejšega in sodobnega kletarstva ter na raznih razstavah dobili laskava priznanja.

Prejšnji večer so na večeru v enoteki podelili letošnjim udeležencem priznanja in spominske kolajne. Kolajne je izdelal priznani umetnik Giorgio Geromet. Na letošnji kolajni so narisani nekateri motivi iz Gradišča ter grb in podoba prvega beneškega pravitelja v Gradišču Francesca Trona.

Svečanost je dala upraviteljem Letovišarske ustanove v Gradišču priložnost, da prikažejo bodoče načrte enoteke (to namreč upravlja Letovišarska ustanova).

V zadnjih letih so namreč imeli občutek, da so na Deželi nanje pozabili. Veliko denarja je Dežela vložila v ureditev Vinske hiše, »Casa del vino« v Vidmu, kjer so razstavljena vsa vina naše dežele. Že se je zdelo, da ne bo nobene podpore za enoteko v Gradišču. Tik pred zadnjimi volitvami pa so na Deželi izglasovali

zakon, v katerem dajejo Enoteki v Gradišču priznanje za njeno dolgoletno delo v prid deželni vinogradnikom.

Istočasno pa je občinska uprava v Gradišču ob Soči, ki je lastnica stavbe beneških praviteljev, kjer je enoteka, dala izprazniti prvo in drugo nadstropje stavbe. Deželna uprava je dala manjši prispevek s katerim bodo uredili dvorišče in nekaj dodatnih pritličnih prostorov. Goriška trgovinska zbornica pa je bila zelo darežljiva. Kar 900 milijonov lir je namenila obnovi prostorov v prvem in drugem nadstropju. Dela bodo pričeli čimprej, tako da bi bila stavba nared že do pomladi leta 1990, ko bodo priredili 25. razstavo Gran Premio Noè.

Predsednik Letovišarske ustanove Rissdörfer in član odbora ter ravnatelj enoteke Alberton sta zaradi tega izrazila veliko zadovoljstvo in se zahvalila vsem, ki so k temu pripomogli. Pohvalno se je o delu enoteke izrazil tudi deželni odbor, ki za trgovino Francescutto. Največja zahvala pa seveda gre vinogradnikom, med temi tudi slovenskim iz Brd in s Krasa, ki so toliko let sodelovali z enoteko, ki pridelajo dobra vina s katerimi so si pridobili sloves.

Enoteka La Serenissima v Gradišču ob Soči pa je vsak dan na voljo vsem tistim, ki bi želeli dober kozarec vina iz naše dežele.

ŽE PRVI DAN MOKRI

Vse je kazalo, da bo tudi letos vreme ponagajalo in prikrajšalo udeležence dolgega pohoda na veličastno goro Monviso za ves planinski užitek. Ko nas je prijazen Vinicio s svojim avtobusom pripeljal v Crissolo, je 34 udeležencev enotedenskega izleta, ki ga je več mesecev skrbno pripravljaval odbor SPDT, sprejela ploha. V nekaj trenutkih smo bili vsi mokri. Iz prtljavnika avtobusa smo pobrali svoje stvari in se začeli stiskati pod nadstrešniki bližnjih hiš. Če sodiš dan po jutru, potem smo bili vsi prepričani, da nas čaka obupen teden kolovratenja in čofotanja pod pobočji gore, na katero smo bili namenjeni. Marsikdo je začel dvomiti, da bomo dosegli naš cilj in utrjevalo se je prepričanje, da nam bo tudi Monviso ostal na želodcu, kot sta nam pred leti ostala na želodcu Monte Rosa, zavarovana pot Tridentina na Boè in lani Dachstein. Nekatere predstavnice nežnega spola so se v tej Crissolovi moči že spravljale na nedolžnega tajnika Ervina, ki je pohod na Monviso vodil, in mu očitala, da ni znal naročiti primerne vremena. Ervin je nekaj časa pod dežjem potrpežljivo prenašal zbadljivke, potem pa se je naveličal, se umaknil in šel naročit kombi, da nas popelje do kočice Della polenta na Pian di Melze, približno 7 kilometrov od Crissola.

Odpadel je tako prvi podvig ob prihodu v Crissolo v Piemontu. Mišljeno je namreč bilo, da se bomo do omenjenega zavetišča odpravili peš in opravili dve uri treninga hoje za nadaljnje planinske podvige. Kombi je najprej odpeljal prvo skupino desetih planincev, pol ure kasneje se je, prav tako v dežju, odpeljala druga skupina in sledila ji je še tretja. Ko je zadnja skupina zapuščala Crissolo, se je Vinicio s svojim avtobusom že odpeljal in se vračal domov. Žalostno smo gledali za njim in vedno bolj pogosto v sivo nebo, iz katerega je lilo kot iz škafa. In tedaj, pa čeprav za trenutek, se je utrnila misel, da bi bilo skoraj bolje stopiti v avtobus in se vrniti domov namesto v kombi, ki je peljal v mokro sivino, v neznanost.

Šofer kombija je tisto popoldne zaslužil tudi za nekaj dni vnaprej, a kdo je gledal na denar. Važno je bilo, da smo bili pod streho, čeprav skupna ležišča niso bila najboljša in je marsikdo imel kako pripombo glede razmestitve in čistoče. Vse je bilo pozabljeno tedaj, ko smo sedli za mizo v jedilnici in je lastnik zavetišča prinesel kadečo se polento in nekaj krožnikov golaža. Lakota je huda stvar in kmalu smo pometli z dobrotami.

Spet pripombe ob računu. Ervin se je ponovno diplomatsko odrezal in začel zbirati denar, čeprav tudi njemu ni bilo pogodu, da nas je lastnik zavetišča okrog prinesel za nekaj krožnikov golaža.

Vse pozabljeno, ko je nekdo od zunaj vznemirjen zaklical, da se nad nami, v jasno nebo, v rožnati barvi večerne zarje, z vso svojo skalnato veličino dviga skoraj štiritiščak Monviso. V trenutku smo bili vsi pred kočo in skoraj pobožno smo strmeli v goro, glavni cilj našega podviga.

Zjasnilo se je. Rahel vzhodnik je zapodil oblake in že so se na nebu začele prižigati prve zvezde. Vsi smo olajšano zavzdihnili in mislim, da smo tedaj vsi tiho izrekli eno in isto željo. Pozabljeni so bili očitki, pozabljene pripombe. Nekaj minut kasneje smo se vsi vzpenjali na pogoje, legali na prašne in vlažne žimnice, se pokrivali z ne ravno po rožicah dišečimi odevami, vendar v srcu srečni, ker smo zaspali v prepričanju, da bo jutri zasijalo svetlo sonce.

PRVI VZPON

V sijočem jutranjem soncu je kolona planincev zakorakala po položnem travniku ob reki Pad, ki je tu še bister potok, katerega voda dokaj naglo dere v dolino. Glavna tarča jutranjih pikrih pripomb in norčevanja so bili tisti, ki so ponoči krepko »žagali« in drugim niso dopuščali počitka. Pa ni bilo videti, da bi bil kdo neprespan, še najmanj otroci. Najmlajši Samo je pridno korakal na čelu kolone, sledili pa so mu Maja, Rado in Maksi. Med prvimi so bili tudi tedaj, ko se je začela pot strmo dvigati.

Po približno enourni hoji smo že dosegli Pian del Re, do koder pripelje asfaltna cesta. Tam je velik alpski hotel in seveda je bilo treba pogasiti prvo »žejo«. Nekateri so zakorakali kar po prvi stezi, dokler jih ni nazaj priklical Peter, ki je kot vesten planinec proučil zemljevid. Pa smo se le zbrali vsi ob izviru reke Pad, ki prihaja na dan izpod velike skale. Pokali so fotoaparati, najmlajši so se napili pri izviru in jo mahnil, tokrat po pravilni stezi, navzgor. Zapuščali smo Pian del Re na višini 2020 metrov in se znašli v sivem, skalnatem svetu granitnih, vsevprek nametanih velikih kamnitih ploskev, tu pa tam poraščenih s travo ter prečkali več potočkov. Tu vode ne manjka. Z vseh snežišč se na površju odteka v dolino in dere po nepropustnem svetu. Kaj bi dali v naših Julijcih, da bi imeli tako izobilje vode!

Na Monviso

Pohod SPDT poleti 1988

Tekst
in
slike

LOJZE
ABRAM

Še malo napora v strmino in presenečeni smo obstali pred čudovito naravno lepoto. Pred nami je bilo temnozeleno ledeniško jezero Fiorenza, v katerem se je v vsej svoji mogočnosti zrcalil Monviso. Človek bi kar tam obstal, zamaknjen v to čudo narave. A cilj ture je še daleč, zato pot pod noge vedno više navzgor do sedelca, s katerega smo se zagledali v drugo, prav tako lepo ledeniško jezero Chiaretto. Tako ime pa zato, ker je voda belkaste barve zaradi usedlin slikatov, ki jih v tem skalovju ne manjka.

Na sliki pod naslovom: tako se je Monviso zrcalil v prelepem ledeniškem jezeru Fiorenza. Spodaj: v megli na vrhu.

V krogu smo, po skoraj ravni stezi, med skalovjem obkrožili jezerce in se počasi vzpenjali do vršička Trune. Nekateri hitrejši so bili že daleč, počasnejši pa smo nekoliko pihali v strmino. Največ težav je bilo tam, kjer je bilo treba skakati od ploskve na skalo, od kamna na skrlo, na poti, ki se je vila pod zahodnim pobočjem Monvisovega sedla, tritisočaka Visa Mozza. In tu smo se nekateri zaskrbljeno začeli ozirati v vzhodna ostenja Monvisa, s katerih se je valilo kamenje. Pot se je uravnala in zadnji smo pospešili korak, a smo ga upočasnili in se tudi ustavili, ko smo zagledali kamnito, visoko grajeno zavetišče Quintino Sella, pod zavetiščem pa veliko jezero Viso.

V prostorni in lepo urejeni novi koči na višini 2640 metrov nas je prijazen sprejel upravnik Hervè, ki je bil seveda že davno obveščen o našem prihodu. Najbolj sva se oddahnili z Ervinom, ko sva odložila težka nahrbtnika in sedla za mizo, na kateri je že stala steklenica primerno hladnega piva.

Pripela sva zadnja po skoraj peturni hoji, ostali pa so prišli že prej, se sprehajali pred kočo in odkrivali bližnji svet. Največ oči pa je strmelo v mogočni Monviso, ki se je dvigal za kočo v sivo nebo in skrival svoj vrh v oblake. Zavel je hladen veter in spravili smo se v kočo, kjer nas je že čakala topla hrana.

Popoldanske ure so minevale v pogovorih o lepotah teh krajev, v katere nas je napotil Pavel Raseni, ki je že pozimi prišel na sedež SPDT in predlagal ta dolgi pohod v Piemont in na Monviso. Pridružil se je upravnik Hervè in nam predstavil gorska vodnika Cisa in Enrica, ki bosta naslednjega dne vodila skupino pri osvajanju Monvisa. Medtem so nekateri, ki so se čutili pri moči, »skočili« na sosednji Viso Mozza in se v dveh urah vrnili v kočo. Obžalovali so le, da je bilo vse zamegljeno in zato ni bilo nobenega razgleda na celotno Padsko nižino proti vzhodu.

Ervin je imel spet svoje odgovorne opravke pri naročevanju večerje, plačevanju in sestavljanju seznama tistih, ki so nameravali na Monviso. Pa se je vse srečno

izteklo. Ob 22. zvečer so nekateri ponovno vlekli dreto in vzbujali pri sosedih proteste v obliki žvižganja, butanja, tresenja pogradov in seveda bolj ali manj pikrih opazk.

NA VRHU!

Sedemnajst nas je bilo, ki smo se zjutraj ob petih v spremstvu obeh gorskih vodnikov odpravili iz kočice Sella namenjeni na goro. S prižganimi čelnimi svetilkami smo zakorakali proti jezeru Viso, ga obšli in zavili na sploščino rahlo dvigajočo se stezo pod pobočjem Punte Barracco. Vodnika sta bila nekoliko v skrbeh. Vremenske napovedi niso bile najboljše in v nižini so se zbirali oblaki, tu pa tam je tudi bliskalo. Nad nami pa so žarele zvezde in nam krepile upanje, da vendarle ne bo hudo in da ne bomo zašli v nevihto. A ni bilo več časa za taka razmišljanja. Pot se je začela strmo dvigati in treba je bilo iskati primerne oprimke ter preplezati kako skalo.

Začelo se je svetlikati, ko smo po enourni hoji dosegli sedlo Sagnette, na višini 2991 metrov. Pred nami je bilo še 900 metrov vzpona, ker se je bilo treba na drugi strani sedla spustiti za kakih 100 metrov navzdol. Tu se nam je godilo najhujše. Steze oziroma poti ni bilo več in pričelo se je tisto nerodno in nevarno skakanje s skale na skalo v tem svetu vsevprek nametane kamenja. Sledili smo vodniku Cisu na čelu kolone, medtem ko je bil Enrica zadnji.

Prebrodili smo težave s skakanjem in se dvigali po skoraj nevidni stezi. Pred nami se je v morensko pobočje Monvisa strmo dvigalo istoimensko snežišče. V daljavi se je sprožil plaz kamenja in še sami smo ga prožili, saj smo stopali na ploskve, ki so se

potem kar valile v dolino. Dolgo uro je trajalo do bivaka Lino Andreotti pod južnimi ostenji Monvisa. Vodnika sta nas namreč peljala po južnem, lažjem dostopu, čeprav je bilo treba proti vrhu premostiti nekaj prehodov druge in tretje stopnje.

Kratek počitek pri bivaku in spet smo rinili navzgor. Med prvimi so bili Egidij, Vojko, Marko Rehar in Pavel. Po prečkanju daljšega snežišča smo se znašli v precej krušljivi skali, zato je bilo treba pazljivo izbirati stope in oprimke. Za prvimi so zagrizeno prosto plezali Karlo, Mavricij, Stojan, Moreno, Marko Šavron, Mili, naša gostja iz Ljubljane, ki se nam je pridružila na tem dolgem pohodu, in Dobrina. Za menoj pa so bili Elči, Danilo in David, ki ga je dajala višina in se je s trdno voljo vlekel navzgor, ter Peter in Vojka, ki jo je spremljal Enrico. Plezali smo previdno, premostili širok kamin z zaledenelimi skalami, prečkali še eno snežišče in se zarili v precej težaven vstop v ozko režo, prešli krajši greben, nekaj ozkih polic in že smo dosegli vrh 3841 metrov visokega očaka Monvisa. Do vrha smo hodili štiri ure in pol v vidno zadovoljstvo obeh gorskih vodnikov, ki sta računala na šest ur vzpona.

Žal smo se na vrhu Monvisa znašli v oblakih. Dvignili so se iz doline in ovili vso goro. Razgleda ni bilo, vsi pa smo bili presrečni, z naših obrazov sta žarela veselje in zadoščenje, da smo dosegli cilj in osvojili mogočno goro, zelo pomembno v zgodovini italijanskega alpinizma. Na njenem vrhu se je namreč leta 1863 porodila zamisel o ustanovitvi alpinističnega kluba CAI, ki so jo tedanji gorniki uresničili še istega leta.

Čestitali smo si za lep podvig, se malo okrepčali, pritisnili na fotoaparate in se vpisali v spominsko knjigo. Na Monvisu se nismo dolgo zadrževali. Sicer je vodnik Cisa imel radijski pogovor s kolegi na francoski strani, ki so mu zagotavljali, da se bodo oblaki razkadili, sam pa ni imel prevelikega upanja. Začelo nas je mraziti. Bili smo skoraj 4000 metrov visoko in ni bilo izglelov, da se bo vreme v kratkem izboljšalo. Pripravili smo se za sestop. Šlo je počasi, ker smo pri spuščanju previdno iskali stope in oprimke. Poldrugo uro kasneje smo počivali pri bivaku in se ozirali navzgor, ponosni, da smo osvojili to zahtevno goro. Na sedlu Sagnette nas je presenetila snežna nevihta, ki nas je spremljala do prihoda v kočo, kjer so nas čakali ostali. Navdušeno smo se pozdravili in sprejemali čestitke.

Druga polovica planincev, ki se ni čutila za vzpon na Monviso, je izbrala vzpon na bližnji, bolj pohleven tritisočak Viso Mozzo. V vremenskih zadevah izkušeni upravnik Hervè jim je ob določenih uri ukazal odhod na vrh, ki so ga dosegli v eni uri. Upravnikove ocene so bile pravilne. Na vrhu Visa Mozza se je našim planincem nebo odprlo, oblaki so se razkadili in deležni so bili prekrasnega razgleda po vsej pabrski nižini, daleč tja do meja dežele Piemont. Od samega veselja ob prelepem doživetju so najmlajši Maja, Samo, Rado in Maksi s pomočjo deda Zora na vrhu Visa Mozza postavili mozička iz kamenja v obliki Triglava in z napisom SPDT kot dokaz naše bitnosti in prihoda v te kraje.

Zvečer je bilo v koči zelo veselo: obred »krstitve« tistih planincev, ki so se na tem pohodu povzpeli nad 3000 metrov. Zanimivo, da je bilo v naši sredi kar 14 takih, ki so prvič stopili na tritisočak, zato se je obred v splošno, razigrano veselje prisotnih odvijal ob huronskem smehu. Bolj kiselkasto so se držali »krščenci«, ker jih je pekla zadnja plat po udarcu z debelim snopom alpinistične vrvi.

Po veselju spet resnost. Obveljala je Ervinova beseda. Nekaj minut kasneje smo se že vsi kobacali na pogoje in sladko zaspali. Čakala nas je še dolga pot. Zunaj je prenehalo snežiti.

(Nadaljevanje in konec v torkovi številki)

Vince, oj sladko, ki zdravja nam da

(zgodovinsko-terminološka študija)

Jože Petelin

Vino je pri Slovencih zelo čislana pijača. Ljubzen do tega balzama za grlo se kaže v mnogih ljubkovalnih imenih (vince, vinček, vinčece), pa tudi statistike kažejo, da ga kar dosti prelijemo iz soda v steklenice, iz steklenic v kozarce, iz kozarcev pa - se ve kam. Imamo tudi izredno obširno vinsko izrazoslovje, kajti vino je lahko: sladko, kislo, rezno, kipeče, pitno, belo, rdeče, črno, staro, novo, mlado, zdravo, mašno, kuhano, železno, lahko, težko, namizno, naravno, narejeno, umetno, zlato...

Vino vre, lupi, rezne, cikne, cika, se veši, diši po sodu itd. itd. Poznamo: vinsko trto, klet, kapljico, posodo, vinske gorice in kraje, vinski kis, vinske bratce in duhove. Vinsko izrazoslovje je prešlo tudi na druga področja: vrsta jabolk se imenuje vinščica, vrsta hrušk vinogradovka, vinček je zvrst črička, Vinica pa kraj v Beli Krajini. Pa to še zdaleč ni vse!

Posebno bogata terminologija pa je na področju pitja vina. Vino najprej pretočijo in po potrebi mešajo, nato ga poskušajo, temu pa sledi tisto pravo: pitje! Za uživanje nebeske kapljice imamo Slovenci nad sedemdeset izrazov: pri vinu lahko sedimo, lahko nam udari v glavo ali v noge, lahko se ga nalezemo, nacedimo, nacukamo... in sploh - damo na zob.

V želji, da bi ugotovili izvor izrazov za pitje vina, smo se zapirali v debele izmišljene zgodovinske knjige, vmes smo ga, jasno, malce srknili oziroma pupcali, in se po debelih desetih urah in dveh litrih dokopali do kristalno jasnih podatkov in ugotovitev. Za lažje spremljanje teksta, ki sle in natočite kozarček in pošljite sina v trgovino (spet vino!) po novo steklenico.

Lokati ga

Stari Slovani so se po dolgih dnevih hoje od Karpatov sem pretolkli do porušene Emone. Sva-

run je ukazal počitek, mladce pa poslal po dva lajta ola, ker ga je hudo žejalo. Ko so se vrnili, je iztok poročal:

»Sli smo na sever, tam so sami visoki hribi, ljudje, Iliri po imenu, pa ne premorejo niti polnega vrča.«

»Takoj spet na pot,« se je zadr Svarun in pljunil suho slino, »pa magari do Goriških brd. Gremol!«

Mladce je vodil sloki lõkar Jarovit, kot senca pa ga je spremljal mokrooki, večno žejni Rado- van. Po treh dneh so se vrnili s polnimi mehovi in dvajsetimi lajti izvrstne črnine. Svarun se je počohal po sivi bradi, srknil in nazdravil:

»Jarovit, ol to ni, je pa veliko boljše. Jarovit, ti si našel vino in ker si najboljši med lokarji, ga bomo od zdaj naprej - lokali!«

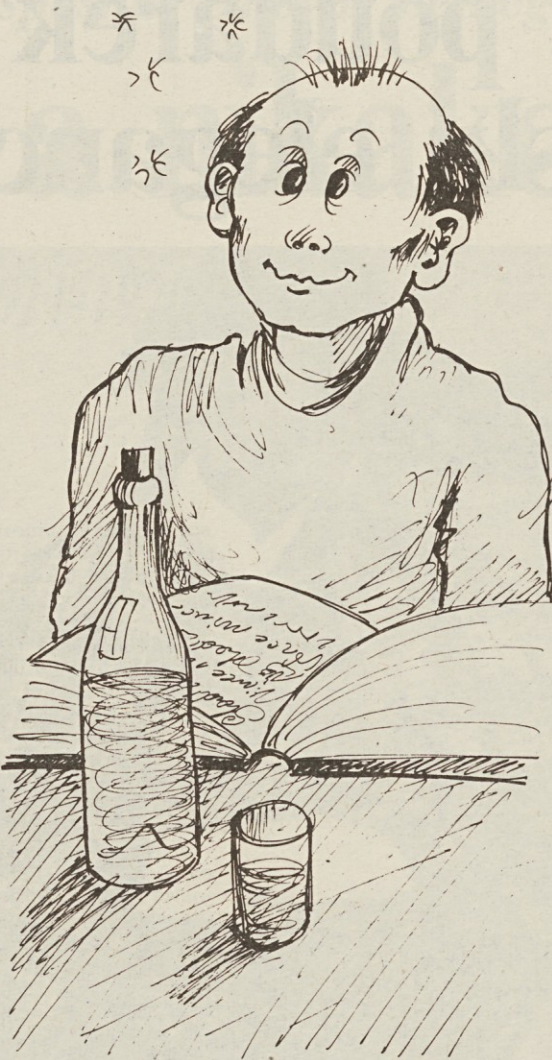
Nalesti se ga

Karantanci so bili pridni in pošteni ljudje, če izvzamemo roparje, lenuhe, zvijačneže vseh vrst in kurje tatove, ki pa so bili redek pojav. Žehtali pa so ga kar radi in menda se je sedmina za umrlim knezom Samom leta 685 sprevergla v veličasten pir.

Mihael iz Stare vasi blizu Krnskega gradu ga je od leta 692 do 695 cuzal zgolj zaradi poguma. Pri svojih dvajsetih letih je začel zalezovati Miklovo Zalo, ki so jo njen oča skrbno čuvali v cvetu mladosti in jo vsak večer zaklepali v malo kamro. Dekle je bilo namreč sila brhko in vsak pob take deklinje še zdaleč ni bil vreden!

Mihael je bil boječ fant in tri leta je trajalo, da se je opogumil. Vzel je najdaljšo lojtro, ki je bila pri hiši, ga stisnil še dvakrat dva deci za pogum in lojtro prislomil k okencu, za katerim je bilo njeno deklinsko srce.

Že je stal na najvišjem klinu in nežno zakli- cal:

»Zala, zala, a že spiš? Zala, odpri, srce ti bom dal!«

Tedaj pa je izza vogala prilomastil stari Mi- kel. Mihael je od strahu padel dol, si polomil tri rebra in obležal.

Ko je stari zavohal vinsko sapo, ki mu je vela iz ust, je zarenčal:

»Lezel si, pobič, lezel, ampak nalezel si se ga pa tudi!«

Nacediti se ga

Konec 15. stoletja je bil sicer buren, vaščanov Modrasove peči na Dolenjskem pa to ni niti malo motilo. Mirno so živeli, v koliko jim živcev nista žrla tlaka in desetina, ob večerih so posedali krog lipe in mirno žingali svoj cviček. Brigal jih je Kolomb, ki je tiste čase ravno odkrival Ameriko! Zanj je tako ali tako zvedela šele pri- bližno petnajsta generacija za njimi!

Spomladi leta 1495 je bil Gašper s konca vasi hudo jezen. Njegovo vino je bilo kalno in kar ni se hotelo izčistiti. Zato ga je cedil skozi raševino, kot mu je to svetoval potepuh Matevž z berglo. V začetku aprila pa je Gašper nenadoma umrl.

»Saj sem mu rekel, naj ga ne cedi,« je na sedmini majal z glavo Andrejčkov Blaž. »Raševi- na je strup! Prav to ga je pobralo, pri moji veri! Cedil ga je, cedil, pa se ga je, revež - nacedil...«

Nadelati se ga

Franček H. iz Haloz se je nekega jutra v za- četku 16. stoletja odpravil v gorco, ženi rekoč:

»Marjeta, v gorco grem delat! Skuhaj krepko južino, delo bo naporno!«

Ko Frančka ob štirih popoldne še ni bilo do- mov in je bil krompir postan, zelje pa hladno, je Marjeta odhitela v gorco. In kaj je videla pred zidnico? Franček je smrčal zraven prazne majo- like, motika za okopavanje je bila prislonjena na običajnem mestu, zemlja pa ni bila okopana niti za ped.

Vzdihnula je, si optala moža na rame in za- jamrjala:

»Ježešmarija, šel je delat, pa se ga je krepko nadelal!«

Se zavedela se ni, kako zgodovinski stavek je izrekla. Izraz »nadelati se ga« je bil rojen in se je ohranil do dneva dandanašnjega.

(se nadaljuje)

Horoskop

od nedelje, 16. oktobra, do sobote, 22. oktobra 1988

Pripravlja SREČKO MOŽINA

OVEN (21.3.-19.4.)

— VI IN DELO: V začetku tedna vam marsikaj ne bo šlo tako, kot bi si žele- li. Merkur in Luna vam bosta precej sovražna, zato se lahko zgodi, da vas doletijo nepriča- kovane nevesčnosti. Preostali del tedna bo prav prijeten in poln presenečenj. Precej neu- godna dneva bosta sicer pone- deljek in torek. VI IN DRUGI: Poskusite obvladati svoje raz- položenje in izognili se boste prepiru. Ugodna dneva bosta sredi in četrtek.

BIK (20.4.-20.5.)

— VI IN DELO: Obe- ta se vam precej prijeten teden. Spremljala vas bo- ta dobro razpoloženje in odlič- na delovna forma. Pri delu boste uspešni in iznajdljivi. To je primeren čas za uresničitev nekaterih načrtov. V petek vas bo razveselila dobra novi- ca. Sreda in četrtek vam z ne- prijazno Luno ne bosta naklo- njena. VI IN DRUGI: Nekdo vam bo izkazal svojo naklo- njenost. Ugodna dneva bosta ponedeljek in torek.

DVOJČKA (21.5.-20.6.)

— VI IN DELO: Napoved je za vas precej ugod- na. Glede na to, da vam je Merkur naklonjen, lah- ko računate na ugodne okoliš- čine in nemoten potek dela. Odprle se vam bodo nekatere nove delovne možnosti, ki so vredne temeljitega razmisle- ka. Petek in sobota vam bosta z Luno v Ribah precej manj naklonjena. VI IN DRUGI: Pa- zite na to, kar rečete na delu ali doma. Ugodna dneva bosta sredi in četrtek.

RAK (21.6.-21.7.)

— VI IN DELO: Pred vami je nekoliko naporen, a tudi us- pešen delovni te- den. Precej verjetno je sicer, da boste imeli nekaj prehod- nih težav v prvih dneh tedna, vendar ne dvomite v dober končni rezultat. Posebna sreča se bo nasmešnila rojenim od 6. do 14. 7. Ponedeljek in torek vam ne bosta preveč naklo- njena. VI IN DRUGI: Lahko računate na pomoč ljudi, ki vas imajo radi. Ugodna dneva bosta petek in sobota.

LEV (22.7.-22.8.)

— VI IN DELO: To- krat vas čaka pri- jetno razgiban in uspešen teden. Merkur in Jupiter sta vam na- klonjena, zato težav ne bo. Pričakujete lahko najboljše re- zultate in srečne okoliščine, v katerih se boste dobro znašli. Precejšnja je možnost izredne- ga zaslужka. Sreda in četrtek vam ne bosta naklonjena. VI IN DRUGI: Glejte, da ne ob- ljubite več, kot lahko izpolni- te. Ugodna dneva bosta pone- deljek in torek.

DEVICA (23.8.-22.9.)

— VI IN DELO: Napoved je precej ugodna. Pri- jetna Venera vam bo v pomoč pri uresničitvi na- črtov. Dobrih priložnosti ne bo manjkalo, zato lahko z malo truda dosežete najboljše rezul- tate. Posebno naklonjena vam bo prva polovica tedna. V pe- tek in soboto sta možna slabše razpoloženje in počutje. VI IN DRUGI: Nekdo vam bo pri- pravil nadvse prijetno prese- nečenje. Ugodna dneva bosta ponedeljek in torek.

TEHTNICA (23.9.-22.10.)

— VI IN DELO: Teden bo dokaj miren in sproščen. Počutili se boste v formi in pretežno dobrega razpoloženja. Izkoris- tite ugoden položaj zvezd za uresničitev vaših ciljev in na- predovali boste. V sredo vas bo razveselila ugodna novica. Ponedeljek in torek vam z ne- prijazno Luno ne bosta naklo- njena. VI IN DRUGI: Preživeli boste prijetne trenutke v iz- brani družbi. Ugodna dneva bosta sredi in četrtek.

ŠKORPIJON (23.10.-21.11.)

— VI IN DELO: Obeta se vam prijeten in pester delovni te- den. Nebo vam je naklonjeno, pa vam bo šlo vse po želji. Merkur in Venera bosta pri- spevala k izpolnitvi pričako- vanj. Poskusite boljše izkoristi- ti vaše velike delovne sposo- bnosti. Sreda in četrtek bosta za spoznanje manj ugodna. VI IN DRUGI: Nekdo, ki vas ob- čuduje, ne ve, kako bi se vam približal. Ugodna dneva bosta petek in sobota.

STRELEC (22.11.-21.12.)

— VI IN DELO: Sproščen delovni teden vas bo ohrabil in po- miril. Delo vam bo prav lepo steklo, ker težav ne bo. Pre- cejšnja je možnost dodatnega zaslужka. Uresničila se vam bo stara želja. Povsod boste sre- ne roke in pretežno vedrega razpoloženja. Petek in sobota bosta manj ugodna. VI IN DRUGI: Nesporazum z ljublje- no osebo lahko postavi na gla- vo konec tedna. Ugodna dne- va bosta sredi in četrtek.

KOZOROG (22.12.-19.1.)

— VI IN DELO: Obeta se vam prijeten in de- lovno uspešen te- den. Uspehi boste narediti ve- liko več, kot ste si pričakovali. Bodite pozorni in ne zamudite ugodne priložnosti sredi ted- na. Precejšnja je možnost pri- jetnih presenečenj. Posebno naklonjena bo Venera rojenim od 5. do 11. 1. VI IN DRUGI: Pokažite več prijaznosti do bližnjih, marsikoga boste raz- veselili. Ugodna dneva bosta torek in sredi.

VODNAR (20.1.-18.2.)

— VI IN DELO: To je vaš teden. Nebo vam je izredno naklo- njeno. Prevladovala bosta do- bro razpoloženje in odlično počutje. Z lahkoto boste kos ciljem, ki ste si jih zastavili. Teden je precej primeren za nove pobude in načrte. Sredi tedna vas bo razveselila dobra novica. Kritičen bo le ponedel- lje. VI IN DRUGI: Ne pozabi- te na to, kar ste obljubili dragi osebi. Ugodna dneva bosta sredi in četrtek.

RIBI (19.2.-20.3.)

— VI IN DELO: Zvez- de vam bodo v po- moč tako pri vsa- kodnevem delu kot v osebnem življenju. Mar- sikaj boste uspešno uredili in našli celo čas za potreben od- dih. Nedelja in ponedeljek vam ne bosta naklonjena. Iz- koristite predvsem drugo po- lovico tedna za najpomemb- nejše opravke. VI IN DRUGI: V srčnih zadevah lahko kaj zaškripi; posvetite več časa ljubljeni osebi! Ugodna dneva bosta petek in sobota.

Pisava odkriva našo notranjost

Ureja: SIMON BORUT POGAČNIK

GRAFOLOGIJA NA SODIŠČU (2. del)

Zadnjič smo poskušali pogledati v tehnike piscev anonimnih pisem. Obravnavati moramo še nekaj posebnosti:

— pišejo s peresi ali nalivnimi peresi, čeravno teh že leta ne uporabljajo; vedo namreč, da z njimi skoraj ne znajo več pisati in na ta način lahko marsikaj skrijejo;

— pišejo, kot da piše oseba drugega spola; — namenoma uporabljajo razne zastoje, retuše in odebelitve na mestih, ki niso za to običajna, samo da bi preslepili naslovnik in seveda ka- sneje preiskovalne organe;

— odpošljejo pismo iz kraja, kjer sami niso bili (alibi) preko prijatelja ali znanca, ki tja morda potuje;

— podpišejo se s tujim priimkom in imenom ali z imenom osebe, ki bi jo radi predstavili kot krivca namesto sebe.

Anonimna pisma seveda niso vedno napisana, pogosto avtorji nalepijo črke, ki so jih izrezali iz revij in časopisov. Ta metoda je še nevarnejša zaradi prstnih odtisov in jo morajo izvajati v ro- kavcih, kar jo precej otežuje. Zato je pisava še vedno priljubljeno sredstvo. Pri tem seveda tudi ne gre zanemariti pisalnih strojev, kar spet ni prepričljivo, saj je dandanes mogoče ugotoviti, s katerim pisalnim strojem je bilo neko pismo na- tipkano, kako star je in kakšne posebnosti ima.

Če je torej pismo ročno napisano in sumimo določen krog ljudi, potem napišemo tekst, ki je seveda drugačen od anonimke, vendar vsebuje vse tiste črke in povezave med njimi, ki jih po- trebujemo za analizo. Takšen tekst napišejo osumljenci pred preiskovalnim sodnikom ali uradno osebo, dva do trikrat ali celo večkrat, če je tekst zelo kratek. Osumljenec ne sme videti spornega teksta. Dvajset minut kasneje postopek

ponovimo tako, da osumljenec tudi prvih primer- kov ne more videti in jih eventualno posnemati.

Preiskovalec takšno gradivo zbere in posre- duje izvedencu. Ta najprej izloči primerke, ki se nikakor ne skladajo s pisavo v anonimki, na osnovi nekaterih konstant v pisavi, ki so vedno prisotne. Tudi pri izredno uspelem ponarejanju lastne pisave ostajajo določene konstante, ki jih ni mogoče spremeniti ali to uspe le v redkih primerih.

Ko se krog zoži, izvedenec išče čimveč kon- stant in čim manj spremenljivk. Lahko med osumljenci sploh ni bilo pisca anonimke. To se večkrat dogaja.

V prejšnjem članku sem omenil ansambel, ki je dobival anonimke in vsi so menili, da je pisec eden izmed članov. Pokazalo se je, da je pisec bila mati neke igralko, ki ni bila zadovoljna s hčerino odločitvijo, da postane igralka. Življenje je pogosto pestrejšo, kot si lahko predstavljamo.

Posebno pozornost moramo v sodnih postop- kih nakloniti tudi podpisom ali tekstom, ki so bili pisani v manjši meri prištevnosti, denimo po uživanju zdravil (pomirjeval, uspaval, poživil) ali pijač in mamil. Važen je tudi položaj, v katerem je kdo pisal: leže, stoje, z listom na kolenu, nogi ali na hrbtu nekoga drugega. Pomembna je pod- laga, eventualna uporaba črtila in podobno.

Pomembni so tudi razni dodatki ali dostavki, predvsem ko povsem spremenijo smisel napisa- nega. Včasih je zato pomembna celo vejica... Vse te podrobnosti moramo obravnavati, kot da gre za desetine besed, le da imamo na razpolago skromen maneverski prostor. Včasih je pomemb- na samo ničla: k znesku ali med ničle je nekdo vpisal še eno ali dve in tako »svoj« denar pode- setoril ali postoteril...

(se nadaljuje)

KUPON

za grafološko analizo ali pojasnila Simona Boruta Pogačnika

sigla:

Primorski dnevnik, 16. oktobra 1988

KRIŽANKA

(lako)

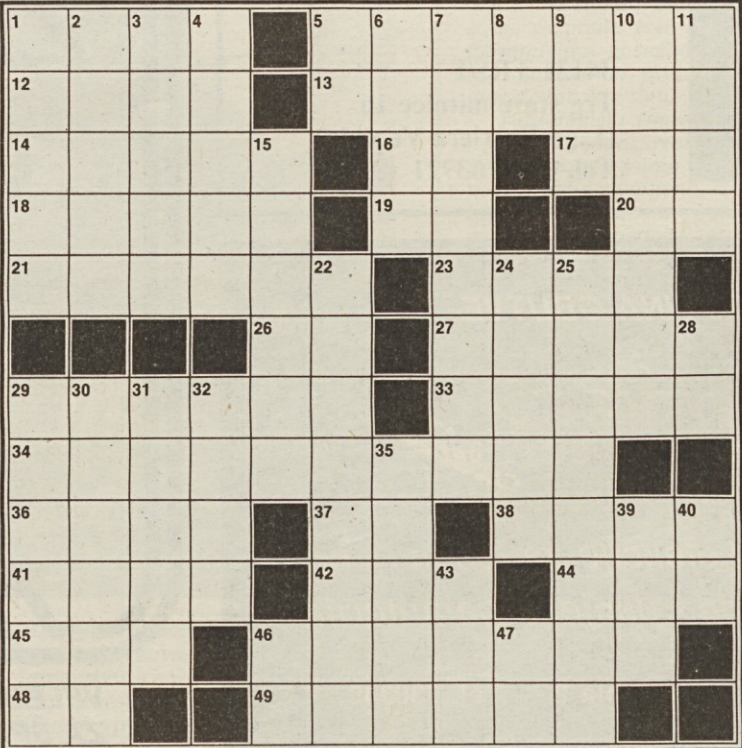
VODORAVNO: 1. žensko osebno ime, 5. mes- to v Prekmurju, 12. ime Stravinskega, 13. nekdan- ji novec, 14. ujetniško taborišče, 16. opomba (okr.), 17. igralka Begović, 18. grška boginja mladosti, 19. avt. oznaka Sondria, 20. Danska, 21. priroda, 23. pokrit prostor, podoben balkonu, 26. arabski žrebec, 27. francoski pisatelj Zola, 29. ita- lijanski pesnik, dekadent (Giambattista), 33. v strg. mitologiji junak, sin tebankskega kralja Laja, 34. prebivalka ZDA, 36. rod, pleme, 37. sto kvad-

ratnih metrov, 38. francoski romanopisec (Clau- de), 41. kopno obdano z morjem, 42. sukanec, 44. ime pisatelja Andrića, 45. skala, 46. majhna ska- la, 48. oranje, 49. priprave za tesanje.

NAVPIČNO: 1. it. nogometni državni prvak, 2. žensko osebno ime, 3. tuje moško ime, 4. turistič- na »pulska zanimivost«, 5. Lovro Kuhar, 6. ime italijanskega popevkarja Ramazzottija, 7. eden največjih francoskih državnikov (Bonaparte), 8. Dušan Jovanović, 9. ime našega pesnika Mermo- lje, 10. divjaki, surovi, kulturi sovražni barbari, 11. žganje, vrsta vzhod- njaških likerjev, navadno iz riža, 15. rani ravnine, vršine, 22. prebivalke Atike, 24. izobrazba, 25. naša ...osmica, 28. velika pripovedna pesnitev, 29. domovina Saidia Aouite, 30. neprofesionallec, 31. delovno področje, ob- močje, 32. azijska država, 35. predsednik Kostarike, Nobelov nagrajenec za mir, 39. prva žena, 40. avt. oznaka Turina, 43. pod, 46. avt. oznaka Spli- ta, 47. Ivan Lendl.

REŠITEV

ca, 48. or, 49. tesala. 44. Ivo, 45. ker, 46. skali- Aneh, 41. otok, 42. nit, ka, 36. rasa, 37. at, 38. 33. Odlip, 34. American- at, 27. Emile, 29. Martin, 21. narava, 23. joza, 26. Atena, 19. SO, 20. DK, ger, 16. op, 17. Ena, 18. Igor, 13. kraja, 14. la- 1. Mara, 5. Lendava, 12. SAMO VODORAVNO:

Zopet poudarek na ženski eleganci

Moda je moda in tudi tisti, ki pravijo, da se je ne držijo, ji morajo hote ali nehote slediti.

In kaj bomo nosili letos jeseni in pozimi? Izložbe so polne, izbira je velika - toda kako in za kaj se bomo odločili?

Jesen in zima prinašata vedno temne barve in njihove barvne odtenke. Tudi za letošnji dve sezoni bo tako. Prevladujejo črna, rjava ter siva barva v vseh številnih odtenkih; v modi pa so tudi rdeča, temnordeča in vijoličasta barva.

Izbira je bogata; na nas je, za katero barvno kombinacijo se bomo odločili. Pišemo odločili, ker veljajo skorajda vse barve s svojimi odtenki tudi za moško garderobo.

In kratka, minikrila? Ta se bodo preko zime umaknila daljšim krilom in hlačam. Predvsem hlače bodo letošnjo jesen in zimo eden glavnih delov naše garderobe. Klasično krojene ženske hlače so se umaknile mehko in bogato krojenim hlačam, ki so ozke v pasu in se zožujejo le še proti stopalom, ker so sicer kar precej ohlapne, če že ne nabrane.

V jesenski in zimski garderobi so tudi spet aktualne pelerine, ki jih bodo ženske nosile ogrnjene preko kostimov, v zimskem času pa preko plaščev.

Kroji jopičev in plaščev so kar vidno spremenjeni. Močno poudarjena ramena so se umaknila zmernejše podloženim rokavom, ki zahtevajo tudi sicer bolj oprijete jopiče, bluze, krila, obleke.

Tkanine so v različnih vzorcih, ki se lahko med seboj tudi mešajo. Kombinacija vzorčastih in črtastih tkanin ali kariranih in turških vzorcev je v novi modi nekaj povsem normalnega.

Krzneni plašči so večne sanje vseh žensk. In ker jih modni izvedenci vse bolj predpisujejo tudi za mlade, je povsem razumljivo, da so ta del ženske garderobe prilagodili raznim starostim, okusom in tudi denarnicam. Italijanski krznarji uživajo sloves odličnih izdelovalcev krzna in krznenih izdelkov. Posebno za mlade in manj petične dame so na razpolago tudi izredno okusni modeli iz sintetičnega krzna. Vsak-

do torej lahko izbira po svojem okusu in možnostih.

Ličenje obraza sledi modni temnejših barv in barvnih odtenkov. Pudri bodo svetlejših odtenkov, oči pa senčene z barvami, ki se bodo skladale z oblačili. Le rdečila za usta bodo močnejših barv in obvezno v soglasju z laki za nohte.

Ženska mora zopet pridobiti na svoji eleganci, je geslo modnih ustvarjalcev, ki nas želijo videti ljubke, dovolj vitke, nežnih oblik, vendar tudi takšne, da si nas je mogoče predstavljati v vsakdanu, v različnih poklicih in ob različnih priložnostih.

(n. l.)

KRZNARSTVO

**CUIR
CHIC**

TRŽIČ

Ul. Rosselli 73
Tel. 0481/74054

MAGAZINE

obleke - krila - hlače
srajce - kravate - kopalke
perilo - tekstilni izdelki
za dom in še...

UL. SV. FRANČIŠKA 22 - TRST - TEL. 741570
(pri Tržaški knjigarni)

**vergani
pelletterie**

TRST
Tel.: 767235
Trg sv. Jakoba 6

GALTRUCCO

NUDI

**NAJNOVEJŠO IZBIRO METRAŽNEGA BLAGA
ZA JESEN IN ZIMO**

GALTRUCCO — TRG GOLDONI 1 — TEL. 726890

Oglase
pripravil

publiest

oglasni
oddelek

telefon: (040) 7796688

nerymode

**ŽENSKA
OBLAČILA**

34131 TRST
Trg stare mitnice 16
(L.go Barriera Vecchia)
Tel. 040/763721

TRGOVINA OBUTVE

dierentina *collection*

nove modne kolekcije za jesen / zimo
čevlji - torbice - usnjena galanterija

TRST — Ul. Tarabocchia 2 — Tel. 730340

NOVA ODEDELKA
ZA OBUTEV IN PERILO

**JESENSKE IN
ZIMSKE NOVOSTI
OBLAČIL
ZA ŠPORT
IN PROSTI ČAS**

SPORT

VELEBLAGOVNICA
ZA ŠPORT

PRIX

250 m od mejnega
prehoda Fernetiči
Tel.: 213780

LE GIORNATE
DEL CINEMA
MUTO

Ob zaključku uspešnih Dnevov nemega filma v Pordenonu

Nem, a nikakor ne tih

Hollywoodska produkcija 1911-1920 Jugoslovanski nemi filmi Razstave in publikacije

PORDENON — Pozno ponoči, ko so se tudi zadnji obiskovalci Dnevov nemega filma porazgubili po hotelih, se nas je zbrala skupinica prijateljev in kolegov. Kljub nočni vlagi - bila je že ena po polnoči - smo stali pred marmornatim stopniščem Doma invalidov in se šli »pordenonske« kvize, skratka drug drugega smo spraševali, katere filme smo gledali na Dnevih leta 1982, lani, 1986. leta in tako dalje, dokler nas ni pregnala megla.

Bistvo filmskih festivalov je prav v tem, v peščici podatkov, ki ti ostanejo zapisani v spominu tudi potem, ko je manifestacija že mimo, ko si zložil tiskovine po predalih, kataloge na policah, fotografije pa v mape. Zato je bilo zame pravo presenečenje, ko sem sredi pordenonskega trga odkrila, kako so Dnevi neizbrisno vklesani v spominu slehernega obiskovalca. Nihče ni pozabil Sjöstromovega filma *The Wind*, nihče ni prezrl *The Big Parade*. Tudi drobnejših del - večkrat le nekajminutnih fragmentov - ni nihče pozabil, najbrž tudi zaradi briljantne klavirske spremljave Carla Moserja.

Tudi letošnje Dneve bomo lahko čez nekaj let strnili v peščico nepozabnih dogodkov. Leto 1988 bo tako ostalo zapisano kot leto čudežne najdbe Fordovega filma *Hell Bent*, kot leto filma *Way Down East* ter preimevanja neznane produkcije *Bolshevisme*. V spominu pa nam bodo ostali tudi Murnauov *Tabu*, Stillerjev *Vingarna* in Douglas Fairbanks v *When The Clouds Roll By*, ki mu pritiče lovorika najbolj zabavnega filma letošnjega programa.

Najbrž se bo kdo spomnil še kakšnega naslova, vendar že to ni malo, še posebno v primerjavi s kopico naslovov (do 12 ur projekcij na dan) zna-

nih in neznanih del, drobtinic filmske zgodovine in drugih dokumentov, ki v Pordenonu zadobijo sij arheološke najdbe.

Posamezni dogodki pa so seveda le sestavni del res impozantnega programa, ki je bil tudi letos na voljo številnim gostom. Rdeča nit 7. dnevov nemega filma je bila monografija, posvečena hollywoodski produkciji v letih 1911-1920. V ZDA bo namreč kmalu izšel seznam naslovov filmov, ki jih iz tistega obdobja hranijo, ali so jih kakorkoli zasledili, v arhivu AFI (American Film Institute). Prav ta pomembna izdaja je sugerirala Pordenončanom naslov letošnjih Dnevov in je obenem tudi predmet široke razprave, ki so jo v celoti objavili v katalogu - v resnici gre za bogato ilustrirano knjigo, ki sta jo za založnika Edizioni Biblioteca dell'Immagine uredila Paolo Cherchi Usai in Lorenzo Codelli - *Sulla via di Hollywood 1911-1920*.

Prav v katalogu lahko zasledimo nekaj zanimivih podatkov o filmih, ki smo jih gledali v Pordenonu (od *Hu-moresque* Franka Borzagea do *Sold for Marriage* Williama C. Cabanna, ki spada v »podzvrst« hollywoodskih filmov na sovjetsko tematiko, saj na izredno folkloristični način opisujejo bedno življenje in slabe običaje nasil-

nih kozakov), podrobne obravnave pa so bile deležne programske politike posameznih hollywoodskih producentov. Tudi posebna izdaja revije Griffithiana, ki je tokrat posvečena filmski umetnosti režiserja Mauricea Tourneura, bo znatno pripomogla k širjenju podrobnih in novih kritičnih zapisov o letošnjih filmih.

Pordenonski Dnevi so namreč prej študijski dnevi kot običajni filmski festival in so si najbrž prav zaradi tega utrdili svoj zavidljiv položaj v neskončni panorami filmskih manifestacij. Zasluga gre seveda organizatorjem - skupini prijaznih »fanatikov« kinoteke Cinemazero iz Pordenona in Furlanske kinoteke iz Humina, ki lahko računa na neprecenljivo sodelovanje res enkratnega tajništva - ki so se že po prvi prireditvi otrsli provincialne otroposti in se pogumno vključili med festivalske velikane. Poudarjanje dejanskih razsežnosti in mednarodnega pomena pordenonskih Dnevov najbrž ni odvečno, saj nanje radi pozabljamo, morda ker so nam zemljepisno prebližju. »Nemo propheta in patria« nas učijo latinski modrijani in to pravilo žal velja tudi za navdušence iz Pordenona. Še dan pred odhodom smo vsi podpisali peticijo, naj pristojne javne uprave omogočijo pordenonsko prireditve prihodnjega leta in to se mi zdi za organizatorje Dnevov povsem neupravičeno poniževanje. Kako je vendar mogoče, da mora nekaj sto med najbolj kotiranimi filmskimi izvedenci prosjati za obstoj manifestacije, ki jo Pordenonu - in širše FJK - zavida svet? Mar se je po sedmih letih res tako težko sprijazniti z dejstvom, da se lahko tudi v manjšem in sorazmerno odročnem mestu (pomislite na goste iz Londona ali New Yorka) razvije res pomembno dogajanje?

Na slikah (v smeri urinih kazalcev): Lillian Gish v revnem kostumu Anne Moore, naivnega podeželskega dekleta Griffithovega filma *Way Down East* (1920); jugoslovanski komik Ika Konfino v filmu Aleksandra Čerepova *Nesrečni Buki* (1932); učna leta mojstra Johna Forda v nemem vesternu *Hell Bent* (1918); ljubezen lovca na bisere v »tropskem« filmu Friedricha Wilhelma Murnaua *Tabu* (1931)

Stran napisala in uredila
EVA FORNAZARIČ

Velik uspeh je žel tudi laboratorij za prepoznavanje »pozabljenih« kolotov

Učna leta izumitelja vesterna

PORDENON — Filmska umetnost je sorazmerno mlada (90 let res ni veliko), žal pa je večkrat lažje najti petsto let stare pergame kot pa film, ki so ga posneli pred sedemdesetimi leti. Prav zaradi tega moramo pordenonskim Dnevom priznati tudi pomembno vlogo, ki jih odigrajo na tem področju.

Kustosi kinotek in zbiralci arhivskega materiala izkoriščajo namreč priložnost res mednarodnega srečanja v Furlanski nižini, da s svojih najbolj skritih polic potegnejo na dan še nekatalogirana dela, metre »footage« neznanih filmov, o katerih ne poznamo ne avtorja ne igralcev, drobce celuloidnega traku, ki sami na sebi ne pomenijo nič, lahko pa so prav tisti centimetri, ki manjkajo ameriški kopiji tega ali onega filma. Pordenon zadobi tako še dodatno razsežnost, saj gre za laboratorij, ki je dostopen vsem, predvsem pa je koristen vsem.

Velikemu uspehu letošnjih Dnevov pa je vsekakor ime *Hell Bent*. Gre za vestern, ki ga je leta 1918 režiral Jack (kasnejši John) Ford. Film je bil dolga leta zapisan na seznamu izgubljenih del, naključje pa je nanoslo, da so organizatorji Dnevov obiskali tudi praško kinoteko, kjer hranijo mnogo nemih biserov in odkrili, da so na kinotečnih seznamih imeli tudi kolote Fordovega vesterna, v katerem nastopa v glavni vlogi »Cheyenne« Harryja znani filmski kavbojec (in predhodnik Johna Waynea) Harry Carey. *Hell Bent* je dejansko vaja iz snemanja vesternov, Ford pa je tudi kot »vajenec« pokazal, da je bil rojen filmski mojster.

V Pordenonu se je tudi srečno zaključila triletna avantura filma neznane izvora, ki je na Dneve pripotoval z naslovom *Bolshe-*

visme, a se je v bruseljsko kinoteko vrnil z »rodovnikom«. Skupina filmskih izvedencev ga je namreč prepoznala in mu prisodila naslov *Karousel smrti oz. Človeštvo v okovih*, v režiji Williama Karfiola (režiserja, ki je prvi približal filmu Alfreda Hitchcocka). Film so

posneli 1922. leta v Berlinu, v njem pa je igrala Olga Tšechova. To, da je v njem govor o izgnanstvu sovjetskih aristokratov je najbrž sedaj stranskega pomena. Kinofili so trčili kozarce in vpisali »novorojenčka« v velike matične knjige svojih kinotek.

V kraljestvu filmov jugoslovanskih gostov

PORDENON — Že nekaj let so se v Pordenonu pripravljali na monografski poklon jugoslovanskemu nememu filmu, vendar so načrt izpeljali šele letos. Objektivne težave pri izbiranju materialov ter pri usklajevanju načrtov in ciljev jugoslovanskih kinotek, ki so sodelovale s pordenonskimi organizatorji, so se razpršile šele ob odprtju razstave, posvečene fotografskim dosežkom Karola Grossmanna in bratov Manaki ter prvim korakom kinematografije na jugoslovanskih tleh.

Pordenonski Dnevi so bili res edinstvena priložnost, da se jugoslovanski film postavi v izložbo, vendar ne morem mimo ugotovitve, da je bila ta priložnost deloma zamujena, čeprav je treba priznati, da je bil to prvi poskus in je najbrž služil tudi kot odskočna deska za bodoče retrospektive ali monografske razstave.

Material, ki ga hranijo jugoslovanske kinoteke je vendar pravo bogastvo, zato ga je treba primerno ovrednotiti in ga seveda tudi primerno predstaviti. Pordenonska razstava je vzbudila veliko zanimanja med obiskovalci, filmski program pa ni bil deležen enake pozornosti. Naj si bo zaradi urnika (prve popoldanske ure), naj si bo zaradi pretežno dokumentarnega materiala, ki zanima običajno le ožji krog gledalcev, program, posvečen nememu jugoslovanskemu filmu je zaživel le v ponedeljek, ko so v večernih urah predstavili tri kratke Grossmannove filme, izbor Manakijevih filmskih dokumentov ter Popovičev film *Z vero v Boga*.

Pordenonska izkušnja pa je kljub vsemu izredno pozitivna, saj nudi jugoslovanskim filmskim delavcem, ki se ukvarjajo z obdobjem nemega filma, možnost, da izoblikujejo nove »reklamne« strategije. Na tej poti so izredno pomembne tudi strokovne publikacije, kot je elegantna - predvsem pa izčrpna - izdaja ljubljanskega Filmskega muzeja *V kraljestvu filma*.

Namizni tenis: ženska A liga

Tesen poraz krasovk v prvem kolu

VERONA — Krasovim namiznoteniškim igralkam v prvem kolu italijanske ženske A lige za las ni uspelo prvovrstno presenečenje. Že v uvodnem kolu so namreč igrice v Veroni proti lanskim državnim prvakinjam in tesno izgubile s 3:4.

Odlična je bila predvsem Batiničeva, ki je osvojila dve zmagi in še točko v dvojicah.

SURGELATI VERONA - KRAS GLOBTRADE 4:3
Busnardo - Milič 2:0; Donda - Batinič 0:2; Zampini - Obad 2:0; Zampini, Donda - Batinič, Milič 0:2; Busnardo - Batinič 1:2; Zampini - Milič 2:0; Donda - Obad 2:0.

Uspešno pa so startali krasovci v C ligi. V gosteh so namreč s 5:1 premagali ekipo Calta.

Nogomet: v italijanski A ligi Brez... derbija kola Prvak Milan v Pescari

Današnje drugo kolo prve italijanske nogometne lige bo prav gotovo zanimivo iz več razlogov. Prvi je nemara ta, da ne bo niti enega srečanja, ki ga v športnem žargonu imenujemo »derbi kola«. Tako bo zanimanje porazdeljeno po prav vseh osmih igriščih A lige, zanima pa nas, kateri tekmi bo npr. dala prednost popularna oddaja »Tutto il calcio minuto per minuto«.

Državni prvak Milan bo igral v Pescari in seveda računa na obe točki, zanimivo pa je, da je pred kratkim Gullit izjavil, da je pripravljen tudi sesti na klopi za rezervne igralce, ko pa njegovi klubski tovariši igrajo tako dobro. Nasprotnikov trener Galeone je napovedal, da bo Pescara igrala napadalno.

Negotovi Napoli bo igral v Lecceju in mu bo verjetno zadostoval neodločen izid, Bologna pa bo igrala doma proti »čudežni« Romi, ki je v sredo napovedala svoj preporod.

Inter in Juventus bosta skušala iz domačih tekem proti Pisi oziroma Ceseni iztržiti čimveč, prav tako tudi Sampdoria proti Comu.

Tekme se bodo s to nedeljo pričele ob 14.30. **DANAŠNJI SPORED (ob 14.30):** Atalanta - Verona; Bologna - Roma; Fiorentina - Ascoli; Inter - Pisa; Juventus - Cesena; Lazio - Torino; Lecce - Napoli; Pescara - Milan; Sampdoria - Como.

Nogomet: italijanska C-1 liga Triestina danes doma proti nevarnemu Pratu

Danes bo na sporedu v Trstu derbi kola italijanske C-1 lige. Triestina in Prato se namreč nahajata na vrhu lestvice, čeprav v številni družbi. Prvenstvo je kar se da odprto, Lombardovi varovanci pa so ambiciozni in lahko pripravijo kako presenečenje. Vsekakor bodo danes startali na zmago, čeprav se dobro zavedajo, da ne bo lahko. Nastopili bodo v standardni postavi, Tržačanom pa se je še dokončno priključil vratar Rino Gandini, ki je bil dalj časa poškodovan in izključen.

Po drugi strani pa je Prato (za to konkurenco) solidna ekipa, čeprav ima le enega res solidnega nogometaša: libera Galbatiija, ki je igral vrsto prvenstev v A ligi.

Enajsterica iz Toskane je na tujem dosegla že mnogo točk, njena značilnost pa so učinkoviti protinapadi in dobra obrambna igra.

Od ostalih tekem bi omenili »derbi bivših zvezd« med Vincenzo in Mantovo, tekmo med Lucchesejem in Derthono in morda še kakšno.

Morda se bo po tem kolu vrh lestvice malo »sčistil« in ne bo več take gneče.

DANAŠNJI SPORED (ob 14.30): Vicenza - Mantova; Lucchese - Derthona; Montevarchi - Spezia; Pro Livorno - Reggiana; Spal - Carrarese; Trento - Modena; Triestina - Prato; Venezia Mestre - Arezzo; Virescit - Centese.

Nogomet: v B ligi Težko gostovanje Udineseja v Cremoni

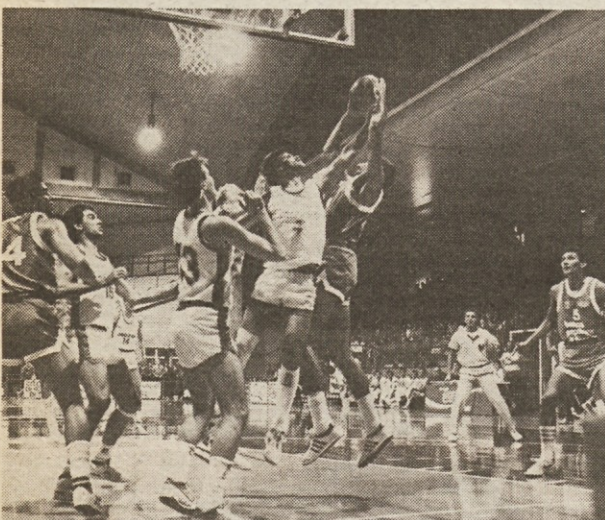
Za Udinese predstavlja današnje gostovanje v Cremoni pomemben mejnik. Pokazalo bo, ali lahko Videmčani res računajo na povratek v A ligo, za katerega letos (kot že lani) niso štedili z denarjem. Negotov začetek je znova postavil pod vprašaj realno moč ekipe. Cremonese bo marsikaj razgalil. V dosedanjih petih nastopih je dvakrat zmagal, trikrat pa igral neodločeno, Udinese pa je ob eni zmagi dosegel tri delitve točk, a je tudi doživel poraz.

Kaže, da bodo Videmčani ubrali strogo obrambno igrjo, če vemo, da bo Galparoli zamenjal Branco. Namesto diskvalificiranega Storgata bo prvič le-tos igral Susi.

DANAŠNJI SPORED (OB 14.30)

Avellino - Cosenza; Barletta - Reggina; Catanzaro - Bari; Cremonese - Udinese; Licata - Piacenza; Messina - Ancona; Monza - Brescia; Padova - Empoli; Sambenedettese - Parma; Tarranto - Genoa.

Jadranovi košarkarji danes (17.30) v Padovi

Jadranovi košarkarji bodo danes ob 17.30 v 3. kolu košarkarskega prvenstva B-2 lige igrali v Padovi proti moštvu Petrance. Naloga naših fanov (na sliki med tekmo s Faenzo) gotovo ne bo lahka

V košarkarski B-1 ligi Stefanel doma proti Rangeru

Stefanel se drevi vrača v tržaško športno palačo kot vodilni na lestvici košarkarske B-1 lige, dasiravno v družbi treh drugih peterk. Proti nevarnemu Rangeru bo skoraj zanesljivo manjkal mladi Bianchi, ki je lani igral prav v Vareseju. V nedeljo je ta igralec v Ragusi staknil zvin gležnja. Za Rangers igra tudi veteran Della Fiori, ki je na tej ravni še zelo nevaren.

DANAŠNJI SPORED (OB 17.30): Faciba - Roseto; Ferrara - Docksteps; Campobasso - Imola; Rieti - Elettrolux Pordenon; Sassari - Ragusa; Conad Siena - Cuki Mestre; Trapani - Inalca Modena.

Divarese gladko premagal Benetton

V anticipirani tekmi 1. kola italijanske košarkarske A-1 lige je sinoči Divarese iz Vareseja s 94:85 (46:45) premagal Benetton iz Trevisa. Najboljši strelec pri domačinih je bil Thompson (27 točk), pri gostih pa Iacopini (31).

Moštvo Wiwa Vismara iz Cantuja je včeraj zamenjalo poškodovanega Američana Kenta Bensona z Rickijem Gallom.

OSTALI DANAŠNJI SPORED (17.30): Snaidero Caserta - Phonola Rim; Arimo Bologna - Allibert Livorno; Enichem Livorno - Knorr Bologna; Ipfim Turin - Vismara Cantù; C. Riunite Reggio Emilia - Philips Milan; Hitachi Benetke - Scavolini Pesaro; Alno Fabriano - Napoli Basket.

Nogomet: v prijateljski trening tekmi Presenečenje v Mariboru

Maribor - Jugoslavija 1:1 (0:0)

MARIBOR — Če sodimo po včerajšnji prijateljski trening tekmi jugoslovanske reprezentance v Mariboru, kjer so »plavi« igrali proti domači ekipi le neodločeno 1:1 (0:0), je na dlani, da bo v sredo Osimove varovance na kvalifikacijskem srečanju za SP proti Škotski, čakala izredno težka naloga.

Jugoslovanski nogometaši so namreč igrali izredno slabo. Prvi so celo povedli Mariborčani z Žurmanom v 49. min. iz enajstmetrovke. 12 minut kasneje pa je izenačil Stojković.

Jugoslavija je včeraj igrala z naslednjo postavbo: Ivković (Omerović), Stanjoković, Spasić, Ktanec, Šabanadžović, Brnović, Stojković, Jurić, Šuker (Mijatović), Janković, Bokšić. Na tem srečanju niso nastopili nogometaši, ki igrajo v tujini.

Dirka po Lombardiji: zmaga Francoza Motteta

MILAN — Francoski kolesar Charly Mottet je premočno osvojil dirko po Lombardiji. Sam Mottet je po zmagi

dejal: »Bila je to najlepša zmaga v moji karieri.«

Francoski kolesar je namreč sam privozil na cilj, drugouvrščeni, Italijan Gianni Bugno pa je zaostal za 1'40". **VRSTNI RED:** Mottet (Fr.), ki je prevozil 260 km v 6.49'05" s poprečno hitrostjo 38,134 km na uro; 2. Bugno (šp.) po 1'40"; 3. Lejarreta (Sp.) po 1'45"; 4. Roosen (Bel.) po 3'30"; 5. Rominger (Švi.); 6. Rota (It.); 7. Baronchelli (It.); 8. Cassani (It.); 9. Chiappucci (It.) po 8'30"; 10. Gayant (Fr.) ... 16. Fondriest (It.) po 8'52".

Tenis: Živojinović v finalu v Sydneyu

SYDNEY — Jugoslovan Slobodan Živojinović se je uvrstil v finale mednarodnega teniškega turnirja v Sydneyu, s tem da je v polfinalu premagal Andresa Gomeza iz Ekvadorja s 6:4, 6:2.

Živojinović se bo v finalu spoprijel z Američanom Richardom Matuszewskim, ki je v polfinalu poskrbel za veliko presenečenje z zmago nad rojakom Timom Mayottejem s 7:6, 6:4.

Po 2. kolu odbojcarskega pokala FJK

Tri naše šesterke že kvalificirane

SKUPINA A

VIRTUS - SLOGA KOIMPEX 0:3 (3:15, 8:15, 13:15)

SLOGA KOIMPEX: Drnovšček, Fabrizi, Grgič, Križmančič, L. in N. Lupinc, Maruccelli, Milković, Mijot, Sosič, Škerk, Ukmak.

V drugem kolu deželnega pokala so slogošice premagale tržaškega četrtoligaša in se tako tudi že uvrstile v naslednje kolo, saj morajo v izločilnem delu igrati samo še proti Kontovelkam, napredujeta pa prvi dve ekipi iz vsake skupine. Sloga Koimpex je skozi vsoto tekmo gospodarila na igrišču in bila stalno v absolutni premoči. Sorazmerno visoko število točk, ki jih je Virtus osvojil v tretjem nizu, ne sme varati, saj je bila vsestransko boljša priprava naše ekipe stalno razvidna in igralke so v bistvu opravile le dober trening pred bližajočim se prvenstvom. (INKA)

SKUPINA B

FINCANTIERI - SOKOL INDULES 0:3 (5:15, 5:15, 8:15)

SOKOL INDULES: Ušaj, Radetič, L. in T. Masten, Žbogar, Kralj, Legiša, Škrk.

Na drugi tekmi za deželni pokal je Sokol stopil na igrišče v okrnjeni postavi. Zaradi drugih obveznosti sta namreč bili odsotni podajalci Pertotova in Stoperjeva, tako da sta prevzeli v roke režijo igre Legiševa in Kraljeva. Čeprav v neobičajni postavi, je Sokol suvereno premagal nasprotnika, ki bo v letošnji sezoni nastopal v prvenstvu D lige. Tekma sama ni bila posebno privlačna. To potrjuje tudi trajanje tekme, ki se je končala v pičlih petdesetih minutah. Sokolovke so namreč z dobrimi servisi in z ostrim napadom onemogočile igro nasprotnic, ki so v treh setih zbrale le 18 točk. Sokol Indules si je s to zmago zagotovil napredovanje v nadaljnji del deželnega pokala, čeprav bo o končni uvrstitvi v B skupini odločal derbi z Agorestom v Sovodnjah. (T. M.)

PIERIS - AGOREST 1:3

AGOREST: Zavadlal, Visintin, Cotič, Klemše, Roner, Peterin, Marassi, Černe, Luvisutti, Primožič, Cernic.

Srečanje v Pierisu med dvema ekipama, ki si že vrsto let stojita nasproti, je bilo kakovostno na višini C-2 lige. Sprejem, servis in napad sta ekipi izvajali z malo napakami, tako da sta sodnika imela lahek posel. Samo prvi set je pokazal popolno nadvlado Agoresta. (T. R.)

LESTVICA SKUPINE B: Sokol Indules in Agorest 4, Pieri in Fincantieri 0.

PRIHODNJE KOLO (22. 10.): Kontovel Electronic Shop - Sloga Koimpex; Breg Agrar - Virtus.

V prijateljski tekmi Krasovci dobri

PARTIZAN - KRAS TRIMAC 34:28 (15:14)

KRAS: Klinc, Sosič 9, Fonda, Gruden 1, Milič 1, Grilanc 2, Oberdan, Kozlovich 2, Raseni 5, Race, Sardoč 5, Piciga.

Po težko pričakovanem napredovanju v C ligo imajo sedaj Krasovci razlog več, da intenzivno trenirajo in nadaljujejo s serijo predprvenstvenih trening tekem. Le na tak način bodo dosegli zadovoljivo formo pred začetkom prvenstva. Že na tekmi v Sežani proti Partizanu, ki je letos močno okrepil svoje vrste, pa je bilo razvidno, da ni nevarnosti, da bi naši rokometarji v C ligi pustili slab vtis, običajli na dnu lestvice ali kaj podobnega. Lazarjevi varovanci so se namreč popolnoma enakovredno borili s Sežanci, nekajkrat pa so prešli v vodstvo tudi za več golov. Na žalost pa so v zadnjih minutah popustili koncentracijo in z naivnimi napakami zapravili kar so dobrega naredili med tekmo.

Zadnji mesec treningov pred pričetkom prvenstva bodo sedaj krasovci namenili predvsem uigravanju celotne ekipe in popravljanju napak, ki so prišle na dan na zadnjih tekmah. Na treningih bo še veliko časa namenjenega fizični kondiciji, ki je v športu kakršen je rokomet bistvene važnosti. (Pjotr)

Odbojka: v sinočnji 4. pokalni tekmi

Odlična igra borovk

Bor - Albatros TV 3:0 (16:14, 15:10, 15:3)

BOR: Nacinovi, Maver, Vidali, Grbec, Foraus, D'Ambrogio, Fučka, Visentin, Sancin, Brazzani, Vitez, Superina.

Borove odbojkarice so v sinočnjem 1. povratnem kolu tekmoovanja za italijanski pokal postregle še z enim nadvse prepričljivim nastopom, ki se je povsem zaslužen končal z gladko zmago. Plave so sinočnjega nasprotnika že premagale sredi Trevisa, a tokrat je bil njihov uspeh še bolj nesporen in v zadnjih dveh nizih so zaigrale res odlično.

Začetek ni obetala tako lahkega razpleta, saj je Albatros že vodil s 6:0. Sploh je bil v prvem nizu sprejem borovk zelo slab, saj so nasprotnicam prepustile kar osem neposrednih točk na servisu in je res presenetljivo, da jim je ta niz sploh uspelo dobiti, za kar se imajo zahvaliti tudi napakam nasprotnic v končnici niza. Nato pa so

se naše igrice razigrale. Borovke so odlično servirale, zelo dobro pa so igrale tudi v obrambi, tako da so nasprotnice resnično nadigrale in jih povsem zmedle.

Zmaga plavih proti neposrednemu tekmeču v bližnji C-1 ligi je pomembna, ker še bolj utrjuje njihovo samozavest, hkrati pa so si že zagotovile najmanj tretje mesto v svoji pokalni kvalifikacijski skupini.

UNDER 18 ŽENSKO

Agorest - Farra 1:3 (7:15, 15:3, 5:15, 10:15)

AGOREST: Krašček, Maša in Magda Braini, Florenin, Fajt, Kuzmin, Zavadlav, Peterin, Rinelli.

Prinčičeve varovanke so na domačih tleh nerodno klonile pred šesterki iz Farre. V delno opravičilo za res slabo igro je odsotnost zaradi bolezni treh standardnih igralk. Kljub temu pa bi lahko z boljšo igro naše vseeno slavile zmago.

Košarka: turnir v organizaciji ŠD Breg

V obeh tekmah zmaga izkušenejših

Sinoči sta bila v Dolini polfinalni tekmi košarkarskega turnirja v organizaciji ŠD Breg.

Po predvidevanju sta zmagali članski vrsti Brega Adriatherm in Cicibone, ki se bosta tudi danes spoprijeli v velikem finalu.

Breg Adriatherm - Bor (mladinci) 106:72 (54:40)

BREG ADRIATHERM: Kovačič 10 (0:1), Canciani 6 (0:1), Bandi, Corbatti 9 (5:5), Maver 13 (1:1), Pisani 8 (0:5), R. Žerjal 10 (2:2), Mezzavilla 18 (6:7), Furlan 18, Barini 13 (5:9), B. Žerjal 1 (1:2). BOR MLADINCI: Guicciardi 4 (4:4), Kocman 11 (1:4), Cupin 9 (5:6), Krasna 4 (2:5), Škrk 22 (7:10), Pertot 4, Paulina 4 (0:2), Bajc 7 (3:3), Smotlak 5 (1:4).

3 TOČKE: Kocman 2, Škrk 1. Brežani so si zmago in seveda nastop v današnjem finalu za 1. mesto

prislužili predvsem z izkušnostjo. Borovi mladinci namreč niso igrali slabo, bili pa so v velikih težavah proti starejšim in prekaljenim Brežanom, ki so si že v prvem polčasu priigrali zanesljivo prednost.

Svoje vodstvo so v nadaljevanju še večali in zmagali brez težav.

V Bregovih vrstah so na splošno vsi zadovoljili, pri borovcih pa se je predvsem v napadu izkazal Škrk.

Cicibona - Santos (mladinci) 103:81 (51:34)

CICIBONA: Simonič, Kovačič 8, Perčič 4, Jogan 26 (2:5), Volk 14 (2:2), Smotlak 17 (4:8), Š. Semen 15 (1:3), Lipopolis 10 (4:4), A. Semen, Gregori 5 (3:3).

V drugem sinočnjem polfinalnem srečanju se je v bistvu ponovila ista slika kot na prvi tekmi. Izkušenejši ci-

cibonaši so brez težav odpravili mladince Santosa.

Košarkarji Cicibone so začeli zelo zbrano in si takoj priigrali zanesljivo prednost, ki so jo nato v nadaljnjih minutah tudi strumno branili. Njihova premoč je bila očitna v vseh elementih igre, tako da jim tudi zelo postržovalni mladci nasprotniki niso mogli doživega.

Za igro je treba pohvaliti vse Cicibonine igralce, predvsem pa se je izkazal v napadu Jogan.

Danes bosta na vrsti finalni srečanja: 10.00: finale za 3. mesto

BOR (MLADINCI) - SANTOS (mladinci)

11.30: finale za 1. mesto

BREG - CICIBONA
Obe tekni bosta v dolinski telovadnici.

Cilj novoustanovljenega Nogometnega kluba Bor Pritegniti mestno mladino

V okviru Bora je bil ustanovljen Nogometni klub Bor, ki je v letošnji sezoni pričel z delovanjem. Ob na novo urejenem nogometnem igrišču na stadionu 1. maj smo predsednika NK Bor Borisa Krapeža povprašali o težavah in ciljih tega novega društva.

»Najprej moram povedati, da smo zelo zadovoljni, da nam je uspelo v sorazmerno kratkem času urediti vse osnovne probleme kot so formalna ustanovitev, registracija, igrišče, slačilnice, nabava športnih rekvizitov, dogovore s sponzorji, z nogometno federacijo in mnogo drugih, tako da so lahko naši malčki začeli s treningi in nato s prvenstvenimi tekmami. Zahvala za te prve uspehe gre mnogim, vsekakor vodstvom Bora in Zarje, še posebno pa trenerju Vojku Križmančiču in tehničnemu vodji Dariu Vremcu.«

Kako je pa z odzivom malčkov?

»Za sedaj je odziv zadovoljiv, saj se jih na treningih zbira že za dve ekipi cicibanov. Naš cilj je seveda doseči čim večje število tistih dečkov v središču mesta, ki obiskujejo osnovno in nižjo srednjo šolo, so pa vpisani v druga mestna društva in tako že v zgodnji mladosti izstopajo iz našega okolja. Naše možnosti so ugodne, saj je naš športni objekt lahko dosegljiv za otroke, obenem pa imamo možnost vadbe tudi v pokritih prostorih, kar je v mestu prava redkost. Potrebno bo še mnogo dela in potrpljenja, vendar smo prepričani, da bomo tako pritegnili še več doraščajočih otrok v okvir delovanja skupnega športnega centra v mestu.«

Na preurejenem igrišču na 1. maju Borovi cicibani že nekaj tednov igrajo redne prvenstvene tekme

Kakšni pa so nadaljnji načrti?

»Teh je še kar preveč, zato se bom omejil na tiste, ki so sedaj najnujnejši. V prvi vrsti pritegniti čim več malčkov. V drugi vrsti razširiti odbor društva in pritegniti k sodelovanju čim več staršev, kar bomo skušali opraviti ob bližnjem občnem zboru. Tretji problem je urediti športni objekt (igrišče), kar pa je povezano s prepotrebni materialnimi sredstvi; organizirati mednarodni turnir za dečke do 11. leta

starosti Alpe Adria - 4 ali 8 ekip v sklopu proslav za 120. obletnico slovenskega športa v Italiji. Prepričan pa sem, da bomo premagali marsikatero oviro, če bomo delali z zaviranimi rokami, kakor do sedaj in bomo lahko čez kako leto z zadovoljstvom opazovali množične mlade nogometaše, ki bodo redno zahajali na treninge in tekme, saj so tudi začetni športni rezultati zadovoljivi, kar je ob vsakem začetku zelo težko doseči.«

(S. L.)

Jadranje: sklepno dejanje letošnje »Barcolane«

Danes »Alpe-Adria Kermesse«

Danes bo na vrsti drugo in obenem sklepno dejanje letošnje »Barcolane«, vendar v obsegu, ki ni primerljiv z nedeljskim, ko so jadrnice dobesedno preplavile Tržaški zaliv. Zato pa glede tekmovalnosti ne bo nič manj privlačno: na »Alpe-Adria Kermesse« se bo pomerilo 12 najboljših jadrnic iz razredov »maxi«, »nič« in »eden« (Moro di Venezia in Elitano sta sicer nastop odpovedala), na »mach raceu« pa 12 jadrnic iz razredov II, III in IV. Prva dvanajsterica bo morala prepluti regatno polje v obliki trikotnika, ostali pa se bodo pomerili po sistemu Pokala Amerika, torej po dva naenkrat (glede na vremenske razmere se bodo odločili za trikotnik ali samo za pot do boje in nazaj). Jadrnice se bodo zbrale ob 9.15 pred dokom sv. Justa (idealno mesto za gledalce bo pomol Audace), tekmovalje pa se bo pričelo ob 10.30 za prvo dvanajsterico, a ob 10.50 za ostale. Regatno polje bo tri milje od obale.

Na Alpe-Adria Kermesse se bodo srečali: Uragan (Battiston), Rimini Rimini (Cori), Grimilde (Chiari), Non si sa mai (Pujatti), Verdone (Ricci), Aku Aku (Scardellato), Condor (Bucher), White Shadow (Drioli), Rainbow (Di Stefano), Ip-podromo di Montebello 2 (Augelli), Citation (Paoletti), Tretarturage (Zelko); na »mach raceu« pa bodo nastopili: II. kat.: Mojca (Valant), Bring me too (Salmaso), Fantasia (D'Adda), Anna (Cividin); III. kat.: Gen Mar (De Martis), Chi l'ha detto (Ridolfo), Lola (Michelazzi), Dolci follie (Bizjach); IV. kat.: Amaranta (Crivellaro), Pollicina (Polli), B.B. One (Rana), Feeling (Spangaro).

Znani so tudi uradni rezultati nedeljske regate, saj se je žirija ves teden pošteno mučila s prizivi in s spreminjanjem vrstnega reda. Med prvimi, ki smo jih že objavili, ni prišlo do sprememb, predstavniki Čupe in Sirene pa so se tako uvrstili (prva številka se nanaša na absolutno lestvico, druga pa na mesto v svoji kategoriji - teh je bilo 11):

64. Galeb (B. Guštin, Čupa) - 10. v 3. kategoriji; 87. Marianna (B. Škabar, Čupa) - 16. v 4. kat.; 106. Mister Blu (P. Milič, Čupa) - 21. v 2. kat.; 108. Kajtimar (D. Malalan, Čupa) - 21. v 4. kat.; 153. Atua (L. Boschin, Čupa) - 29. v 4. kat.; 159. Maja (C. Rolič, Čupa) - 24. v 3. kat.; 167. Chiaro di Luna (V. Ferfolja, Čupa) - 9. v 6. kat.; 173. Chicca (E. Frandolič, Čupa) - 29. v 3. kat.; 192. Queen Marika (R. Ferfoglija, Sirena) - 2. v 8. kat.; 212. Jura (V. Ressi, Čupa) - 44. v 4. kat.; 225. Teloh (D. Bensi, Čupa) - 2. v 7. kat.; 238. Chekky Cherry (E. Martelanc, Čupa) - 27. v 5. kat.; 243. New Life (O. Pertot, Čupa) - 33. v 1. kat.; 254. Amanda (R. Mistelli, Sirena) - 36. v 1. kat.; 265. Paradise (S. Antoni, Čupa) - 33. v 5. kat.; 272. Marika (S. Renko, Čupa) - 55. v 4. kat.; 299. Lepa Vida (K. Mezgec, Čupa) - 63. v 4. kat.; 300. Summer Wind (D. Bauzon, Čupa) - 51. v 3. kat.; 354. Enif (F. Lutman, Čupa) - 42. v 1. kat.; 360. Isvara (A. Zotti, Čupa) - 43. v 1. kat.; 370. Jadran (M. Košuta, Čupa) - 64. v 3. kat.; 420. Valisca (V. Peric, Čupa) - 90. v 4. kat.; 455. Atlas (A. Vuga, Čupa) - 75. v 5. kat.; 460. Tihanga (A. Ščuka, Sirena) - 57. v 6. kat.; 496. Kehaar (C. Umari, Čuša) - 84. v 5. kat.

Ko že izgubim upanje, da ju bom dočkal, Mojmir in Ničo končno prideta. Jaz že dremuckam v šotoru, čaj je že zdavnaj pripravljen za oba, naenkrat pa pod seboj, v temi, zaslišim najprej medle, nato pa vedno bolj jasne in razločne glasove. Oddahnem se, ko spoznam Mojmirjev značilni naglas. Napredujeta brez čelnih svetilk, naenkrat pa sta tu, pred mano. Svež izraz imata, jaz pa vprašam: »Kaj se je zgodilo? Kaj ne vesta da je že deseta ura in me je že nekaj časa skrbelo za vaju.«

»Nič se ni zgodilo, le jedla sva kot normalna kristjana na Enki, nato pa sva počasi napredovala, ker se Ničo ni počutil najbolje,« mi odvrne Mojmir.

Spet se oddahnem, sicer pa je bilo, kot sem si predstavljal.

»Fanta, pripravim sem vama čaj,« povem z upanjem v himalajsko hvaležnost soplezalcev.

»Ja? Fino!« odvrneta enoglasno.

»Dosti sem se martral z njim,« nadaljujem in si obenem mislim, molči sraka, vse boš pokvaril, kaj se je treba pohvaliti, ko pa prav dobro vesta, da se na teh višinah čaj zelo počasi in mukoma skuha (kot da bi ne nikoli kuhala čaj v višinskih šotorih!).

»Verjamem,« odgovori Mojmir, »spila pa ga bova v sekundi!«

In res v trenutku odvržeta nahrbtnik, snameta dereze, in že sta v šotorčku in pijeta, pijeta, pijeta. Zagledam se v gube njihovih obrazov. Resnično sta utrujena, ni jima do nobenega pogovora, temveč le za pijačo, želita pa si predvsem spanja.

In res Mojmir vpraša: »Kje bova spala?«

»Tisti šotorček, kjer sva prespala, ko sva prvič bila na Dvojki, je prazen,« povem.

»A dobro, greva takoj tja.«

»Ne, samo še trenutek, zmenimo se za jutri,« povem še precej odrezavo. Morda mi ni njuna današnja zamuda prav nič ugajala.

»No, vstanemo ob šestih, drži?« de Mojmir.

»Ne prej?« vprašam.

»Zelo sva utrujena, sicer pa naju boš zbudil. Velja?«

»Velja,« povem brez navdušenja, »pa zdravo.« Že se odpravljata spat v sosed-

nji šotor, jaz pa sem spet sam. Na srečo nista spila vsega čaja, če ne bi moral skuhati drugega za Silva in Matevža, ki bosta prišla čez kako uro. Tudi jaz sem utrujen, zato bom do njunega prihoda vsaj malo spal, saj se bosta gotovo ustavila pri meni, ko pa je moj šotor tik nad vesino, po kateri bosta priplezala do Dvojke.

Res zaspim za kako uro, malo po polnoči pa spet zaslišim znani zvok škrtanja derez po ledu, ki je zelo močno in izrazito, saj je ponoči pritisnil mraz in že otrdil ledeno plast.

Sta že tu, si rečem. Škoda, saj sem tako blaženo spal, in bi seveda še naprej. Kako hitra sta! Le kdaj sta se odpravila iz baze. Da sta rabila le štiri ure za 1400 višinskih metrov? Res sta natrenirana! S težavo vstanem, odprem šotor, pogledam proti vesini in zagledam dve lučki, ki hitro napredujeta, obenem pa slišim izrazito udarjanje smučarskih palic po ledu.

Ko je prvi, ki ga spoznam za Matevža, kakih deset metrov od mene, mu zakričim: »Zdravo svina, kaj sta že tle?«

Odgovor je tipičen: »Kaj meni, sva ali nisva?«

Čez nekaj minut že sedita v šotoru in pijeta še kar tople čaj.

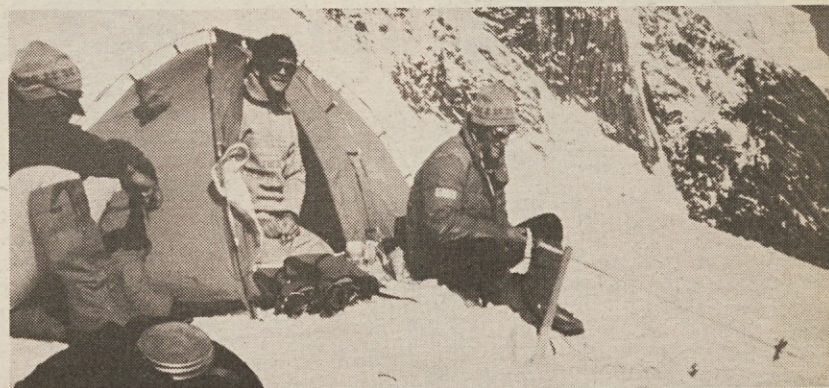
»Hitra sta,« jima pravim.

»Saj morava, ko pa nameravava priti danes do Trojke, kjer upava, da bova za kako uro zaspala, ko bo sonce najbolj pripekalo. Zvečer pa nameravava nadaljevati še do tabora IV, kjer nameravava, če gre vse po načrtih, prespati kar celo noč. To bo pravi luksuz. Nato pa... vrh.«

Ob tej, očitno magični besedi, se kar stresem. Za nekaj ur sem popolnoma pozabil na vrh, sedaj pa se mi spet premočno vrinja v moje bisto in ga v trenutku preplavi. Prijatelj ga goltata čaj in sta polna energije. Dvajset minut ali največ pol ure sta v šotoru, kjer vedro kramljamo o vse mogočem, nato se dvigneta, spet natakneja dereze, gresta iz šotora in prižgeta čelno svetilko.

»Saj se vidimo v Trojki, je res?« mi pove Silvo.

»Mislim, da ja,« v dvomu odvrnem, ona pa me pozdravi in že ju ni več. Le nekaj minut slišim njune palice in dereze, nato pa tišina.

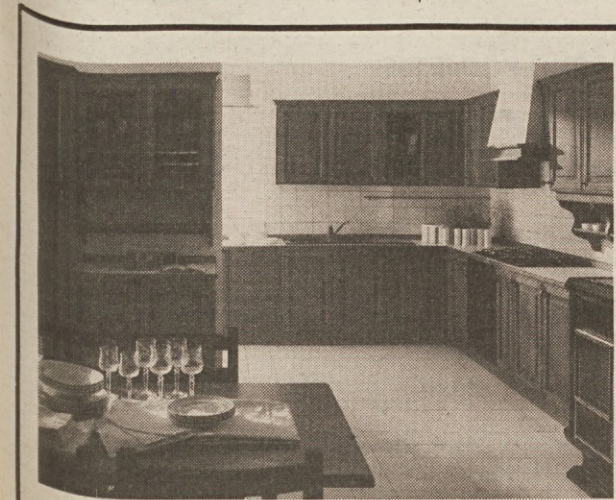

»Udarina naveza« pred taborom III. Od leve Silvo Karo, Tomo Česen in Pavle Kozjek

Rolkanje: mednarodna tekma ŠD Grmada tekmuje v Croce D'Aune

Rolkarska sezona naših atletov se nadaljuje s polno paro. Danes se bo namreč sedem atletov ŠD Grmada udeležilo šeste trofeje Irma Cremonese v Croce D'Aune (Feltre).

Tekma je mednarodna in bo potekala v reber. Proga je razdeljena na 3.000 in 11.000 metrov. (Ervin Iori)

domači šport

DANES

NEDELJA, 16. OKTOBRA 1988

KOŠARKA

MOŠKA B-2 LIGA

17.30 v Ponte di Brenti, dvorana S. Lazzaro, cesta San Marco: Petrarca PD - Jadran

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Torviscosi: Torviscosa - Primorje

domači šport

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Gorici, Ul. Baiaumonti: Juventina - Capriva; 14.30 v Križu: Vesna - L'Architrave; 14.30 v Latisani: Latisana - Kras

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Audax; 14.30 v Sesljanu: Hermada - Mladost; 14.30 v Dolini: Breg - Isonzo; 14.30 v Trebčah: Primorec - Gaja; 14.30 v Bazovici: Zarja - Aurisina

NARAŠČAJNIKI

9.30 na Opčinah, Ul. Alpini: Opicina - Breg

NAJMLAJŠI

9.00 v Trstu, pri Sv. Ivanu: San Giovanni - Breg; 10.30 v Domju: Domio - Primorje; 10.30 v Bazovici: Zarja Adriaimpex - CGS

ZAČETNIKI

11.45 v Trstu, pri Sv. Sergiju: San Sergio - Primorje

ODBOJKA

UNDER 18 ŽENSKE

10.30 na Opčinah: Sloga Koimpex - CUS Trst

RADIO OPČINE

Današnji spored Športne nedelje, s pričetkom ob 15.30, bo vseboval neposreden prenos nogometnih tekem Triestina-Prato, Vesna-Architrave, Zarja-Juniors Aurisina in derbi Primorec-Gaja. Ob 17.30 se bomo povezali s Padovo za tekmo Petrarca-Jadran. Med oddajo bodo še naslednji prispevki: pogovor z Zvonkom Simoneto za kraško namiznoteniško ekipo, z Dariom Vremcem o zavarovanju športnikov in končno še z novim predsednikom košarskega kluba Bor Enniom Ažmanom o novem odboru tega kluba. Poleg tega se bomo ob 16.30 povezali z Benečijo, od koder nam bo Ezio Gošnjak poročal o Koroških dnevih. V jutrišnjem tedenskem športnem komentarju bo govor o italijanskih nogometnih ligah s prispevkom Igorja Pavletiča o Triestini, sledil bo komentar o nogometnih amaterskih ligah in o Jadranovi tekmi.

obvestila

SMUČARSKI ODSEK

ŠD MLADINA

Za program smučarske sezone in izkaznice FISU vabimo zainteresirane, naj se javijo pri odgovornih ali na društvenem sedežu ob torkih ob 19. do 20. ure. Hkrati obveščam, da bo predsmučarska telovadba pod vodstvom prof. Drasiča ob torkih in četrtek ob 25. oktobra dalje v občinskem rekreativnem vrtcu v Križu ob 19.30 do 20.30. Vpisovanje v društvenem tajništvo ob torkih ob 19. do 20. ure ali na mestu samem.

BALETNI ODSEK ŠD MLADINA obvešča, da se treninji nadaljujejo ob ponedeljkih in četrtek: za prvo skupino ob 16. uri, za drugo ob 17. uri v bivšem vrtcu A. Sirk v Križu. Ob navedenih urah sprejemamo nove vpise.

ŠD BREG - SMUČARSKI ODSEK

ima namen organizirati smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrežini. Zato sklicuje sestanek s starši, ki bo v torek, 18. t. m., v telovadnici v Dolini ob 20.30. Informacije na tel. štev. 228001 - 228404.

SZ DOM GORICA

vabi vse svoje člane in prijatelje na redni občni zbor, ki bo v petek 21. oktobra v Kulturnem domu v Gorici ob 19.30.

SMUČARSKI KLUB BRDINA - OPČINE obvešča, da je predsmučarska telovadba za otroke vsak torek ob 18.00 do 19.30 v Sežani (v šolski telovadnici pri marketu Emona). Zainteresirani naj se javijo na sedežu kluba, Proseška 131, Opčine.

SMUČARSKI KLUB BRDINA - OPČINE organizira začetniški in nadaljevalni smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrežini od 13. novembra dalje. Vse informacije na sedežu kluba, Proseška 131, Opčine.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 1000.- din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

16. oktobra 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Obširna akcija proti razpečevalcem Karabinjerji zasegli večjo količino mamila

MILAN, RIM — Lov na razpečevalce mamil se uspešno nadaljuje po vsej državi. V nekaterih velikih mestih, predvsem pa v Milanu in Rimu karabinjerji in posebne enote z izurjenimi psi nadzorujejo šole, kjer imajo brezvestni razpečevalci širok delokrog. Prav v okviru teh nadzorov pa je milanskim karabinjerjem uspelo priti na sled večji skupini ljudi, med katerimi so številni tujci, ki so nezakonito bivali v opuščnem industrijskem poslopju. Tu so zaplenili manjšo količino heroína. V starem kmetijskem poslopju v milanski periferiji pa so moške postavili odkrili pravo skladišče novega, še nerabljenega orožja, nabojev in dinamita. V poslopju pa so našli tudi poldrugi kilogram čistega heroína, vrednega več kot dve milijardi lir. Preiskovalci sumijo, da je tako orožje kot mamilo pripadalo dobro organizirani skupini prekupevalcev.

Tudi v Rimu so karabinjerji v nekajurni akciji zaplenili dva kilograma mamil in aretirali kakih trideset oseb. Med temi je tudi neka mati z odraslim sinovoma, njihova edina dejavnost pa je bilo prav razpečevanje droge. Za zapahi je tudi skupina Tunizijcev, pravih strokovnjakov v »rezanju« mamil in izdelovanju doz. Njihovo bivališče je bilo še najbolj podobno kemijskemu laboratoriju.

Pomemben dogovor med videmskim prevoznim podjetjem in družbo SNAM

Z mestnimi avtobusi na metan bo Videm delno odpravil onesnaženje v mestu

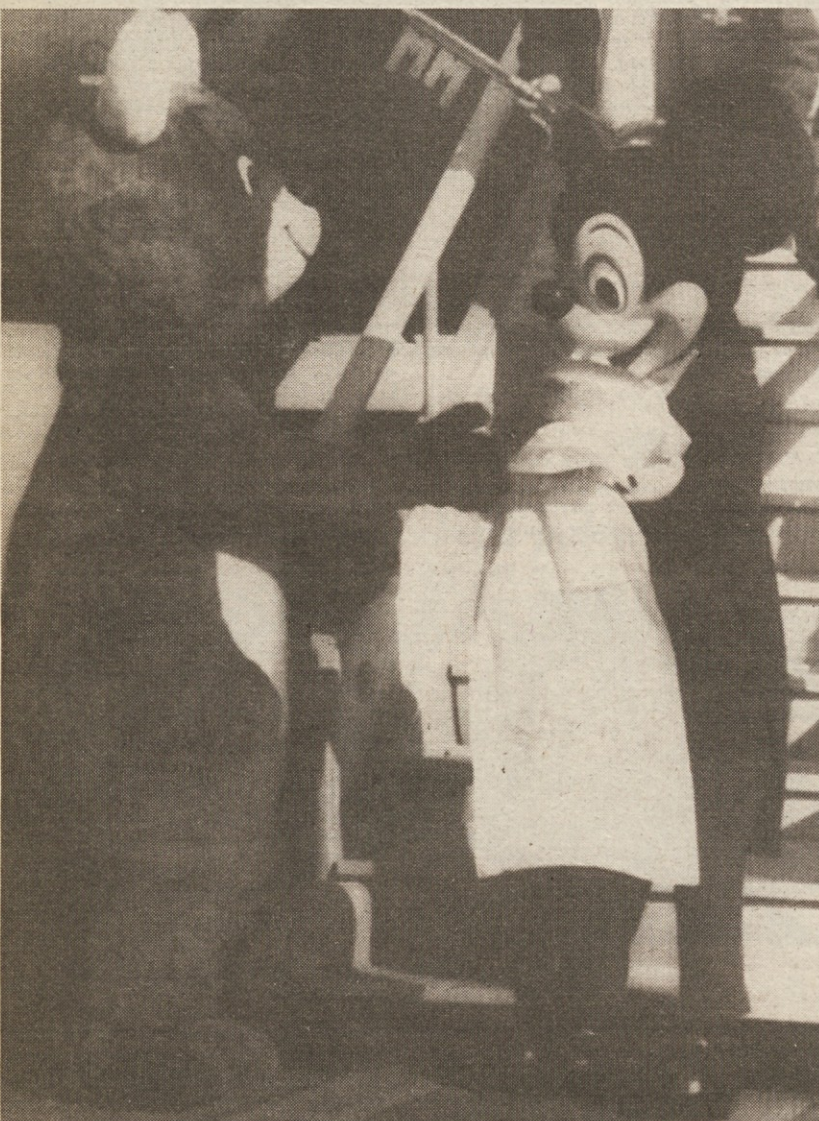

VIDEM — Včeraj zjutraj so v Vidmu podpisali dogovor, po katerem bodo postopno preuredili vse avtobuse videmskega podjetja za mestne prevoze in jih usposobili, da bodo delovali na metan. Spremenili bodo kakih 60 avtobusov, zadnji sporazum pa sta podpisala predsednik ATM (videmskega prevoznega podjetja) Eros Bellini in predstavnik podjetja SNAM Antonio Marchini.

Včerajšnji dogovor je logična posledica poizkusov, ki so jih opravljali v Vidmu že od leta 1986, ko so kupili prvi poskusni avtobus na metan. Videm bo tako sedaj tretje italijansko mesto (po Piacenzi in Ravenni), ki bo razpolagalo z mestnimi avtobusi na zemeljski plin. Sklep mestnega prevoznega podjetja bo imelo vsekakor pozitivne učinke na mestno ozračje, kjer bo posledaj mnogo manj onesnažujočih izpušnih plinov. V Vidmu z zadovoljstvom poudarjajo, da se bo tako izboljšala raven življenja v mestu.

Na sliki: poskusni avtobus na metan, ki je od leta 1986 krožil po mestnih ulicah.

Miki Miška v Moskvi

Miki Miška je prvič obiskal Sovjetsko zvezo. Na letališču ga je sprejel Medved Miša, ki je dolgorepemu gostu ponudil kruh in sol (Telefoto AP)

Kako živi neprecenljivi »nos« parfumar pariške hiše Rochas

LONDON — Ljudje običajno zavarujejo vse, kar imajo najdražjega. To je seveda lahko stanovanje, lahko pa so tudi noge (v primeru baletnikov), prsa (nekaterih igralk), roke (pianistov ali enostavne žensk, ki prodajajo svoje dolge prste in lepe nohte za reklamo pralnih praškov in krem). Nekaj ljudi pa je za masne denarce zavarovalo tudi svoje nosove.

To so parfumarji, osebe, ki živijo v magičnem svetu dišav in vonjav. Srečnejši, ki jim ni treba v zakajene urade, ampak pridno opravljajo svojo vsakdanjo službo oviti v tančice eteričnih olj. Na svetu je trenutno menda le pet resnično znanih parfumarjev, med temi pa izstopa Nicolas Mamounas, »nos« pariške parfumerijske hiše Rochas.

Prav v teh dneh se Mamounas mudi v Londonu, kjer je gost veletrgovin Selfridge. Njegov obisk je seveda vzbudil veliko zanimanja, saj je njegov poklic dokaj neobičajen, a izredno mikaven. Nicolas Mamounas je po rodu sicer Grk, večino svojega življenja pa je prebil v Parizu, kjer je študiral kemijo na Sorboni. Že kot študent je Mamounas spretno izkoriščal svoje vohalne sposobnosti, saj je kar rad stavil s prijatelji o imenu te ali one dišave, ki so dajale dodatni šarm mimoidočim ženskam. Običajno se je fant dobro odrezal, vohanje neznanih gospa pa je bilo kdaj tudi nevaren posel, saj so mnoge mislile, da je njegovo zanimanje pač neokusno, ko že ne vsiljivo.

Mamounas je kmalu spoznal, da je njegova bodočnost »dišave«, zato je

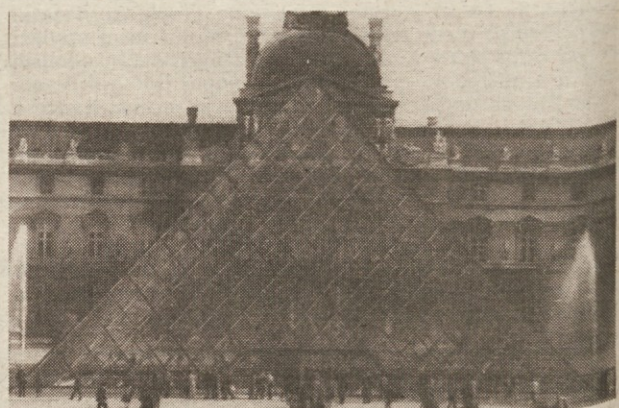
pustil Sorbono in se je v Gasseju vpisal na tečaj za parfumarje. Parfum za parfumom je Mamounas prišel do družbe Rochas, kjer je zaposlen že enajst let. Njegov nos je najpopolnejši instrument, s katerim razpolaga, zato mu posveča veliko pozornosti. Vsako jutro si izpira nosnice s slano vodo, boji se prehladov in dima kot hudč blagoslovljene vode, dosledno se izogiba dišečim snovem, ki bi ga lahko motile pri delu. Trdno je prepričan, da se morajo ženske naučiti, kako se izbirati parfum, ki je njim najbolj primeren. Mamounas je sicer samski, pa ne, ker bi ga parfum življenjske sopotnice lahko zavajal, ampak iz prepričanja, da morajo geniji pač živeti sami. Izreden nos, a nadut človek, mar ne?

Vohun v britanskem centru za prisluškovanje

LONDON — Angleške oblasti so poostrele varnostne ukrepe v centru za prisluškovanje v Cheltenhamu. Po pisanju angleškega lista Daily Expressa naj bi bila ta poostreitev posledica domnevnega odkritja vohuna v samem centru za prisluškovanje. Britanska obveščevalna služba naj bi ta ukrep zahtevala, ker je prepričana, da ima sovjetski vohun Geoffrey Prime, ki so ga odkrili leta 1982, v Cheltenhamu »naslednika«. Slednji naj bi po petletnem »spanju« sedaj stopil v akcijo in naj bi poslal v Moskvo tajne novice o angleških podmornicah, katerih vloga pri zbiranju podatkov pa se lahko primerja s tisto, ki jo imajo vohunski sateliti.

Foreign Office teh novic ni komentiral, iz vladnih krožkov pa je prišla vest, da niso prej sprejeli teh ukrepov, ker so se bali ugovorov sindikatov. Ta izgovor pa je kaj malo prepričljiv, saj je bilo delovanje sindikatov, po izrecnem navodilu gospe Thatcherjeve, v cheltenhamskem prisluškovalnem centru že tri leta onemogočeno prav zaradi važnosti nalog, ki jih center opravlja.

Tujek v Louvru

Kristalna piramida, ki so jo postavili na dvorišču Louvra, je dokončana. V višino meri 21,65 metra, čemu bo služila pa ni povsem jasno. Sodeč po številu prvih obiskovalcev pa struktura ni ravno v ponos Parižanom (Telefoto AP)

Dolar že spet krepko navzdol

Potem ko je vrednost dolarja ves teden padala — najprej zaradi neugodnih napovedi o avgustovskem saldu ameriške trgovinske bilance in nato zaradi uradne potrditve negativnega trenda — je njegov newyorški tečaj na petkovem fixingu še dodatno nazadoval. Zdrknil je na najnižjo raven po 28. juniju, sicer na 1.344 lir oziroma 1.8039 marke, kar pomeni, da se je v primerjavi z evropskimi kotacijama 1.358,65 lire in 1.8223 marke ošibil za več kot 14 lir oz. skoraj za dva pfeniga. V sedmih dneh je tako njegova zguba znašala 5,01% nasproti jenu in 3,23% nasproti marki in liri, ki se je prav dobro obnesla. Še bolje pa se je držal funt sterling, ki je predvčerajšnjim poskočil na 1.7598 dolarja proti 1.7505 v četrtek in 1.6980 prejšnji petek. Učvrstitev pripisujejo odločni podpori, ki jo je ministrska predsednica Thatcherjeva izrekla finančnemu ministru Lawsonu, ko je rekel, da je morajo ostati obresti visoke, drugače ne bo mogoče potlačiti inflacije.

Tudi na Čkoslovaškem imajo etnične probleme

PRAGA — Na Čkoslovaškem že nekaj časa vzbuja zanimanje razprava o partijski organizaciji in njenem delovanju. Razprava poteka predvsem v rubriki, posvečeni pismom bralcev glasila CK KP Čkoslovaške Rude pravo, doslej pa se je v njej oglasilo preko šestdeset bralcev.

Osrednje vprašanje, ki ga bralci zastavljajo, zadeva zlasti smiselnost sedanjega partijskega ustroja. Medtem ko na Slovaškem deluje KP Slovaške, ki ima svoje organe, kongrese, glasilo Pravda itd., na Češkem tovrstne organizacijske strukture nimajo, in to kljub večjemu številu partijskih članov. Ti so vključeni v KP Čkoslovaške, ki izdaja glasilo Rude pravo, vendar mnogim to ni všeč, saj predlagajo, da bi morali tudi na Češkem imeti podobno partijsko strukturo kot na Slovaškem. Na vsak način problem ni nov, kajti nanj so opozorili nekateri že leta 1968, ko je bil ustanovljen biro

CK KP Čkoslovaške za vodenje partijskih poslov na Češkem.

Predlog o spremembah v organizacijski strukturi partije je doslej naletel na ugodne odmeve, vendar tudi na negativne reakcije. »Dogmatska linija« trdi, da je KP ČSSR doslej pravilno opravila svoje delo in da je, nasprotno, KP Slovaške tista, ki je odveč. Zagovorniki te linije so prepričani, da bi obstoj dveh komunističnih partij otežil reševanje problemov v državi, poleg tega pa bi predstavljal oviro za državno enotnost.

Zagovorniki sprememb v partiji po drugi strani sodijo, da je argument o rušenju državne enotnosti preveč šibak, saj se razprave o tem vlečejo že vrsto let. Bržkone se bodo zato lotili razprave tudi na naslednjem partijskem kongresu prihodnje leto, na katerem naj bi, kot so napovedali, sprejeli vrsto sklepov o reformiranju KP ČSSR.

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA:

Ul. Marconi 6 - Tel. 775483 - 4

Ul. sv. Frančiška 38

TRST - Tel. 768667 - 772002

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

G. CEODECK s.n.c.

- električne napeljave
- konzulence
- adaptacije
- tehnični pregledi
- načrti in atesti

PROJEKTIVNI URAD: Trg S. Giovanni 3 - tel. 040/772133
PROIZVODNJA: Dolina - Travnik 5 - tel. 040/820222 - 813267
TRGOVINA: Ul. Flavia 98 - tel. 040/820222 - 813267